

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΔΕΚΑ ΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΝΟΡΙΑΚΟΥ ΚΛΗΡΟΥ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

ΕΤΟΣ ΙΔ'

ΑΘΗΝΑΙ ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19

15 ΜΑΡΤΙΟΥ 1965

ΑΡΙΘ. 6

ΕΠΙ ΤΗ ΕΘΝΙΚΗ ΕΟΡΤΗ

ΤΟ ΝΟΗΜΑ ΤΗΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

*«Χαῖρε, ἀπογεννώσα λυτρωτὴν αἰχμαλώτοις»
(ᾠδὴ Ἀκάθιστος Ὕμνος)*

Ὁ ᾠδὴ Ἀκάθιστος Ὕμνος, ὅστις κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας θὰ ψάλλεται εἰς τοὺς ἱεροὺς ναοὺς μας, χαρακτηρίζει τὸν Σωτῆρα ὡς λυτρωτὴν αἰχμαλώτων, δηλαδή ὡς Ἐκεῖνον, ὅστις χαρίζει εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὴν Πνευματικὴν ἐλευθερίαν. Ἀλλὰ ποῖον εἶναι τὸ νόημα τῆς ἐλευθερίας ταύτης;

Ἡ πνευματικὴ ἐλευθερία, τὴν ὁποίαν μᾶς χαρίζει ὁ Χριστός, εἶναι πρὸ πάντων ἡ ἐλευθερία τῆς ἀξιολογικῆς ἐκλογῆς, ἡ ἐλευθερία τοῦ νὰ προτιμᾷ ὁ ἄνθρωπος ἐκάστοτε τὰς ἀνωτέρας ἀξίας καὶ τὰ ἀνώτερα ἰδανικὰ ἔναντι τῶν κατωτέρων. Ἡ ἐλευθερία αὕτη σημαίνει ἄρσιν τῆς αἰχμαλωσίας τῆς ἁμαρτίας, λύτρωσιν ἐκ τῆς πνευματικῆς δουλείας. Ὅταν ὁ ἄνθρωπος μὲ τὴν ἐπίδρασιν κακῶν συναναστροφῶν, ἀναγνωσμάτων, θεαμάτων κ.λ.π. χάνῃ ἐκ τοῦ πνευματικοῦ ὀπτικοῦ του πεδίου τὴν ὠραιότητα τῶν ἀνωτέρων πνευματικῶν ἀξιῶν καὶ ἰδανικῶν ὅταν εὐρίσκεται ἐνώπιον ἐνὸς πανισχύρου συμπλέγματος κατωτέρων ποιοτικῶς κινήτρων καὶ ἐλατηρίων, διὰ τῶν ὁποίων, ὡς λέγει ὁ θεῖος Ἰάκωβος, «ἐξέλκει καὶ δελεάζει» αὐτὸν «ἡ κακὴ ἐπιθυμία» τότε, ἐνῶ νομίζει, ὅτι εἶναι ἐλεύθερος καὶ «χειραφετημένος», δὲν ἔχει τὴν δύναμιν νὰ ἀντιτάξῃ τὸ «Ὅχι» εἰς τὸ σύμπλεγμα αὐτό. Τοιοῦτοτρόπως πραγματοποιοῦνται οἱ λόγοι τοῦ Κυρίου «Ἀμὴν

ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν δοῦλος ἐστὶ τῆς ἁμαρτίας» (Ἰωάν. γ', 34) ἢ οἱ λόγοι τοῦ Ἁπ. Πέτρου «ἐλευθερίαν ἐπαγγελλόμενοι, αὐτοὶ δοῦλοι ὑπάρχοντες τῆς φθορᾶς· ἧ γὰρ τις ἤττηται, τούτῳ καὶ δεδούλωται» (Β' Πέτρ. β', 19). Ἡ μακρὰν τοῦ Χριστοῦ ἐλευθερία εἶναι μία ἀσυδοσία, ἡ ὁποία χρησιμεύει ὡς «ἐπικάλυμμα τῆς κακίας» (Α' Πέτρ. β', 16). Εἶναι ἐξωτερικὴ ἐλευθερία, ἡ ὁποία καλύπτει μίαν ἐσωτερικὴν δουλείαν. Ὁ ἄνθρωπος μακρὰν τοῦ Χριστοῦ μεταβάλλεται εἰς ἓν εὐθραυστον ἄχυρον, τὸ ὅποῖον σύρουσιν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ τὰ πάθη καὶ αἱ ἀπαιτήσεις τοῦ ἁμαρτωλοῦ κόσμου. Ὁμοιάζει πρὸς πλοῖον ἀκυβέρνητον ἄνευ πυξίδος ἐντὸς τοῦ πελάγους τῆς ζωῆς, ἄνευ φάρου, προσανατολίζοντος αὐτὸ εἰς τὴν πορείαν του. Ὁ Ἁπ. Παῦλος ζωγραφίζει τοὺς ἀνθρώπους μὲ τὴν τεθραυσμένην θέλησιν: «Οὐ γὰρ ὃ θέλω ποιῶ ἀγαθόν, ἀλλ' ὃ οὐ θέλω κακὸν τοῦτο πράσσω» (Ρωμ. ζ', 19). Ἐνῶ οἱ δοῦλοι πνευματικῶς σφαδάζουσιν ὑπὸ τὸ πέλμα τοῦ κακοῦ καὶ τὰς βαρείας ἀλύσεις τῆς ἁμαρτίας καὶ ποθοῦν τὴν ἀνωτέραν ζωὴν, δὲν δύνανται νὰ ἀπαλλαγοῦν ἐκ τῆς δουλείας των αὐτῆς. Ὁ Ὀβίδιος ἐξωμολογεῖτο χαρακτηρικῶς: «Βλέπω καὶ αἰσθάνομαι τὰ καλύτερα καὶ ὅμως ἀκολουθῶ τὰ χειρότερα».

Ἡ αὐρα τῆς ἀληθινῆς ἐλευθερίας πνέει μόνον εἰς τοὺς ὀρίζοντας τοῦ φωτεινοῦ βασιλείου τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ. «Ἐὰν ὁ Υἱὸς (τοῦ Θεοῦ) ὑμᾶς ἐλευθερώσῃ, ὄντως ἐλεύθεροι ἔσεσθε» (Ἰωάν. γ', 36). «Γνώσεσθε τὴν ἀλήθειαν καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς» (Ἰωάν. γ', 32). Καὶ ὁ Ἁπ. Παῦλος ἔγραφε: «Τῆ ἐλευθερίᾳ οὖν, ἣ Χριστὸς ὑμᾶς ἠλευθέρωσε, στήκετε καὶ μὴ πάλιν ζυγῶ δουλείας ἐνέχεσθε» (Γαλ. ε', 1).

Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἀκριβῶς ἐσταυρώθη καὶ ἀνέστη, διὰ νὰ νικήσῃ τὸν διάβολον, νὰ κρημνίσῃ τὰ τείχη τῆς φυλακῆς μας καὶ νὰ λύσῃ τὰ δεσμὰ τῆς αἰχμαλωσίας μας. Μόνον πλησίον Του ὁ ἄνθρωπος γίνεται ἐλευθέρω προσωπικότης, ἥτις διὰ τῆς μετανοίας σχίζει τὸ πυκνὸν δίκτυον καὶ πλέγμα τῶν κακῶν ἐνστικτωδῶν ροπῶν, προδιαθέσεων, συνηθειῶν καὶ παθῶν. Ὁ Χριστὸς, ἐκτὸς τῶν ὑπαρχουσῶν πραγματικότητων, ἐκκολάπτει ἐντὸς τῆς ψυχῆς πλείστας νέας δυνατότητας καὶ συντελεῖ, ὥστε ὑπεράνω τοῦ κόσμου τῆς βιολογικῆς καὶ ψυχολογικῆς νομοτελείας καὶ ἀναγκαιό-

τητος νὰ ἐκσπᾶ καὶ ἀναπηδᾶ ὁ θραύων βαρείας ἀλύσεις καὶ θρυμματίζων μακροχρόνια τυραννικά δεσμὰ κόσμος τῆς πνευματικῆς ἐλευθερίας. Δι' αὐτὸ ὁ Χριστιανὸς εἶναι ἐλεύθερος νὰ βροντοφωνῇ πάντοτε τὸ «Ὅχι» του εἰς πᾶν ὅ,τι ἐπιβουλεύεται τὴν ἐσωτερικὴν του ἐλευθερίαν. Ὡς ἔλεγε χαρακτηριστικῶς ὁ Ἄπ. Παῦλος, «πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐκ ἐγὼ ἐξουσιασθήσομαι ὑπὸ τινος» (Α' Κορ. ς', 12). Οἱ λόγοι οὗτοι εἶναι διὰ τῶν αἰώνων ὁ νικητῆριος παιὰν καὶ τὸ γλυκὺ ἄσμα ὄλων ἐκείνων, οἵτινες πλησίον τοῦ Ἰησοῦ εὔρον τὴν ἀληθῆ χαρὰν καὶ ἐλευθερίαν. Αἱ ψυχαὶ τῶν ὁμοιάζουσι πρὸς τὰ πτηνά, ἅτινα ἐξέφυγον ἐκ τοῦ κλωβίου τῶν καὶ πτερυγίζουσι μακρὰν τῶν ἀποπνικτικῶν ἀναθυμιάσεων τῶν βάλτων. Ἡ χριστιανικὴ αὐτὴ ἐλευθερία σκορπίζει ἐντὸς τῆς ψυχῆς τὰς ἀνταυγείας καὶ τὴν γλυκεῖαν θαλπωρὴν τῆς, ἀκόμη καὶ ὅταν τὸ σῶμα πάσχη ἐντὸς τῆς σκοτεινῆς καὶ ὑγρᾶς φυλακῆς. Εὐγλωττον σχετικῶς εἶναι τὸ παράδειγμα τῶν Ἀποστόλων καὶ πρώτων χριστιανῶν, οἱ ὁποῖοι συχνάκις ἐσύροντο εἰς τὰς φυλακάς. Ἡ πνευματικὴ ἐλευθερία ἐχάριζεν εἰς αὐτοὺς δύναμιν, θάρρος, χαρὰν. Ὡστε ἐὰν «πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν, δοῦλός ἐστι τῆς ἁμαρτίας» (Ἰωάν. η', 34), ἀντιθέτως «οὗ τὸ πνεῦμα Κυρίου, ἐκεῖ ἐλευθερία» (Β' Κορ. γ', 17).

Ἄναμφιβόλως εἶναι πολύτιμον ἀγαθὸν ἡ ἐθνικὴ ἐλευθερία, τὴν ὁποῖαν ἀπεκτήσαμεν μὲ τόσας θυσίας. Ἐὰν θέλωμεν ὅμως νὰ ἀξιοποιηθῇ ἡ ἐλευθερία αὕτη, πρέπει νὰ ἔχωμεν καὶ τὴν πνευματικὴν ἐλευθερίαν, τὴν ὁποῖαν χαρίζει εἰς ἡμᾶς ὁ Χριστός. Ἡ ἐλευθερία αὕτη εἶναι τὸ μοναδικὸν θεμέλιον τῆς ἀληθοῦς χαρᾶς καὶ εὐτυχίας. Ὅθεν ἄς ἐννοήσωμεν, ὅτι τὰ χριστιανικά παραγγέλματα, ἔστω καὶ ἐὰν φαίνωνται περιοριστικά, εἰς τὴν πραγματικότητά δημοιουργοῦν ἐλευθέραν καὶ ἀνωτέραν θέλησιν. Ὁ Toth αὐτὸ ἀκριβῶς τονίζει, ὅταν λέγη: «Τὰ χριστιανικά συνθήματα δὲν βλάπτουσι τὴν ἐλευθερίαν σου. Ἀντιθέτως βοηθοῦσι καὶ ἐξασφαλίζουν τὴν ὁρμὴν τῆς ψυχῆς σου πρὸς τὰ ὕψη. Ὅπως ἀκριβῶς προσδένουσι τοὺς κλάδους τῆς ἀμπέλου εἰς ἓνα στῦλον, ὅχι διὰ νὰ ἐμποδίσουσι τὴν ἐλευθερίαν τῆς, ἀλλὰ διὰ νὰ ἐξασφαλίσουσι τὴν πρὸς τὰ ἄνω ἀνάπτυξίν τῆς». Ἰδίως τὸ «Ὅχι» ἐνώπιον τῶν πειρασμῶν ἀσκεῖ τὴν θέλησιν καὶ δίδει εἰς αὐτὴν ἠθικὸν μεγαλεῖον. Ὁ γάλλος

Ὁ «κόσμος» καὶ ὁ Χριστὸς

Η ΟΝΟΣ ΤΟΥ ΒΑΛΑΑΜ ΟΜΙΛΟΥΣΑ ΜΕ ΦΩΝΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΝ

Ἀκόμη μίαν φοράν ὁ Χριστὸς ὀνομάζει τὸν διάβολον ἄρχοντα τοῦ κόσμου: «ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου κέκριται». (Ἰω. ις', 11). Λέγει ὅτι ἐκρίθη ὁ σατανᾶς καὶ καταδικάσθη μετὰ τὴν θυσίαν τοῦ Χριστοῦ γιὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ κόσμου. Καὶ παρακάτω λέγει ὁ Κύριος στοὺς μαθητὰς του ὅτι θὰ θρηγήσουν, ἀλλὰ ὁ κόσμος θὰ χαρῆ. Ἐπειδὴ «ὁ κόσμος» εἶναι στὴν ἐξουσίαν τοῦ διαβόλου, ὅταν πάσχη ὁ Θεὸς καὶ διώκονται οἱ ἀγαπητοὶ του, ὁ κόσμος χαίρεται, καὶ ὅταν χαίρουν οἱ χριστιανοί, ὁ κόσμος στενοχωρεῖται καὶ λυπᾶται. «Ἀμήν ἀμήν λέγω ὑμῖν ὅτι κλαύσετε καὶ θρηγήσετε ὑμεῖς, ὁ δὲ κόσμος χαρήσεται, ὑμεῖς δὲ λυπηθήσεσθε, ἀλλ' ἡ λύπη ὑμῶν εἰς χαρὰν γενήσεται». (Ἰω. ις', 20). Ἡ λύπη τῶν δικαίων εἶναι λύπη προσωρινή, ἀπὸ τὴν ὅποιαν γεννᾶται ἡ αἰώνια καὶ ἀμάραντος χαρὰ. Ὁ Δαυὶδ λέγει «Τὸ ἐσπέρας αὐλισθήσεται κλαυθμὸς καὶ εἰς τὸ πρωτὶ ἀγαλλίασις» καὶ «Διήλθομεν διὰ πυρὸς καὶ ὕδατος καὶ ἐξήγαγες ἡμᾶς εἰς ἀναψυχήν». Ἡ λύπη ὅμως τοῦ κόσμου, εἶναι λύπη χωρὶς ἐλπίδα καὶ φέρνει θάνατον, ὅπως λέγει ὁ ἀπόστολος Παῦλος: «ἡ τοῦ κόσμου λύπη θάνατον κατεργάζεται» (Β'. Κόρινθ. ζ', 10). Καὶ ἔπειτα ἀπὸ τὰ παραπάνω λόγια, λέγει πάλιν ὁ Κύριος. «Ἐν τῷ κόσμῳ θλιψίην ἔχετε. Ἀλλὰ θαρσεῖτε, ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον». (Ἰω. ις', 33), λέγει ὅτι ἐνίκησε τὸν κόσμον, δηλαδὴ τὸ ὄργανον τοῦ διαβόλου, ὅπως καὶ τὸν ἴδιον τὸν διάβολον.

Μετὰ ταῦτα ἔκαμε προσευχὴν πρὸς τὸν Πατέρα του, καὶ εἶπε γιὰ τοὺς μαθητὰς του «Ἴνῃ ἐγνώσκων ὅτι πάντα ὅσα δέδωκάς μοι παρὰ σοῦ ἐστίν. Ὅτι τὰ ρήματα ἃ δέδωκάς μοι δέδωκα αὐτοῖς, καὶ αὐτοὶ ἔλαβον καὶ ἐγνώσαν ἀληθῶς ὅτι παρὰ σοῦ ἐξῆλθον καὶ ἐπίστευσαν ὅτι σὺ με ἀπέστειλας. Ἐγὼ περὶ αὐτῶν ἐρωτῶ. Οὐ

συγγραφεὺς Montaigne ἀναφέρει, ὅτι ὁ ρωμαῖος αὐτοκράτωρ Βεσπασιανὸς ἐλύπησε τὸν ἰατρὸν του, ὅταν ἐσηκώθη, ἐνῶ ἦτο ἀσθενής. Ἀλλὰ τί εἶπεν; «Ὁ αὐτοκράτωρ ὀφείλει νὰ ἀποθνήσκῃ ὄρθιος». Κύριος τοῦ ἑαυτοῦ του, αὐτοκράτωρ κατὰ κυριολεξίαν ὁ Χριστιανός, ὀφείλει νὰ παραμένῃ πάντοτε ὄρθιος καὶ ἀδούλωτος.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

περὶ τοῦ κόσμου ἐρωτῶ, ἀλλὰ περὶ ὧν δέδωκάς μοι, ὅτι σοὶ εἰσιν». (Ἰω. ιζ', 7). «Δὲν παρακαλῶ, λέγει γιὰ τὸν κόσμον, ἀλλὰ γιὰ ἐκείνους ποὺ μοῦ ἔδωσες». Ὁ Κύριος ποὺ ἔγινε ἄνθρωπος γιὰ νὰ σώσῃ τὸν κόσμον, καὶ ποὺ ἔλεγεν «ὁ ἄρτος ὃν ἐγὼ δώσω, ἡ σὰρξ μου ἐστίν, ἣν ἐγὼ δώσω ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς», πῶς λέγει πρὸς τὸν Πατέρα τοῦ ὅτι δὲν τὸν παρακαλεῖ γιὰ τὸν κόσμον; Γιατί, ὅπως εἶπαμεν, ἡ λέξις «κόσμος» ἔχει δύο ἔννοιες. Στὴν περίπτωσιν ποὺ ὁμιλεῖ ὁ Κύριος γιὰ τὸν ἄρτον, «τὸν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάντα», ἤτοι διὰ τὴν ἀνθρωπίνην σάρκα του, τὴν ὁποίαν θὰ ἔδιδε γιὰ τὴν ζωὴν τοῦ κόσμου, μετὰ τὴν λέξιν «κόσμος» ἔννοεῖ τὴν ἀνθρωπότητα, ἐνῶ ὅταν παρακαλῇ τὸν Πατέρα διὰ τοὺς μαθητάς του, κατὰ τὸν Μυστικὸν Δεῖπνον, λέγοντας «δὲν παρακαλῶ γιὰ τὸν κόσμον», ἔννοεῖ τὸν κόσμον τῆς ματαιότητος, τὸν ἀμετανόητον, ὁ ὁποῖος, ὅπως λέγει πάλιν κατόπιν «ἐμίσησεν αὐτοὺς (τοὺς μαθητάς), ὅτι οὐκ εἰσὶν ἐκ τοῦ κόσμου, καθὼς ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου» (Ἰω. ιζ', 14). Καὶ πάλιν λέγει «ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ εἰσὶ, καθὼς ἐγὼ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ εἰμὶ». (ιζ', 16).

Καὶ τελειώνοντας ἐκείνην τὴν τελευταίαν τοῦ ὁμιλίαν πρὸς τοὺς μαθητάς του ὁ Κύριος, ἡ ὁποία, ἀληθινά, εἶναι ἡ ἀνακεφαλαίωσις ὅλης τῆς διδασκαλίας του, καὶ τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ τὴν ἀναγινώσκωμεν κάθε ἡμέραν, λέγει πάλιν «Πάτερ δίκαιε, καὶ ὁ κόσμος σε οὐκ ἔγνω, ἐγὼ δὲ σε ἔγνω» (Ἰω. ιζ', 25) «Πάτερ δίκαιε, ὁ κόσμος δὲν σὲ ἐγνώρισεν». Ὁ κόσμος ὁ ἁμαρτωλὸς ποὺ ἐζητοῦσε νὰ σὲ γνωρίσῃ μετὰ τὴν ἰδικήν του σφαλερὰν καὶ ἁμαρτωλὴν γνώσιν, μετὰ τὴν φιλοσοφίαν, τὴν ὁποίαν ὁ ἀπόστολος Παῦλος τὴν λέγει («κενήν ἀπάτην», «κούφιαν ἀπάτην, ψεύτικον ξεγέλασμα»). Ὁ ὅσιος Ἰσαὰκ ὁ Σῦρος λέγει «Ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν δὲν εὐρίσκεται μετὰ τὴν ἐργασίαν τοῦ λογικοῦ, ἀλλὰ ὁ ἄνθρωπος ἠμπορεῖ νὰ τὴν γευθῇ μόνον μετὰ τὴν χάριν. Καὶ ἕως ὅτου καθαρισθῇ ὁ ἄνθρωπος, δὲν εἶναι ἱκανὸς μήτε νὰ τὴν ἀκούσῃ, γιὰτὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τὴν ἀποκτήσῃ κανεὶς μετὰ τὴν μάθησιν. Ἡ γνώσις τοῦ κόσμου τούτου δὲν ἠμπορεῖ νὰ γνωρίσῃ ἄλλο τίποτε, ἐκτὸς ἀπὸ ἓνα πλῆθος λογισμῶν, ὅχι ὅμως ἐκεῖνο ποὺ γνωρίζεται μετὰ τὴν πίστιν καὶ μετὰ τὴν ἀπλότητα τῆς διανοίας». Μόνον ὁ Χριστὸς ἔδωκε στὸν ἄνθρωπον τὴν γνώσιν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ. Μόνον ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἠμπόρεσε νὰ φέρῃ σὲ συνάφειαν τὸν Θεὸν μετὰ τὸν ἄνθρωπον καὶ νὰ τοῦ ἀποκαλύψῃ τὰ φοβερά μυστήρια τῆς ἀληθείας. Αὐτὸ ἐπροφήτευσεν ὁ Ἡσαίας, λέγοντας ὡσὰν νὰ τὰ λέγῃ ὁ Χριστὸς ἐρχόμενος εἰς τὸν κόσμον «Πνεῦμα Κυρίου ἐπ' ἐμέ, οὐκ εἶνεκεν ἔχρισέ με, εὐαγγελισασθαι πτωχοῖς ἀπέσταλκέ με, ἰάσασθαι τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν, κηρῦξαι αἰχμαλώτοις ἄφεςιν καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν...» (Ἡσ. ξα', 1). «Πνεῦμα Κυρίου, λέγει, ἔχω ἐπάνω μου, μετὰ τὸ ὁποῖον με ἔχρισεν ὁ Πατήρ μου καὶ με ἔστειλε διὰ νὰ

φέρω τὴν καλὴν τὴν εἰδῆσιν στοὺς πτωχοὺς ἀπὸ τὴν γνῶσιν τοῦ Θεοῦ, νὰ θεραπεύσω τοὺς συντετριμμένους εἰς τὴν καρδίαν, διὰ νὰ κηρύξω εἰς τοὺς αἰχμαλώτους ὅτι θὰ ἐλευθερωθῶν ἀπὸ τὴν δουλείαν τῆς φθορᾶς, καὶ εἰς ἐκείνους ποὺ εἶναι τυφλοὶ καὶ ψηλαφοῦν ματαίως μέσα εἰς τὸ σκότος τῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς κοσμικῆς γνώσεως, ὅτι θὰ ἴδουν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν».

Τέλος, σφραγίζοντας ὁ Χριστὸς αὐτὰ ποὺ εἶπαμεν περὶ τοῦ ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἀνίκανος ἀπὸ ἰδικὴν του ἰκανότητα μόνον νὰ εὕρῃ τὸν ἀληθινὸν Θεόν, λέγει μὲ θεϊκὴν ἐξουσίαν ταῦτα «Πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ Πατρὸς μου καὶ οὐδεὶς ἐπιγινώσκει τὸν Υἱόν εἰ μὴ ὁ Πατήρ, οὐδὲ τὸν Πατέρα τις ἐπιγινώσκει εἰ μὴ ὁ Υἱός, καὶ ὧ ἂν βούληται ὁ Υἱὸς ἀποκαλύψαι». (Ματθ. ια', 27). «Ὅλα, λέγει μοῦ παρεδόθησαν ἀπὸ τὸν Πατέρα μου, καὶ κανεὶς δὲν γνωρίζει μὲ τελείαν γνῶσιν τὸν Υἱόν, παρὰ μόνον ὁ Πατήρ, οὔτε τὸν Πατέρα κανεὶς δὲν γνωρίζει μὲ τελείαν γνῶσιν, παρὰ μόνον ὁ Υἱός, καὶ εἰς ὅποιον θέλει ὁ Υἱὸς νὰ τὸν ἀποκαλύψῃ».

Λοιπὸν, μόνον ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ ἀγαπητός, ὁ μονογενής, ὁ ἐν τοῖς κόλποις τοῦ Πατρὸς, ὁ ἐν δεξιᾷ Αὐτοῦ καθεζόμενος ἤμπορεῖ νὰ γνωρίζῃ μὲ τελείαν γνῶσιν τὸν Πατέρα, ὡς ἀπαύγασμα τῆς δόξης τοῦ Πατρὸς, καὶ νὰ τὸν ἀποκαλύπτῃ εἰς ὅποιον θέλει, ἐπειδὴ τὸν θεωρεῖ ἄξιον. Γιὰ τοῦτο ὁ Κύριος λέγεται «Μεσίτης, εἰκὼν τοῦ Θεοῦ, Ἐμμανουὴλ ἦτοι «Μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός», Θύρα, Ἄρτος τῆς Ζωῆς, Ἀλήθεια, Ζωή, Ὁδός, Ποιμὴν, Ρυόμενος, Φῶς, Ἀπαύγασμα τῆς δόξης καὶ χαρακτήρ τῆς ὑποστάσεως τοῦ Θεοῦ».

Ὅπως βλέπει κανεὶς, ἐνῶ εἰς τὴν ἀρχὴν ἐλάβαμεν ἀφορμὴν ἀπὸ τὴν περιφρόνησιν ποὺ φανερώνει ὁ κόσμος πρὸς τὸν χριστιανόν, ὁ ὁποῖος δὲν ἐκτιμᾷ τὴν κοσμικὴν σοφίαν, ἐν τούτοις ἀπὸ λόγον εἰς λόγον ὠμιλήσαμεν, μὲ τὴν ἐνθύμησιν τῶν ἁγίων Γραφῶν, διὰ πολλὰ θέματα, τὰ ὁποῖα εἶνε δεμένα τὸ ἓνα μὲ τὸ ἄλλο. Αὐτὸ γίνεται ἐπειδὴ μέσα στὸ Ἅγιον Εὐαγγέλιον ὅλα εἶναι δεμένα μεταξύ των, ὅπως οἱ κλάδοι ἐνὸς δένδρου. Κάθε μέρος τῆς ἀληθείας εἶναι ἀληθινόν, καὶ δι' αὐτὸ τὸ ἓνα συμπληρώνει τὸ ἄλλο μὲ μίαν θεϊκὴν ἀνταπόκρισιν καὶ ἁρμονίαν.

ΦΩΤΙΟΣ ΚΟΝΤΟΓΛΟΥ

Παρακαλοῦνται οἱ ἀποστέλλοντες ταχυδρομικὰς ἐπιταγὰς πρὸς τὰ περιοδικὰ «Ἐκκλησία», «Θεολογία» καὶ «Ἐφημέριος», ὅπως σημειώσιν ἐπ' αὐτῶν τὴν αἰτίαν τῆς ἀποστολῆς.

Ἀπὸ τὸ Συναξάρι τοῦ Εἰκοσιένα

Ο Σ Α Μ Ο Υ Η Λ

Τὴν ἐλεύθερη, τὴν ἡρωϊκὴ, τὴ δημιουργικὴ Σουλιώτικη ψυχὴ τὴν φανερώνουν, ὄχι μονάχα τὰ μεγάλα κατορθώματα ἀνδρείας, ὅπως τὸ παραπάνω, ἀλλὰ καὶ οἱ ἀπλὲς πράξεις κι' ἐνέργειες τῆς καθημερινῆς ζωῆς, πού σ' αὐτὲς ἐκφράζεται ἐλευθερώτερα καὶ περισσότερο ἀπροσποίητα ἢ ἐσωτερικὴ διάθεση, ἢ σκέψη καὶ γενικώτερα ἢ ἀτομικότητα τοῦ ἀνθρώπου. Εἶχε συνεπάρει τοὺς Σουλιῶτες τέτοιος ἅγιος ἐνθουσιασμός καὶ τέτοιος θεῖος ἔρωτας γιὰ τὸ Σούλι τους, πού — τὸ αἰσθάνεσαι χειροπιαστὰ — εἶχανε γίνει ἱεροφάντες καὶ μυσταγωγοὶ τῆς ἐλευθερίας του. Ἀνάσαιναν μιὰν ἀτμόσφαιρα ἠθικοῦ μεγαλείου καὶ πάθους πατριωτικοῦ, πού τοὺς ἔκανε ἥρωες. Καὶ πνοὴ Θεοῦ ἐφούσκωνε τὰ στήθη τους καὶ τοὺς κρατοῦσε ψηλὰ καὶ προσηλωμένους πρὸς τὸ μεγάλο τους πάντα ὄραμα, τῆς ἐλευθερίας καὶ ἀσκλάβωτης ζωῆς. Ἐπίστευαν στὸ δίκιο τους· καὶ πὼς ὁ Θεὸς—ἔπως τοὺς ἔλεγεν ὁ Σαμουὴλ—εἶναι γι' αὐτὸ μαζί τους. Πονεῖ μαζί τους. Χαίρεται μαζί τους. Καὶ ἡ πίστη θαυματουργεῖ· καὶ κάνει πάντα τὴ ζωὴ νὰ γίνεταί· θάλασσα τρικυμιστὴ καὶ νὰ στολιζέται μ' ἐξαιρέτα κατορθώματα· ὅπως καὶ ὁ ἄνεμος πού φυσᾷ κάνει τὰ κύματα νὰ στολιζονται μὲ παρθενικούς καὶ διαρκῶς ἀνανεούμενους ἀφρούς...

Καὶ γιὰ τὰ κατορθώματα τους αὐτὰ, δὲν εἶχανε καμμιά φύσα. Καμμιὰν ἔπαρση. Οὔτε κι' ἐσκότιζε τὰ φρένα τους καμμιά ἀλαζονεία. Οἱ ἐνέργειές τους εἶχανε τὴν ὁμορφιὰ καὶ τὴν ἀλήθεια τοῦ τραγουδιοῦ, πού ἀναδίνεται σὲ μουσικούς ρυθμούς ἀπὸ τὰ στήθια τοῦ ποιητοῦ, πού τὸν συνεπαίρνει θεῖα μέθη. Καὶ πραγματοποιοῦσαν θαύματα παλληκαριᾶς, μὲ τὴ φυσικότητα πού κελαρίζει καὶ μελωδεῖ τὸ ρυάκι, πού βγαίνει ἀπὸ τὰ γκρεμὰ καὶ κυλᾷ τὰ κρυστάλλινα νερά τους πρὸς τὸν κάμπο καὶ πρὸς τὴν θάλασσα. «Αἱ στεναὶ περιστάσεις, λέει ὁ Ὑδρωμένος, ἔδειξαν τὰ πνεύματά τους πλέον ἐμπειρότερα. Κι' ὅπου ἄκουαν, ὅτι ἔρχονται ἢ εὐρίσκονται τροφαί, ἐπάσχιζαν, μὲ κάθε ἐπιτηδειότητα καὶ κίνδυνο νὰ τὰ ἀρπάζουν».

Καὶ διηγεῖται τὴν παρακάτω ὥραιαν κι' ἐξυπνην ἱστορίαν γιὰ κάποιον Σουλιώτη, Γιάννη Στραβινιώτη. Αὐτός, βλέποντας πὼς οἱ Τοῦρκοι εἶχαν, γιὰ τὴ ζωοτροφία τους ὀλόκληρο κοπάδι ἀπὸ βόδια, πού τὴν ἡμέρα τὸ βοσκοῦσαν καὶ τὰ βράδια τὸ

μόνιαζαν, σοφίσθηκε τὸν ἀκόλουθο τρόπο, γιὰ νὰ τοὺς τὰ πάρη.

Ἐφτιαξε μίαν ἄσπρη κάπα, μὲ τέτοια κοπή, ποὺ νὰ μπορῆ νὰ τὴν φορῆ καὶ νὰ περπατῆ, μὲ τὰ τέσσερα. Τὴν ἐντύθηκε λοιπὸν καὶ πρὸς τὸ βράδυ κι' ὅταν ἐσουρούπωσε καλά, ἀνακατεύθηκε μὲ τὰ ζῶα ποὺ βοσκούσανε, χωρὶς νὰ τὸν πάρη κανεὶς εἶδηση γιὰτὶ ἔμοιαζε σὰν πρόβατο μανάρι καὶ σὰν μικρὴ μοσχίδα.

Μ' αὐτὸν λοιπὸν τὸν ἐπικίνδυνο τρόπο μπῆκε κι' αὐτός, σὰν ἐβράδιασε καὶ σὰν τελείωσεν ἡ βοσκὴ μαζί μὲ τ' ἄλλα ζωντανὰ μέσα στὸ κατῶγι, ποὺ οἱ Τοῦρκοι τὸ χρησιμοποιοῦσανε γιὰ μόνιασμα, καὶ τᾶκλειναν καὶ τὰ σιγούρευαν σ' αὐτὸ τὴ νύκτα, ἐπειδὴ ἐφοβούντανε τοὺς Σουλιῶτες. Κι' ὅταν ἐνύχτωσε πλέον καλὰ κι' ἐνοιωσε πῶς οἱ Τοῦρκοι ἀποκοιμηθῆκανε, σηκώθηκε, καὶ μ' ἐπιτηδειότητα σιγάνοιξε τὴν πόρτα τῆς ζωόμανδρας καὶ τᾶβγαλεν ἔξω. Οἱ Τοῦρκοι ἀκούσανε μέσα στὸν ὕπνο τους τὴν φασαρία καὶ τὸ χαλαμανταριὸ ποὺ ἐγινότανε, καθὼς τὰ σαλαγοῦσε πρὸς τοὺς δικούς του, ποὺ ἦτανε κρυμμένοι κι' ἐπερίμεναν ἑτοιμοὶ ἀπέξω. Μὰ ἡ νύκτα ἦτανε σκοτεινὴ, θεοσκοτεινὴ. Κι' ἐκίότεψαν νὰ τοὺς κυνηγήσουν, γιὰτὶ φοβήθηκαν πῶς θὰ τοὺς εὔρισκε μεγαλύτερο κακὸ ἀπὸ τοὺς συντρόφους τοῦ Στριβινιώτη. Καὶ ὅπως χαριτωμένα λέει ὁ Ὑδρωμένος, «ὁ φόβος τους ἔκρινεν εὐλογον τὸν χαμὸν τῶν ἀλόγων ζώων, παρὰ τῶν λογικῶν».

Κι' ὁ φόβος αὐτὸς ἀπὸ τὴ Σουλιώτικην ἀποκοτιὰ καὶ παλληκαριά ἐπνιγε, σὰν βραχνᾶς, ὄλοένα καὶ περισσότερο τοὺς Τούρκους. Καὶ τοὺς ὠδήγησε σὲ τέτοια κατάσταση, ποὺ δὲν τολμοῦσε κανένας τους νὰ ξεμακρύνη, οὔτε ἑκατὸ βήματα, παρὰπέρα, ἀπὸ τὸ στρατόπεδο, μήπως τυχὸν καὶ συναπαντηθῆ μὲ κάποιον Σουλιώτη. Κι' ἄρχισαν πολλοὶ νὰ λιποτακτοῦνε τὴ νύκτα καὶ πρὸς μεγάλον ἀπελπισμὸ τοῦ Ἀλῆ νὰ κηρύττουνε παντοῦ, «πῶς τὸ Σούλι εἶναι ἄπαρτο· πῶς οὔτε ἐκεῖνοι, οὔτε καὶ οἱ μεταγενέστεροὶ τους θὰ τὸ κυριεύσουν ποτέ· κι' ὅτι ἀδίκως χύνεται τόσο Τούρκικο αἷμα...»

Κι' ὁ Πασᾶς, γιὰ νὰ ἐμψυχώσῃ τοὺς στρατιῶτές του, ἐκοινολόγησε παντοῦ, πῶς ὑπόσχεται «σ' ὅποιον θὰ τοῦ φέρῃ Σουλιώτικο κεφάλι, νὰ τοῦ χαρίξῃ γιὰ τὸ καθένα πεντακόσια γρόσια».

Οἱ Σουλιῶτες, σὰν τῶμαθαν αὐτό, ἔκαμαν σύναξη. Κι' ὁ Σαμουήλ τοὺς ἐπρόσταξε — πρᾶγμα ποὺ τὸ ἐπικρίνει ὁ Ὑδρωμένος— «νὰ φυλάγωνται καὶ νὰ φυλάττουν μόνον τὶς τοποθεσίες, ὅπου εὔρισκονται. Γιὰτὶ οἱ Τοῦρκοι θὰ φύγουν σὲ λίγο, κυνη-

γημένοι από όργη θεϊκή. Και τότε κάθε Σουλιώτης θέλει κυνηγή χίλιους Τούρκους». Και γι' απάντηση στον 'Αλή, έδηλοποίησαν κι' αυτοί τ' ακόλουθα. «'Ολίγο είναι το χάρισμα που δίνει ό Πασάς για τὰ κεφάλια τών Σουλιωτών. Φαίνεται δέν τó εγνωρισεν άκόμη, ότι είναι άτίμητα και δυσκολόπαρτα. 'Από σάς όμως, όποιος μάς φέρη κεφάλια Τούρκικα, δέν τού δίδομεν χάρισμα περισσότερο από ένα δεκάρι φουσέκια, για τó κάθε ένα. 'Επειδή τόσο άξίζουν· και τέτοιο πρέπει νά είναι τó χάρισμά σας· τó όποιον αύξάινει τή μεγαλοψυχίαν σας, και τρομάζει θανατηφόρα τούς έχθρούς μας...»

“Ω, άς φέρωμε τó στοχασμό μας πίσω, πρòς τήν σύναξην εκείνη· και γεμάτοι από κατάνυξη, άς ύψωθοῦμε, έως τó πνεῦμα και ώς τήν άγία πίστη, που ύπαγόρευαν τή δράση και τίς ενέργειες τών άπλοϊκών εκείνων προγόνων μας· που χρέος μας είναι νά διατηρήσωμε τó πνεῦμα, τó φρόνημα και τήν πίστη τους αύτή, σαν μίαν ήρεμη, σταθερήν άγωνιστική και δημιουργική λατρεία πρòς τήν έλεύθερη πατρίδα που μάς παρέδωσαν. 'Ας σκύψωμε νά φιλήσωμε, μ' ευλάβεια, τὰ ροζιασμένα χέρια που έγράψανε τήν υπερήφανην αύτή προκήρυξη. Κι' άς όρκισθοῦμε, πòς τήν έθνική μας προκοπή θά τή στηρίξωμε κι' έμεις, έπάνω στην 'Ελληνοχριστιανική μας παράδοση, κι' όχι έπάνω στις θολές, άβαθες και άντιπνευματικές άξίες τής ύλιστικῆς αύτῆς έποχῆς μας.

“Ας μή μάς ξεγελά ό τεχνικός μας σημερινòς πολιτισμòς με τή λαμπρή του έπιφάνεια, και με τὰ μυστήρια τ' οὐρανοῦ και τῆς γῆς που μάς άποκαλύπτει καθημερινῶς. Πέραν από κάθε πρόοδο και από κάθε τεχνικήν ανάπτυξη έδρεῦει ή ανάγκη τῆς ψυχῆς και ή δίψα τῆς έλευθερίας. Και είναι τραγική ή πορεία σήμερα τού κόσμου. Γιατί βασιλεύει γύρω μας ψυχική έρημιά· και μάς κυβερνοῦνε κακές και διεστραμμένες συνειδήσεις, που δέν έδυσκολεύθησαν νά διαπράξουν τὰ φρικτότερα έγκλήματα. Μιά τέτοια συμπεριφορά σήμερα, όπως τών άθανατων εκείνων ήρώων, θά λογισθῆ από τούς περισσότερους, σαν άπαράδεκτη άγροικία, έντελῶς άκατανόητη από τήν έπιστημονική βαρβαρότητα τών καιρών μας, με τίς άτομοβόμβες και τίς άκτίνες τού θανάτου. 'Ας σκεφθοῦμε όμως, πòς οί άνθρωποι εκείνοι, ότι κι' αν έκαναν, τώκαναν, άμυνόμενοι· και με μοναδικό τους κίνητρο, τήν άγάπη πρòς τó Σούλι τους. 'Ενώ έμεις σήμερα άφήνωμε τὰ πάθη μας νά κοχλάζουνε και νά φθείρουνε και νά μαραίνουνε τὰ πάντα. Και στους καιρούς μας αύτούς ή Αϊδώς

καὶ ἡ Νέμεσις «ἀπῆλθον πρὸς Ὀλυμπον ἀπὸ χθονός» μὲ σκεπασμένα μὲ πένθιμους πέπλους τὰ κεφάλια των...

Εἴμαστε ἓνας λαὸς ἀρχαῖος, ὁ ἀρχαιότερος τῆς Εὐρώπης, μέσα σ' ἓνα κόσμο καινούργιο, καὶ πού ὕστερα ἀπὸ τὴν ἔθνική μας ἀπελευθέρωση, ἐντελῶς ἀλόγιαστα, τὸν ἀπόκοψαν ἀπὸ τὴν Ἑθνικὴν του παράδοση, γιὰ νὰ μεταφυτέψουν ἐπάνω στὴ γῆ του ξένες ἰδέες, ξένες ἀντιλήψεις καὶ ξένα συστήματα. Καὶ σιγὰ σιγὰ, διαλύθηκε, σὰν τὴν αὐγινὴ πάχνη, τὸ πνεῦμα, πού ἐδημιούργησε τοὺς ὑπέροχους ἐκείνους Σουλιῶτες ἀγωνιστές. Καὶ σήμερα μᾶς εἶναι ἀδύνατο νὰ κατανοήσωμε τὴ βαθύτερη ἠθικὴν ὑπόσταση καὶ τὸ πηγαιῖο αἶσθημα τῆς ὑπεροχῆς πού εἶχαν ἐκεῖνοι ἀπέναντι στοῦ βάρβαρο κατακτητῆ της.

Ὁ ὕδρωμένος ἀναφέρει τὸ ἐξῆς ἐπεισόδιο, πού εἶναι ἀποκαλυπτικὸ τῆς Σουλιώτικης συνειδήσης καὶ τῆς πνευματικῆς ἀνάστασης τοῦ Γένους μας, πού κάτω ἀπὸ τὸ πέλμα τοῦ βάρβαρου κατακτητῆ, ὄχι μονάχα δὲν ἔχασε τὴν ψυχὴ του, ἀλλὰ κι' ἀπόκτησε τέτοιες ἠθικὲς δυνάμεις καὶ τόσο πλούσιαν ἐσωτερικὴ ζωὴ, πού ξέσπασε τὸ Εἰκοσιένα στὸ ἀδιανόητο κίνημα μιᾶς φουχτίας ἀνθρώπων ἐναντίον ἑνὸς κολλοσοῦ, καὶ στὴν ἐκπληκτικὴ ἀνθοφορία τῶν ἡρωϊσμῶν πού φανέρωσε. Κι' ὁ Κολοκοτρώνης, πού ἤξερε καλὰ τὴν ψυχολογίαν αὐτῆ τοῦ λαοῦ ἔλεγε, πὼς «σώνει νὰ κτυπήσω τὸ πόδι του στὴ γῆ, γιὰ νὰ ξεφυτρώσουν χιλιάδες παλληκάρια».

«Ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν — λέει — βλέποντες οἱ Τοῦρκοι ἓνα γάδαρον τῶν Σουλιωτῶν, ὅπου ἐπλησίαζε πρὸς αὐτοὺς βόσκοντας, τὸν ἐπιάσανε. Οἱ Σουλιῶτες τοὺς ἐπαρακάλεσαν νὰ τὸν ἀπολύσουν, ἐπειδὴ τοὺς ἐχρειάζετο στὴν ὑπηρεσίαν· καὶ ὅσῃν ἐξαγορὰν ἤθελε τοὺς ζητήσουν ὑπόσχονται νὰ τὴν ἀποκριθοῦν. Τοὺς τὸν ἔστειλαν λοιπόν, χωρὶς νὰ ζητήσουν ἐξαγορὰν, ἀφήνοντας τὸ πρᾶγμα εἰς τὴν διάκρισίν τους.

Οἱ Σουλιῶτες, δι' ἀνταμοιβὴν τοῦ ζώου, τοὺς ἔστειλαν ἓνα Τοῦρκο ἀπὸ μερικοὺς σκλάβους, ὅπου ἀπὸ τριῶν ἡμερῶν εἶχαν πιᾶσει ζωντανούς, λέγοντάς τους, ὅτι δὲν εἶναι περισσοτέρη ἢ πληρωμὴ καὶ ἡ διαφορὰ ἀπ' ἐκεῖνον τὸν γάδαρον πού τοὺς ἔστειλαν, ἕως αὐτὸν πού αὐτοὶ στέλλουν. Μιὰ τοιαύτη καταφρόνησις — προσθέτει — ἐλύπησε πολὺ τοὺς Τούρκους».

Δέκα φουσέκια ἀποτιμοῦσαν κάθε Τούρκικο κεφάλι· κι' ἀντάλλαξαν τὸ γαιδούρι πού τοὺς ἔστειλαν πίσω οἱ Τοῦρκοι, μ' ἓνα τριμερίτη Τοῦρκο σκλάβο. Αὐτὸ ἦταν τὸ μέτρο τους. Αὐτὴ ἡ συνειδήσή τους. Αὐτός, ὁ πολιτισμὸς τους. Πολιτισμὸς βαθύς,

ΣΤΑΧΥΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΓΡΟ ΤΟΥ

54. ΓΥΜΝΟΙ ΚΑΙ ΝΤΥΜΕΝΟΙ

«Καὶ ἰμάτιον οὐκ ἐνεδιδύσκετο καὶ ἐν οἰκίᾳ οὐκ ἔμενεν, ἀλλ' ἐν τοῖς μνήμασι».
(Λουκ, η', 26-39).

Μ' ἀφορμὴ τὸ σωματικὸ ξεγύμνωμα ποῦ ἐπιβάλλει τὸ πνεῦμα τοῦ κακοῦ στὸν λογικὸν ἄνθρωπο, σύρουμε τίς γραμμὲς αὐτές. Γιατί καὶ στὶς ἡμέρες μας, χωρὶς νὰ εἶναι ἀποδεδειγμένως δαιμονισμένοι, ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ πρὸ παντὸς γυναῖκες ὄριμες καὶ σὲ ἡλικία συμβούλου, ἀπέβαλαν τὰ σωματικά τους καλύμματα καὶ κυκλοφοροῦν στοὺς δρόμους, στὶς παραλίες, στὰ σαλόνια, γυμνὲς σχεδὸν ἢ ἡμίγυμνες τὸ χειρότερο. Εἶν' ἀλήθεια πὼς στὴν ἀγία Γραφή, Γενεσ. β', 25, ἡ γυμνότης τοῦ Ἀδάμ καὶ τῆς Εὕας ἀναφέρεται ὡς τὸ μόνον ντύμα τους στὸν κῆπο τῆς Ἐδέμ. Προστίθεται μάλιστα πὼς παρὰ τὸ γεγονὸς τῆς σωματικῆς γυμνιας τῶν δὲν ἐνοιωθῶν ντροπῇ. «Καὶ ἦσαν δύο γυμνοί, ὅτε Ἀδὰμ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἦσχύνοντο». Ἐδῶ δὲν ἀναφέρεται τὸ φαινόμενον τῆς γυμνιας τῶν πρωτοπλάστων ὡς δαιμονισμός, ὅπως σ' εὐαγγελικὰς περικοπὲς ἢ ὅπως μᾶς τὸ διδάσκει ἡ σύγχρονος πείρα, ποῦ μεταξὺ τῶν ἄλλων ὁ δαιμονισμὸς χτυπάει τὸ συναίσθημα τῆς συστολῆς, τῆς ντροπῆς, καὶ ξεγυμνώνει τὸ θυμὸ τοῦ μπροστὰ στὰ μάτια τοῦ δημοσίου. Γιὰ νὰ ξεχωρίσῃ κανεὶς τίς κατηγορίες τῶν γυμνουμένων σωματικὰ πρέπει νὰ ἔχη ὑπ' ὄψιν του ἐκείνους ποῦ μοιάζουν σ' ἀγιότητα τοῦ Ἀδάμ, ἐκείνους ποῦ πραγματικὰ τοὺς ξεγυμνώνει ἀπευθείας ὁ διάβολος, καὶ ἐκείνους ποῦ συνεργάζονται μὲ τὸ διάβολο στὸν τομέα τοῦ ξεφτίσματος τῆς χριστιανικῆς ἠθικῆς μὲ τελικὸ σχεδιασμένον σκοπὸ τὴν ἀπείθαρχον ἐλευθεριότητα ποῦ τείνει νὰ ἱκανοποιήσῃ ἀβυσσώδη, σεξουαλικά ἴδια, πάθη.

Ἄλλοι καὶ μάλιστα ὅσες — τὸ χειμῶνα στὰ σαλόνια καὶ τὸ καλοκαίρι στοὺς δρόμους — ἔφτασαν στὸ ἀπροσδόκητο κατάντημα νὰ παρουσιάζωνται καὶ νὰ κυκλοφοροῦν ἀναιδέστατα καὶ προκλητικώτατα, γυμνοὶ καὶ γυμνὲς, τὸ ἴδιο εἶναι, στ' ἀστεῖα καὶ στὰ

ἀγροϊκὸς φαινομενικά, μὰ καὶ μεγάλος, ποῦ ἔχει τὴν πηγὴ του στὸ περίφημο ἐκεῖνο «πᾶς μὴ Ἕλλην βάρβαρος» καὶ ποῦ ὅσο περισσότερο μᾶς διαποτίζει καὶ ὅσο περισσότερο τὸν γνωρίζομε, τόσο θὰ δυναμώνωμε, καὶ τόσο θὰ ψηλοκορφίζῃ τὸ αἰώνιο δένδρο τῆς Φυλῆς μας.

(Συνεχίζεται)

ΑΝΘΙΜΟΣ ΘΕΟΛΟΓΙΤΗΣ

σοβαρά επικαλοῦνται τὴ γυμνότητα τῶν πρωτοπλάστων, ὡς τάχα τὴν μόνην φυσικὴν ἐμφάνισι πού ηὐλόγησεν ὁ Θεός, ἀφοῦ τὸ ντύσιμο εἶναι θέμα τοῦ ψευτοπολιτισμοῦ, πού στερεῖται τῆς ἀθωότητος καὶ τῆς ἀπλότητος τῶν πρώτων ἐκείνων ἀνθρώπων. Θὰ μπορούσε κανεὶς νὰ συμφωνήσῃ ἂν δὲν ἔμπαινε στὴ μέση ἡ ἡ ἀγνοια ἢ ἡ ὑποκρισία. Ἄς σταματήσουμε καλλίτερα στὴν ἀγνοια. Πράγματι ἡ γυμνότης τῶν πρωτοπλάστων ὀφείλεται στὴν ἀγιότητα καὶ στὴν ἀθωότητά τους. Ὁ Θεός δὲν ἔκαμε κάτι πού νὰ πρέπει νὰ σκεπάζεται, γιατί τότε δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ τὸ κάμῃ. Σωστό καὶ λογικό. Ὅλα τὰ μέλη τοῦ σώματός μας ἀπὸ τοῦ ἀζιωτέρου μέχρι τοῦ εὐτελεστέρου συγκροτοῦν ἓνα ἐνιαῖον ὄλον, καὶ δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρχῃ καὶ ἓνα ἀπὸ τὰ πολλὰ πού νὰ εἶναι κολλημένο σὰν στῖγμα, σὰν μέλος ντροπῆς, στὴν ἀνατομία ἢ φυσιολογία τοῦ σώματος, γιατί τότε ἀποδίδουμε στὸ Δημιουργὸ ἀτέλεια πού δὲν ἔχει. Ἐκεῖνος πού ἔπλασε τὸν ἄνθρωπο τόσο ἄρμονικά, τόσο σοφά. Ἐκεῖνος πού ξεχώρισε καὶ ἔκαμε διαφορετικὴ τὴ σάρκα τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὴ σάρκα τῶν ζώων, γιατί τὴν ἐτίμησε μὲ τὴν ἀθάνατη ψυχὴ καὶ τὴν ἐνανθρώπισι τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου, δὲν ἦτο δυνατόν ποτὲ νὰ κάμῃ μέλη τιμῆς καὶ ἀτιμίας, διαβλητὰ καὶ ἀδιάβλητα στὸ σωματικὸ μας ὄργανισμό. Ἄν τὸ ἀνθρώπινον σῶμα ἔφερεν γιὰ ὀλοκλήρωσί του καὶ μέλη ντροπῆς, αἰσχους, ἀποστροφῆς, τότε οὔτε οἱ πρωτόπλαστοι θὰ ἐνεφανίζοντο γυμνοί, οὔτε ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ θὰ ἔπαιρνε τελειῶς ἀνθρώπου σῶμα, οὔτε καὶ θὰ ἐπέτρεπε τὸ πανάγιόν Του σῶμα νὰ ἐκτεθῇ γυμνὸν ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ. Συμφωνότατοι λοιπόν, ὡς πρὸς αὐτό. Ἄλλ' ἐρωτᾶται: Οἱ πρωτόπλαστοι ἔμειναν μέχρι τέλους γυμνοὶ καὶ τὴ γυμνότητά τους ἐπεδείκνυσον, ὡς ἀθώα καὶ φυσικωτάτη περιβολὴ πού δόθηκεν ἀπὸ τὸ Θεό, στοὺς ἀπογόνους; Μέχρι τότε αὐτοὶ οἱ γυμνοὶ προπάτορες ἔμειναν μὲ τὸ φυσικὸ ντύμα τοῦ λευκοῦ δέρματός των ἐκτεθειμένο στὸν ἥλιο, στὸν ἀέρα, στὰς καιρικὰς μεταβολὰς καὶ συνθήκας; Ἄν οἱ ἄνθρωποι τῆς ἀγνοίας ἀγνοοῦν, τὸ ὑπενθυμίζει ἡ ἴδια Γραφή: Μετὰ τὴν πτώσι στὴν ἁμαρτία, τότε δηλαδὴ πού ἠθέλησαν νὰ δοκιμάσουν τὴν ἀλήθεια τῶν λεγομένων ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ καὶ νὰ γνωρίσουν τὸ καλὸ ἀπὸ τὸ κακὸ. Ἀπὸ τὴ στιγμή πού ὁ πειρασμὸς κατώρθωσε νὰ διχάσῃ τὸν ἔσω ἄνθρωπο, νὰ δημιουργήσῃ ἐρωτήματα στὴ συνείδησί του, παρὰ τὴν ψυχικὴ καὶ σωματικὴ πληρότητα καὶ ἰσορροπία κοντὰ στὸ Θεό, ἀπὸ τότε ἀπαλέσθη καὶ ἡ ἀθωότης καὶ ἡ ἀπλότης. Πρὶν οἱ πρωτόπλαστοι, ὅπως σωστὰ τονίζουν οἱ Πατέρες μας, εἶχαν γιὰ ντύμα τους τὴν ἀ ρ ε τ ῆ σ, σωματικὸς δέ, νοητικὸς, βουλητικὸς καὶ συναισθηματικὸς ἄσμος ὑπηρετοῦσε τὴν ἀρετὴ. Καὶ τὸ φῶς τῆς ἀρετῆς ἐλάμπρυνε τὸν ἄνθρωπο. Ἀπορροφημμένος ἀπὸ τὴ θέα τοῦ ἀφάτου φυσικοῦ μεγαλείου, κολυμπῶντας στὰ κύματα μιᾶς γλυκυτάτης ἀνοιξιάντικης

αἰώνιας αὔρας, ἀναπνέοντας τὸ παραδεισένιο ὄξυγόνο, αἰσθανόμενος ζεστή καὶ ζωντανή τὴν παρουσία τοῦ Θεοῦ καὶ ἀπολαμβάνων τῆς χαρᾶς, στὴν πηγὴ τῆς χαρᾶς, δὲν ἐνοιῶθε οὔτε πείνα, οὔτε δίψα, οὔτε γύμνια, οὔτε πόνο, οὔτε αἰσθησιακὰς σαρκικὰς ἀνάγκας. Τὰ πάντα εἶχεν ἐν πλησμονῇ καὶ σὰν ἕνσαρκος ἄγγελος ἐπολιτεύετο. Ἐπάνω ἀπὸ τὴν σεξουαλικὴν ὁρμὴ καὶ τὴν ὁρμὴ τῆς συντηρήσεώς του ὑπῆρχεν ὁ δυνατὸς ἔρωσ τῆς ἀλήθειας, τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ ὠραίου. Καὶ μπροστὰ σ' αὐτὰ ἐμηδενίζετο κάθε αἰσθησιακὴ ἡδονή, ποῦ γιὰ τὸν πρωτόπλαστο ἦταν ἢ τελείως ἀνύπαρκτη ἢ ἀνάξια λόγου, ὥστε νὰ μὴ σημειώνεται στὸν κατάλογο τῶν διαφερόντων του. Ἡ σαρκικὴ ἡδονή, εἴτε ὡς γενετήσια εἴτε ὡς λαρυγγικὴ, εἴτε καὶ ὡς αἰσθητικὴ, ἦταν γελοία. Δὲν τοὺς ἀπασχόλει. Δὲν ἦταν τὸ Α καὶ τὸ Ω τῆς ὄλης τους ζωῆς, οὔτε κὰν ὀνοματίζετο, σὰν κάτι τὸ ἀνύπαρκτο. Κάτι ποῦ κυρίως ἦταν σὰν ἡδονὴ ἀναπαραγωγῆς στὰ κτήνη, δὲν μπορούσε καὶ νὰ εἶναι θέμα καὶ κεφάλαιον διαφερόντων τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ δὲν ἦταν φυσικά. Ἄν μεταγενεστέρως ἡ σαρκικὴ ἡδονὴ ἔρχεται σὰν παγίδα διαιωνίσεως τοῦ εἶδους, αὐτὸ δὲν μπορεῖ νὰ συνδεθῇ μὲ τὴν εὐγένεια καὶ τὸ προσωπικὸν ἦθος τοῦ ἀνθρώπου. Κι' ἂν ἡ ἡδονὴ τοῦ εἶδους αὐτοῦ ποῦ τῆς γίνεται θανάσιμος κατάχρησις εἶναι σκοπὸς στὸν αἰῶνα τοῦ ἠθικοῦ ξεχαρβαλώματος, ἀναταράσσει τὸ εἶναι τῶν σαρκικῶν ἀνθρώπων καὶ τόσα θύματα δημιουργεῖ καὶ τόσας συμφορὰς ἐπισωρεύει, αὐτὸ εἶναι συνέπεια τῆς ἀποστασίας, καὶ ὄχι συνέπεια τῆς ἀπλότητος καὶ τῆς ἀθωότητος τῶν συγχρόνων.

Μάλιστα, λοιπόν, γυμνοὶ οἱ πρωτόπλαστοι, γιὰτὶ ἦσαν ντυμένοι μὲ τὸ φῶς τῆς ἀρετῆς: ὅπου ἡ ἀρετὴ δεσπόζει ἐκεῖ δὲν τολμᾷ τὸ αἰσχρὸς νὰ σαλιαρίζῃ καὶ νὰ σαρκάζῃ. Γιατὶ δὲν ζῆ ὄργανο τοῦ αἰσχροῦ ἔστω καὶ σὰν τυφλὴ, ἄλογος, δυναμικὴ ὁρμὴ, ὁρμὴ ποῦ προκαλεῖται ἢ προκαλεῖ, ποῦ διερεθίζεται ἢ διερεθίζει. Τὸ καθ' ἑαυτὸ σεξουαλικό, γενετήσιον ἐνστικτο δὲν ἦτο ἄξων, ὅπως ἐτονίσθη, διαφερόντων τοῦ λογικοῦ, καὶ ἀγίου ἀνθρώπου, γι' αὐτὸ καὶ ἡ γυμνότης τοῦ σώματος καὶ τὰ ὄργανα τῆς σαρκικῆς ἡδονῆς ἦσαν ἀπλῶς σωματικὰ μέλη, στὸ ἀρμονικὸ σύνολο καὶ μπορεῖ νὰ εἶναι κανεῖς, ἀκαταλήπτου σοφίας δημιουργήματα, ὡς διαιωνίζοντα τὸ εἶδος. Αὐτὴ ἡ προβολὴ τοῦ ἑαυτοῦ μας ὡς σάρκας καὶ ὡς πνεύματος, μέσα στὸ ἀκτινοβόλο φῶς τῆς ἀγιότητος, τυλιγμένα, καὶ στὴ διαφάνεια τῆς ἠθικῆς ὁμορφιάς, ἦσαν καὶ εἶναι γιὰ τοὺς ἐναρέτους ἀνθρώπους καὶ ἡ μεγαλειτέρας ἐντάσεως καὶ ἐκτάσεως ἡδονῆ, μπροστὰ στὴν ὁποῖαν ὠχριαῖ καὶ ἡ ἡδονὴ τοῦ γενετησίου ἐνστικτοῦ. Αὐτὸς ὁ πόθος ἦταν φυτευμένος στὸν ὀργανισμό τῶν πρωτοπλάστων καὶ ὄχι ἡ ἐρωτικὴ, σεξουαλικὴ λύσσα, ποῦ τοὺς καρπούς της πετᾷ στὰ καλάθια τῶν Βρεφοκομείων ἢ τοὺς σκοτώνει μέσα στὸν κοιλιακὸ χῶρο τῆς μάννας, ἢ ἀπαγορεύει κὰν τὴν

σύλληψί του. Καί γίνεται τοῦτο γιατί ὁ σαρκικός ἄνθρωπος δὲν ενδιαφέρεται παρὰ γιὰ τὴ στιγμιαία ἡδονή, γιὰ ἓνα κτηνώδη, καθαρῶς σπασμό, δευτερολέπτων, ὅπως διδάσκει ἡ φυσιολογία τοῦ πράγματος. Ὑπῆρχαν γιὰ τοὺς πρωτοπλάστους ἡδονές καὶ χαρὲς μόνιμες, ἀφθάστου ἐντάσεως καὶ ἐκτάσεως, καθαρῶς πνευματικές, αἰσθητικές, ὄχι ὕλικές καὶ αἰσθησιακές. Ὅταν ἡ ἀρετὴ τῆς ψυχῆς περνᾷ τὰ σωματικὰ τοιχώματα καὶ περιβάλλει μὲ τὸ οὐράνιο, λοιπόν, φῶς τῆς, τὴν ὕπαρξί μας, δὲν χρειάζονται τὰ ἐνδύματα τοῦ ἀργαλειοῦ πού εἶναι φθαρτὰ γιατί φθαρτὸ σῶμα καλύπτουν. Καί τότε ἄρχισε τὸ σῶμα νὰ καλύπτεται; Τὸ σημειώνει ἡ Γραφή. Μετὰ τὴν παρακοή, λέγει, «διηνοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν δύο, καὶ ἔγνωσαν ὅτι γυμνοὶ ἦσαν, καὶ ἔρραψαν φύλλα συκῆς καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς περιζώματα». Γιατί πρῶτα δὲν ἀντελαμβάνοντο τὴ γυμνότητά τους; Γιατί κατέβασαν καὶ ἔσυραν τὴν πνευματικότητά τους στὰ πρόσκαιρα καὶ ἐπώλησαν τὸν οὐρανὸ γιὰ νὰ αἰσθάνωνται τὴν παράδοξο ἡδονὴ τοῦ χρώματος, πράγμα πού συμβαίνει μονάχα σὲ ἀρρωστημένους ὑπάρξεις. Μόνο τ' ἀρρωστειάρικα παιδιὰ ξεφεύγουν ἀπ' τὴν προσοχὴ τῆς μάννας τους καὶ τρώγουν χῶμα ἀντὶ τοῦ ἀγνοῦ γάλακτος. Γιατί πρῶτα ἂν κι' ἦσαν γυμνοὶ οἱ πρωτόπλαστοι «οὐκ ἠσχύνοντο» καὶ τώρα αἰσχύνονται νὰ βλέπῃ ὁ ἓνας τὸν ἄλλον ἢ καὶ τὸ ἴδιο του τὸ κορμί; Οὔτε σχηματικὰ ἄλλαξε τὸ σῶμα καὶ τὰ μέλη του, οὔτε καὶ ὁ σκοπὸς του. Τὶ ἔλλαξε τότε γιὰ νὰ ντρέπωνται γυμνοὶ; Ἄλλαξε ὁ ἔσω ἄνθρωπος· ἔσβυσε τὸ φῶς πού ἔντυνε γλυκὰ τὸ σῶμα καὶ ἐβασίλευσε τὸ πηχτὸ σκοτάδι καὶ ὁ ἄνθρωπος ἄρχισε νὰ ντρέπεται τὸν ἑαυτόν του γιὰ τὶς ἔντονες σαρκικὲς ὀρμές του, πού ξεπέρασαν σ' ἀπαιτήσεις τὶς ὀρμές τῶν ἀλόγων. Πῶς νὰ μὴ ντραπῇ, ἀφοῦ ἐκεῖνο πού ἐχώριζε τὸ ἄλογο ἀπὸ τὸ λογικὸ πλάσμα ἦταν τὰ κύματα τοῦ φωτός πού ἔπαιρνε ἡ ψυχὴ τὸ μπάνιο τῆς κάτω ἀπὸ τὴ ματιὰ τοῦ Θεοῦ, ὁ ἄνθρωπος τὸ ξεπούλησε; Ἔμεινε τοῦλάχιστον ἡ ντροπὴ, σὰν ἓνας προστατευτικός φραγμὸς τῆς ἀρετῆς γιὰ νὰ καλύπτῃ τὶς ἐρωτικὲς ἐστίες τοῦλάχιστον μέσα σ' ἓνα σαρκικῶς πολλαπλασιαζόμενο κόσμο. Ἡ ντροπὴ διατηρεῖται καὶ πάλιν κατὰ Θεοῦ οἰκονομίαν στοὺς ἀθρώπους, πού εἶναι βέβαια ἐπιρροεπεῖς στὴν ἁμαρτία, ἀλλὰ δὲν ἀναισθητοποιήθησαν ἐντελῶς, ὥστε νὰ ἐκθέτουν τὰ ὄργανα τῆς σαρκικῆς ἡδονῆς, ὅπως κατήντησαν, σὲ κοινὴ θέα. Τὸ συναίσθημα τῆς ντροπῆς τὸ ἔχουν καὶ οἱ εἰδωλολάτραι, τὸ ἐκδηλώνουν δὲ ὄχι μονάχα στὴ σεμνότητά των λόγων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἔργων, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀμφιέσεώς των. Οἱ ἀρχαῖοι πρόγονοί μας ἐθεοποίησαν μάλιστα τὴν αἰδῶ γιὰ νὰ διδάξουν πῶς οἱ σεμνοὶ καὶ ντροπαλοὶ ἄνθρωποι ἔχουν πνεῦμα Θεοῦ καὶ ὅτι ὁ Θεὸς ἐπικροτεῖ τὴν σεμνότητα τῆς ἐμφανίσεως καὶ ὄχι τὴν ξετσιπωσιά σὲ λόγια, ἔργα καὶ ἀμφίεσι. Δὲν ἔμειναν γυμνοὶ μετὰ τὴν πτώσι τους οἱ πρωτόπλαστοι καὶ κακῶς

οί νεώτεροι γυμνισταί τούς αντιγράφουν στήν προπρωτική τους εμφάνισι, ἀφοῦ δὲν τούς μοιάζουν στήν προπρωτική ἀγιότητα, ἀθωότητα καὶ ἀφέλειαν.

Ἐρωτῶνται οἱ γυμνοὶ καὶ γυμνίστριες νὰ ἀπαντήσουν εὐθέως καὶ εὐκρινῶς: Ἐχουν αὐτὸ τὸ φῶς τῆς ἀγιότητος, ἔχουν τὴ δυνατὴ πνευματικὴτητα, ποὺ τούς δίνει τὴν παραδεισένια ἡδονὴ καὶ χαρὰ ὥστε νὰ δικαιολογήσουν τὴν ἀδαμιαία τους σωματικὴ γυμνότητα; Αὐτοὶ σὰν σκύλοι, σὰν ταῦροι, σὰν θηλυμανεῖς ἵπποι σὲ ὀξείας φάσεως σαρκικὸ ὄργασμὸ καὶ ἐρωτισμὸ, μὲ ζαλισμένο τὸ μυαλό, μὲ βλακώδη τὴν κρίσι, μὲ πυρωμένο τὸ μεδούλι, μὲ ζεματιστὸ τὸ αἷμά τους, μὲ τρέμοντα τὰ μέλη τους, μὲ πλουσίαν ἔκκρισιν τῶν σιολογόνων ἀδένων, στραβοὶ στήν ψυχὴ καὶ στὸ σῶμα δείχνουν πὼς κάθε ἄλλο παρὰ ἅγιοι καὶ πνευματικοὶ καὶ ἀθῶοι εἶναι. Καὶ μάλιστα ὅλοι τους, ἐκτὸς ἐλαχιστοτάτων ἐξαιρέσεων, οὔτε τῆς σαρκικῆς, κτηνώδους ἡδονῆς τούς καρπούς ἐπέτρεψαν νὰ λούσῃ τὸ φῶς ὅπως εἶπαμε. Ἐτσι μὲ τὴν ἀφύσικη διάσπασι ἡδονῆς καὶ ἀναπαραγωγῆς προκαλοῦν στὸν ἑαυτοῦλη τους τίς ψυχοσωματικὰς ἀναταραχὰς καὶ νευρώσεις καὶ γίνονται οἱ πολυπληθέστεροι πελάτες τῶν ψυχιατρείων. Δὲν εἶναι σωστὸ αὐτό; Ποιὸς πιστός, μυαλωμένος, σοβαρός, μ' ἀξιοπρέπεια, στοιχειωδῶς ἠθικός καὶ τίμιος ἄνθρωπος, μὲ ἀνεπτυγμένο τὸ αἰσθημα τοῦ αὐτοσεβασμοῦ καὶ τοῦ σεβασμοῦ τῶν ἄλλων, ἐκθέτει τὴ σάρκα του καὶ μάλιστα γυναῖκα — παντρεμμένη ἢ ἀνύπαντρη — εἰς κοινήν ἑσάν; Τὸ νὰ καλύπτῃ ὁ ἄνθρωπος τὸ ἁμαρτωλὸ του σῶμα, εἶναι ἀναχρονιστικό; Οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγαν πὼς ὅταν μιὰ γυναῖκα ἀποβάλλῃ σιγά-σιγά τὸν ἱματισμὸ τῆς, μαζί μ' αὐτὸν συναποβάλλει καὶ τὴν ντροπὴ τῆς. Ἐμεῖς θὰ λέγαμε τὸ ἀντίθετο: μιὰ γυναῖκα δὲν μπορεῖ νὰ γδυθῇ σωματικὰ, ἀν ψυχικὰ δὲν τὴν ἐγδυσεν ἢ ἁμαρτία. Ἡ παρθένος Ἀθηνᾶ μὲ ποδῆρη χιτῶνα ἐλατρεύετο σὰν ἀφθαστο κάλλος, σὰν ἰδεῶδες, σὰν βαθύτατος πόθος, σὰν μιὰ νοσταλγία ψυχῆς πρὸς τὸ ἀμίαντο καὶ ἄθικτο, ποὺ κατὰ τὸ Σωκράτη ὑπάρχει στὸ Θεό. Ἐνῶ ἡ πάνδημος Ἀφροδίτη ἐλαξεύθη γυμνὴ νὰ διερεθίζῃ καὶ νὰ προκαλῇ τὴν ὕμαιμον ἁμαρτωλῆ σάρκα, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐτρέφοντο καὶ τρέφονται ὅλοι οἱ ἀγελαῖοι ἄνθρωποι χωρὶς πίστι, χωρὶς πνευματικὴτητα, χωρὶς ντροπὴ.

Τοὺς πρωτοπλάστους κρατοῦσε γυμνοὺς, προπρωτικά, ἡ ἀρετὴ, λοιπόν, καὶ τοὺς νεωτέρους γυμνιστὰς ἐγδυσεν ἡ ἁμαρτία, χωρὶς νὰ μῆ ὁ διάβολος μέσα τους ὀλοκληρωτικά, ὅπως στοὺς χοιροβοσκούς τῶν Γαδαρηνῶν. Ὁ διάβολος δουλεύει μὲ τὴν αἰσθησιακὴ, σαρκικὴ γλύκα τῆς ἁμαρτίας. Ὅταν ἰδῇ πὼς ὁ ἐργάτης του δουλεύῃ φιλότιμα στὸ κατὰστημά του, γιατί νὰ τὸν κάμῃ κατοικίό του; Ἴσως ν' ἀγαπᾷ ὁ διάβολος τὰ ἔργα τοῦ ἁμαρτωλοῦ ποὺ τοῦ σκοτῶνει τὴν ψυχὴ, συχαίνεται ὅμως ὡς σάρκα τὸν ἁμαρτωλὸ

πού τὸν δουλεύει φιλότιμα. Γιατί, λοιπόν, νὰ μπῆ στὸ ἄμαρτωλὸ σῶμα μιᾶς γυναίκας, νὰ τὴν τρελλάνῃ καὶ ἀναίσθητα ν' ἀποβάλῃ τὸ ντύσιμό της; Ἔχει τὴν πονηρία νὰ τῆς ἀφίνη καὶ τὴν προσωπικὴ εὐθύνη. Γιατὶ ἓνας τρελλός, ἓνας μεθυσμένος, ἓνας μὲ γαλασμένα μυαλὰ δαιμονισμένος εἶναι ἀξιολύπητος, ὄχι ὅμως καὶ ἀξιοκατάκριτος. Οἱ γυμνισταὶ κρατοῦν τὸ μυαλὸ ἀνέπαφο, ἀλλὰ συνεργάζονται μὲ τὸ διάβολο καὶ συνοδοιποροῦν σὲ βλασφημία, ἀσέβεια καὶ ἀδιαντροπιὰ μαζί του. Ἀλλὰ καὶ οἱ δυὸ εἶναι ἐχθροὶ τῆς χριστιανικῆς ἠθικῆς. Καὶ οἱ δυὸ ξεφτίζουν τὸν τοῖχο τοῦ ναοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ προσβάλλουν τὸ Θεό. Οἱ γυμνισταὶ εἶναι ἀκόλαστοι, ἀντινομικοί, διεφθαρμένα ὑποκείμενα, τὰ ὅποια μὲ τὴν ὑπέρμετρό της σαρκικὴ ἀκόλασία καὶ πληθωρικῶς ἄσωτη ζωὴ στὸν τομέα τοῦ κτηνώδους αἰσθησιασμοῦ, καγχάζουν ὅταν οἱ ἄνθρωποι πού ζοῦν φιλοσοφημένη ζωὴ ντύνονται, ὀμιλοῦν, διάγουν σεμνῶς. Τοὺς ἀποκαλοῦν σεμνοτύφους, ὅπως τοὺς γνησίως θρησκευόντας θρησκολήπτους, καὶ τοῦτο ἀπὸ ἀγραμματασύνη, ἀπὸ ἄγνοια τῆς ψυχολογίας καὶ τῆς θρησκείας τοῦ βάθους, πρῶτον, καὶ δεύτερον ἀπὸ ἀδυναμία νὰ ὑπερικήσουν τὶς κτηνώδεις ὁρμὲς ἢ τὶς διαβλητὲς συνθῆκες τοὺς πού τοὺς ἔγιναν πάθη.

Μεταξὺ τῶν ἀνδρῶν, πρὸ παντὸς τῶν γυναικῶν ὅπου ξεγυμνώθηκαν στοὺς δρόμους καὶ προβάλλουν ἔντονα καὶ προκλητικὰ τὶς ἐρωτικὲς τῶν ἐστιῆς καὶ περιοχῆς, δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ ἐξαίρεσις ὡς πρὸς τὰ ἐλατῆρια; Μήπως μίμησις; Μήπως μιὰ ἐνστικτώδης ἀποβολὴ τῆς ἀμφιέσεως πρὸς τονισμὸν τῆς ὁρμῆς τῆς μητρότητος στὸ ἀντίθετο φύλο, χωρὶς κέντρο ἐνοχῆς, ὀδηγεῖ τὴ γυναῖκα στὴν χριστιανικῶς ἀξιοκατάκριτη ἐμφάνισι; Μήπως ὑπάρχει κάποια ἀνωτέρα πνευματικότης καὶ ἀντίληψις σὲ ὠρισμένους γυμνιστὰς πού μὲ τὴ φιλοσοφία τους ὀδηγοῦνται σὲ μεταφυσικοὺς κόσμους καὶ ὁ κόσμος τῆς ὕλης, ντυμένος ἢ γδυτός, δὲν τοὺς ἀπασχολεῖ; Ἐν πρώτοις τὸ τελευταῖο εἶναι σπανιώτατο φαινόμενο. Μεγαλύτεροι φιλόσοφοι ἀπὸ τοὺς προγόνους μας δὲν ὑπῆρξαν οὔτε ὑπάρχουν. Οἱ ἄνθρωποι, ὅπως τοὐλάχιστον μᾶς τοὺς ἔσωσαν τ' ἀγάλματα, ἦσαν ντυμένοι ἀπὸ τὰ νύχια ὡς τὴν κορυφή. Οὔτε τὴ φιλοσοφία τους ἔχασαν, οὔτε τὴ δροσερότητα τοῦ μυαλοῦ τους ἐμείωσαν, οὔτε καὶ καθυστερημένοι ἦσαν. Ἡ σοβαρότης, ἡ ἀξιοπρέπεια, ἡ ἐπιστημονικὴ κατάρτισι, τὸ ἀξίωμα, ἡ μυαλωσύνη καὶ ἡ ἀρετὴ γενικὰ δὲν μποροῦν ποτὲ νὰ ἀνεχθοῦν τοὺς φορεῖς τῶν γυμνῶν. Αὐτὴ ἡ ἀηδία πού παρατηρεῖται στὰ ἐπίσημα γεύματα τῶν λεγομένων μεγάλων, προκαλεῖ πάντα τὸν ἔμετον τῶν σοβαρῶν ἀνθρώπων, γιατί βλέπουν ἡμίγυμνες γυναῖκες ν' ἀντικαθιστοῦν τὰ λουλούδια πού ἄλλοτε μόνον τους ἔδιναν τόνο ἀδιαβλήτου φαιδρότητος καὶ διαχύσεως στοὺς συνδαιτημόνας. Ἀλλὰ κάθε ἐποχὴ δείχνει τὸ χαρακτῆρα της, τὸ ἦθος της, τὰ βαθύτερα

βιώματά της. "Όπως τὰ τραγούδια, τὰ πεζογραφήματα, τὰ κινηματογραφικά ἔργα, ἔτσι καὶ τὸ ντύσιμο δείχνει τὴν ἠθικὴ καὶ πνευματικὴ στάθμη ἑνὸς λαοῦ.

Μπαίνουμε σ' ἓναν ἄλλο πειρασμὸ ἐρωτήματος. "Όλες αὐτὲς ποὺ κυκλοφοροῦν ἡμίγυμες εἶναι ἠθικῶς χρεωκοπημένες; Δὲν ὑπάρχουν μεταξύ τῶν σεμνοφανῶν γυναῖκες διεφθαρμένες στὸ πνεῦμα καὶ στὴ σάρκα; Ἀσφαλῶς θὰ ὑπάρχουν. Τὸ μεγαλείτερον ὅμως ποσοστὸν τῶν ἐξευτελισμένων γυναικῶν ὑπάρχει στὶς ἡμίγυμες, ποὺ δὲν σέβονται οὔτε τὸν ἑαυτό τους, οὔτε τοὺς γονεῖς τους, οὔτε τοὺς ἀδελφούς τους, οὔτε τοὺς συζύγους των καὶ μάλιστα δὲν σέβονται οὔτε καὶ τὸ δημόσιον αἴσθημα. Ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ νάχη ἀδυναμίας, δὲν μπορεῖ ὅμως νὰ ἐπιτρέψη στὸν ἑαυτό του δυὸ πραγματάκια ἂν τελείως δὲν διεφθάρη: πρῶτα νὰ γίνη ἀντικείμενον σχολίων μιᾶς ὑγαινούσης μερίδος τῆς κοινῆς καὶ δεῦτερον νὰ προσφέρεται σὰν ὑλικὸ ἁμαρτίας στὰ σαρκοβόρα ὄρνια ποὺ ἐνηθύνονται σὰν βλέπουν ἐκτεθειμένες στὸ παζάρι γυναικεῖες ζωντανὲς σάρκες. Καὶ αὐτὴ μονάχα ἡ ξετσιπωσιά ποὺ σκοτάνει ψυχὰς ἀστηρίκτων, ἢ ἀκρατῶν, στοιχειοθετεῖ εὐθύνην ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Ὁ Χριστιανὸς ἢ ἡ Χριστιανὴ ποὺ φοβόνται Θεὸν καὶ ἀγαποῦν τὸν πλησίον τοὺς ἀποφεύγουν κάθε τι ποὺ σκανδαλίζει καὶ ὅταν εἶναι ἀδιάβλητον. «Οὐ μὴ φάγω κρέα εἰς τὸν αἰῶνα ἵνα μὴ τὸν ἀδελφόν μου σκανδαλίσω». Καὶ ἄς μὴ ἐπικαλεσθοῦν τὸ καλοκαῖρι τῆ ζέστη. Ἄλλο νὰ ντυθῆ κανεὶς καλοκαιρινὰ καὶ ἄλλο νὰ βγάλῃ τ' ἀθέατα στὸν κάμπο. Ὑπάρχει μίμησις; Τότε νὰ μιμηθῶμε τὴ μόδα τῶν πρώτων χριστιανῶν, ὅχι τῶν κακῆς ἠθικῆς ποιότητος θεατρῶν, ποὺ χωρὶς ντροπὴ καὶ χωρὶς στράτα τᾶβγαλαν ὅλα στὸ ἴσωμα γιὰτὶ ψυχικῶς ἐξεπορευθῆσαν. Κανεὶς δὲν ὑποστηρίζει πὼς πρέπει ν' ἀκολουθήσῃ καὶ ὅ,τι καλὸ γεννιέται στὴν ἐποχὴ του. Ἄλλ' ὅ,τι εἶναι καλὸ. "Ό,τι δὲν προσβάλλει, ὅ,τι δὲν βλάπτει τὸν ἴδιο καὶ τὸν ἀδελφὸ μας. Ὑπάρχει ἡ μέση, ἡ βασιλική, εἶπαμε καὶ ἄλλοῦ, ὁδὸς ποὺ κρατεῖ ἀνέγγιχτο τὸ χριστιανικὸν ἦθος. Γιὰτὶ καὶ τὸ ξεγύμνωμα τῶν γυναικῶν ποὺ παρουσιάζουν αὐτὰ τὰ πλάσματα τοῦ Θεοῦ σὰν ὑλικὸ ἄλυσσοδεμένο καὶ γυμνὸ ὅπως στὰ σκλαβοπάζαρα τῆς Ἀνατολῆς, εἶναι μιὰ ἠθικὴ μάστιγα τῆς συγχρόνου ἐποχῆς, ποὺ ἀκόρεστη σὲ ἡδονικὰς ἀναζητήσεις ἐδημιούργησαν ἀφόρητη κατάστασι. Πὼς θὰ ξεχωρίσῃ τὴν τιμίαν κόρη ἀπὸ τὴν πρόστυχη ὑπαρξί; Ποιὸ τό, κατὰ τεκμήριον τοῦλάχιστον, πιστοποιητικὸν μυαλωσύνης καὶ ἠθικότητος, ὥστε νὰ ἔχῃς ἐμπιστοσύνην στὴν αὐριανὴ γυναῖκα σου; Κανεὶς δὲν γνωρίζει τὰ βᾶθη τοῦ ἀνθρώπου. Δικαιοῦται ὅμως νὰ ἔχη ὑπεύθυνον ἀτομικὴ κρίσιν ἐπάνω σὲ ὅσα βλέπει, σὲ ὅσα παρακολουθεῖ, σὲ ὅσα ἀκούει.

Ἐπιμένουμε. Κανεὶς ἀρσενικὸς ἢ θηλυκὸς δὲν γυμνώνεται ἐὰν

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΗΘΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ
ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΝΕΚΤΑΡΙΟΥ ΑΙΓΙΝΗΣ
“ΓΝΩΡΙΣΕ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΣΟΥ,,

Ἡ ἀγάπη εἶναι ἰδίωμα τοῦ Θεοῦ
κι' ἀπ' αὐτὴν πηγάζουνε ὅλα τὰ καλὰ

Ἀγάπη, εἶσαι θεία ιδιότητα· γιατί «ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστι» καὶ γι' αὐτὸ «ὁ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ ἐν τῷ Θεῷ μένει καὶ ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ». Ἀγάπη εἶναι ἡ ἀγαθὴ τῆς ψυχῆς διάθεση, νὰ προτιμᾷ περισσότερον ἀπὸ κάθετι ἄλλο τὴ γνώση τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἀγάπη διδάσκει τὸν σεβασμὸ πρὸς τὶς θεῖες ἐντολὰς καὶ γι' αὐτὸ τὸ φανερὸ σημάδι τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν Θεὸ εἶναι ἡ τήρηση τοῦ θείου του νόμου, καὶ μᾶς γίνεται ὁ δρόμος ποῦ μᾶς φέρνει στὴ γνώση τοῦ Θεοῦ. Ἐνας ποῦ δέχθηκε μέσα του τὸν θεῖον ἔρωτα καταφρονᾷ ὅλα μαζί τὰ ὑλικά καὶ γήινα ἀγαθὰ καὶ λογιάζει σὰν τίποτα ὅλες τὶς ἡδονὰς τοῦ κόσμου· παραθεωρεῖ τὸν πλοῦτο καὶ τὴ δόξα καὶ τὶς τιμὰς ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους· καὶ δὲν νομίζει πῶς οἱ βασιλικὲς πορφύρες ἀξίζουνε, περισσότερο ἀπὸ τ' ἀράχυνα πλεμάτια. Ἰσοζυγιάζει τὰ διαμάντια καὶ τὰ ζαφείρια, μὲ τὰ βότσαλα ποῦ σκεπάζουνε τ' ἀκρογιάλια, καὶ δὲν νομίζει τὴ σωματικὴν ὑγεία ὡς τὸ ἀνώτατο ἀγαθόν, οὔτε καὶ λέει τὴν ἀρρώστια συμφορὰ, καὶ κακομοιριά τὴν φτώχεια γιατί δὲν ταυτίζει μὲ τὸν πλοῦτο τὴν εὐτυχία. Παρὰ τὴν λογιάζει σὰν τὰ ποταμίσια νερά, ποῦ τρέχουνε δίπλα στὰ δένδρα ποῦ φυτρώνουν στὶς ὄχθες, καὶ ποῦ δὲν σταματοῦνε ποτὲ μόνιμα κοντὰ σ' αὐτά.

Ἀλήθεια, ἡ πνευματικὴ ἀγάπη μοιάζει μὲ ὀχυρὴ πόλη, ποῦ δὲν μπορεῖ ὁ Σατανᾶς νὰ τὴν πολιορκήσῃ καὶ νὰ τὴν κυριεύσῃ οὔτε μὲ ὑπόγεια σκαψίματα, οὔτε κι' ἀνεβαίνοντας ἐπάνω στὰ τείχη τῆς· γιατί τίποτα δὲν κάνουνε τὰ πολιορκητικὰ του μηχανήματα, ἐπειδὴ τὴν προστατεύει ὁ Δεσπότης μας Χριστός. Ὅταν φορῆ κανεὶς στὸ κεφάλι του τὸ διάδημα τῆς ἀγάπης, εἶναι ἀρκετὸ αὐτὸ γιὰ νὰ φανερώσῃ τὸν ἀληθινὸ μαθητὴ τοῦ Χριστοῦ, ὄχι σ' ἐμᾶς μονάχα τοὺς πιστοὺς, ἀλλὰ

δὲν εἶναι δαιμονισμένος, ἢ τρελλός, ἢ ἐξαχρειωμένος. Ὅσοι εἶναι πιστοὶ, ἰσορροπημένοι καὶ ἠθικοί, αὐτοὶ ἐμφανίζονται ἱματισμένοι καὶ σωφρονοῦντες παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ ὅπως ὁ ἱαθεὶς χοιροβοσκὸς τῶν Γαδαρηνῶν.

Ἀρχιμ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΚΑΛΥΒΑΣ
Ἱεροκλήρου Ἱ. Μητροπόλεως Χαλκίδος

καὶ στοὺς ἄπιστους. Γιατὶ μᾶς εἶπε ὁ ἴδιος πῶς «ἐν τούτῳ γινώσκονται πάντες ὅτι μαθηταὶ μου ἔστε, ἐὰν ἀγαπᾶτε ἀλλήλους»· ἀπ' αὐτὸ θὰ σᾶς γνωρίσουν ὅλοι πῶς εἰσθε μαθητῆς μου, ἂν ἀγαπᾶτε ὁ ἓνας τὸν ἄλλο. Αὐτὸ εἶναι τὸ μεγαλύτερο ἀπ' ὅλα σημάδι, ἀφοῦ ἀπ' αὐτὸ γνωρίζεται ὁ γνήσιος μαθητῆς τοῦ Χριστοῦ. Γιατὶ κι' ἂν τυχὸν ἀκόμη κάποιοι θαυματουργοῦνε, κι' ὅμως φιλονεικοῦνε μεταξύ τους, θὰ γίνουν καταγέλαστοι στοὺς ἄπιστους. Μὰ καὶ τ' ἀντίθετο συμβαίνει κι' ἂν δὲν κάνουν δηλαδὴ κανένα θαῦμα ἀγαπιοῦνται ὅμως μεταξύ τους μὲ εἰλικρίνεια, καὶ σεβαστοὶ γίνονται κι' ἀδούλωτοι θὰ μείνουν. Ἡ ἀγάπη εἶναι ἡ εἰκόνα τῶν μαθητῶν τοῦ Κυρίου μας· αὐτὴ εἶναι τὸ χαρακτηριστικὸ τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ· αὐτὴ καὶ τὸ γνώρισμα τῶν Ἀποστόλων· κι' ἀπ' αὐτὸ τοὺς ἀναγνωρίζουν ὅλοι.

Ἡ ἀγάπη εἶναι τὸ ξεχωριστὸ ἀγαθὸ, καὶ τὸ ἀνώτατο γνώρισμα τῶν ὁπαδῶν τοῦ Χριστοῦ. Αὐτὴ χαρακτηρίζει τὸν χριστιανὸ περισσότερον ἀπὸ κάθετι ἄλλο· γιατί αὐτὴ εἶναι καὶ ὁ φύλακας καὶ ὁ κύριος συνεργὸς τῶν ἄλλων ἐντολῶν. Κι' ὅπως τὰ σιδεροδεσίματα συγκρατοῦνε τὶς οἰκοδομῆς, ἔτσι κι' αὐτὴ ὁδηγεῖ στὴν τελειότητα καὶ συνδέει μεταξύ τους τὰ μέλη τοῦ σώματος. Ὅπου αὐτὴ ὑπάρχει, ὅλα τὰ συσφίγγει· κι' ὅπου λείπει διαλύονται, ἢ ἀποδείχνονται πῶς ἦταν φαινομενικὰ κι' ἀνύπαρκτα. Ἡ ἀγάπη ποτὲ δὲν ξεπέφτει, δὲν ξαστοχᾷ δηλαδὴ ποτὲ τῆς, ἀλλὰ κατορθώνει τὰ πάντα· κι' αὐτὸ πού εἶναι τὸ σπουδαιότερον ἀπ' ὅλα, δὲν διαλύνεται, οὔτε διακόπτεται, οὔτε καὶ σταματᾷ ποτέ, παρὰ μένει ἀπαρασάλευτη καὶ στὴν ἄλλη ζωὴ, ἐνῶ ὅλα τ' ἄλλα γίνονται στάκτη καὶ καπνός. Ἡ ἀγάπη δὲν ὑποχωρεῖ ποτὲ κι' ἂν ἐπαναστατοῦνε οἱ ἄλλοι, κι' ἂν καυγαδίζουνε, κι' ἂν ἐπιδιώκουνε μεγαλεῖα καὶ τιμές, κι' ἂν φθόνος τοὺς ἐρεθίζη, κι' ἂν ἀρχίζουνε τὶς ἀδικοπραγίες, κι' ἂν ἀναποδογυρίζουνε τὰ πάντα κι' ἂν κάνουν τὰ ἐπάνω κάτω, ἡ ἀγάπη ποτὲ δὲν κατεβαίνει ἀπὸ τὸν θρόνο τῆς.

Ὁ Θεός, πού ἀποκαλεῖται Ἀγάπη, δὲν εἶναι μιὰ ἀπλῆ διάθεση, ἀλλὰ μιὰ ὄντοτητα, πού ἀγαπᾷ αὐτὰ πού δημιουργεῖ καὶ προνοεῖ γι' αὐτά. Ἀγάπη εἶναι ὁ Θεὸς μας· καὶ χαίρει ὅταν ἀκούη τ' ὄνομά του αὐτό, περισσότερον ἀπὸ καθετὶ ἄλλο. Καὶ ἡ ἀγάπη του ὑπερβαίνει ἀξεπέραστα κάθε ἄλλην ἀγάπη. Κι' ὄχι μόνο φροντίζει γιὰ μᾶς, ἀλλὰ κι' αἰσθάνεται ἔρωτα σφοδρὸ κι' ἀκατανίκητο· ἔρωτα πού εἶναι μὲν ἥρεμος, ἀλλὰ εἶναι θερμότερος κι' ἐντονώτατος καὶ γνήσιος κι' ἀκατάλυτος κι' ἀνύμφορος νὰ σβύσῃ.

Τὶ δὲν ἔκαμε γιὰ μᾶς ὁ Θεός; Ἔκαμε γιὰ μᾶς τὸν κόσμον φθαρτό, μὰ τὸν ἔκαμε κι' ἀφθαρτό πάλιν γιὰ μᾶς. Ἀνέχθηκε νὰ κακο-

πάθουνε οί Προφήτες γιά τὸ χατήρι μας, τοὺς ἔστειλε στὴν αἰχμαλωσία καὶ τοὺς ἀφῆκε νὰ πέσουνε γιά μᾶς σὲ καμίνια καὶ νὰ ὑποφέρουνε ἀμέτρητες συμφορές. Γιά μᾶς τοὺς ἔκαμε προφήτες καὶ γιά μᾶς ἀποστόλους· γιά μᾶς παράδωκε τὸν μονογενῆ του νὰ σταυρωθῆ· καὶ γιά μᾶς τιμωρεῖ τὸν Διάβολο. Κι' ὅπως λέει ὁ μεγάλος Βασίλειος «γιά μᾶς ἐνανθρώπησε· γιά μᾶς ἐφόρεσε σάρκα κι' ἔζησεν ἀνάμεσά μας· ὁ εὐεργέτης μαζί με τοὺς ἀχάριστους· ὁ ἐλευθερωτῆς μαζί με τοὺς αἰχμάλωτους· ὁ ἥλιος τῆς Δικαιοσύνης μαζί μ' αὐτοὺς ποὺ εἶναι βυθισμένοι στὰ σκοτάδια· ἐπάνω στὸ σταυρὸν ὁ ἀθάνατος· στὸ θάνατον ἡ ζωὴ· στὸν Ἄδη τὸ φῶς· ἡ ἀνάσταση στοὺς πεσμένους· κι' ἐγίνηκε τὸ πνεῦμα τῆς υἰοθεσίας, δωρεές ἀμέτρητων θείων χαρισμάτων, ὑπόσχεση κι' ἐπαγγελίες γιά στεφάνους, κι' ὅλα τ' ἄλλα ποὺ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μετρηθοῦν».

Γιά μᾶς ἐνανθρώπησεν ὁ Θεός· γιά μᾶς ἐμερίσθηκε σὲ γλώσσες «πυρὸς» τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιο· γιά μᾶς καταλύθηκεν ὁ θάνατος κι' ἐδόθηκεν ἡ ἐλπίδα τῆς ἀνάστασης· γιά μᾶς ἐδόθηκαν τὰ θεῖα προστάγματα ποὺ ἐξυψώνουν καὶ τελειοποιοῦν τὴ ζωὴ μας, γιὰτι πορεία πρὸς τὸν Θεὸν εἶναι οἱ θεῖες ἐντολές· γιά μᾶς ἐτοιμάζεται ἡ βασιλεία τῶν Οὐρανῶν καὶ τὰ στεφάνια τῆς δικαιοσύνης γιά ὅσους δὲν ἀποφεύγουν τοὺς μόχθους καὶ τὸν ἀγῶνα τῆς ἀρετῆς.

Ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἐφανέρωσε τὸν Θεὸν ἐπάνω στὴ γῆ μας αὐτὴν· γιά τὴν ἀγάπη μας ἔγινεν δούλος ὁ δεσπότης καὶ κυρίαρχος· ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἔκαμε νὰ παραδοθῆ ὁ ἀγαπημένος του γιά τὴν σωτηρία τῶν ἐχθρῶν του, ὁ Υἱός, πρὸς χάριν αὐτῶν ποὺ τὸν ἐμισοῦσαν, ὁ Κύριος, γιά τοὺς ὑπηρέτες, ὁ Θεὸς γιά τοὺς ἀνθρώπους καὶ ὁ ἐλεύθερος, γιά τοὺς σκλάβους. Καὶ δὲν σταμάτησεν ἐδῶ, ἀλλὰ μᾶς προσκάλεσε καὶ γιά πολὺ μεγαλύτερα ἀκόμη· Γιὰτι ὄχι μόνον μᾶς ἀπάλλαξε ἀπὸ τὰ προτερηνά μας κακά, ἀλλὰ καὶ μᾶς ὑποσχέθηκε καὶ πολὺ μεγαλύτερα.

Ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ εἶναι σοφία πανένδοξη, ποὺ τὴν χαρίζει σ' ὅσους τὸν ἀγαποῦν. Αὐτὸς ποὺ ἀγαπᾷ τὸν Θεὸ φυλάσσει τὶς ἐντολές του κι' ὁ Θεὸς τὸν ἀγαπᾷ καὶ τοῦ φανερώνεται. «Ἐὰν τὶς ἀγαπᾶμε — λέγει ὁ Κύριος — τὸν λόγον μου τηρήσει· καὶ ὁ πατὴρ μου ἀγαπήσει αὐτόν, καὶ πρὸς αὐτὸν ἐλευσόμεθα καὶ μονὴν παρ' αὐτῷ ποιήσομεν». Ὅποιος μ' ἀγαπᾷ θὰ φυλάξῃ τὰ λόγια μου κι' ὁ πατέρας μου θὰ τὸν ἀγαπήσῃ καὶ θὰ πᾶμε καὶ θὰ μείνωμε πάντα κοντά του.

Σ' αὐτοὺς π' ἀγαπᾶνε τὸ Θεό, ὅλα τοὺς βγαίνουν σὲ καλό. Κι' ὁ Θεὸς γνωρίζει αὐτοὺς ποὺ τὸν ἀγαποῦνε καὶ τοὺς χαρίζει τὴν παρουσία του καὶ τὴν συντροφιά του· καὶ ἡ παρουσία τοῦ

Θεοῦ σημαίνει φῶς καὶ ζωὴ κι' ἀπόλαυση τῶν θείων ἀγαθῶν. Δὲν εἶναι τοῦ καθενὸς Θεὸς ὁ Θεός, ἀλλὰ μονάχα αὐτῶν ποὺ ἐγίνανε δικοὶ του μὲ τὴν ἀγάπη· κι' ἀγάπη σημαίνει σύνδεσμο τελειοποίησης· γιατί ἡ ἀγάπη γεννᾷ ὅλες τὶς ἀρετές. Κι' αὐτὴ πάλιν γεννιέται ἀπὸ τὴν ἀνυπόκριτη πίστη· γιατί ὅποιος ἀγαπᾷ πραγματικὰ τὸν Θεὸ δὲν ἀρνιέται ποτὲ τὴν πίστη του. Καὶ περισσότερο ἀντέχει τὸ ξερόχορτο στὴ φωτιά, παρὰ ὁ Σατανᾶς τὴν φλόγα τῆς ἀγάπης. Καὶ εἶναι ἰσχυρότερη κι' ἀπὸ τεῖχος καὶ στερεώτερη κι' ἀπὸ τὸ διαμάντι.

Κι' ἀγάπη δὲν σημαίνει σκέτα λόγια, οὔτε προσφωνήσεις μονάχα καὶ γλυκοχαιρετισμούς, παρὰ σημαίνει ἐπίδειξη μ' ἔργα καὶ νὰ προστατεύῃς τὸν «πλησίον» σου· νὰ καταργῆς π.χ. τὴν φτώχεια· νὰ βοηθᾷς τὸν ἄρρωστο· νὰ γλυτώνῃς κάποιον ἀπὸ τὸν κίνδυνο· νὰ βοηθᾷς σὲ δυσάρεστα περιστατικά· νὰ κλαῖς μ' αὐτοὺς ποὺ κλαῖνε· καὶ νὰ χαίρεσαι μ' αὐτοὺς ποὺ χαίρονται.

Αὐτὸς ποὺ ἀγαπᾷ τὸν Θεό, ἐπειδὴ ἡ καρδιά του εἶναι ξέχειλη ἀπὸ τὴν θείαν ἀγάπη, ἀγαπᾷ τοὺς ἐχθροὺς του, εὐλογᾷ αὐτοὺς ποὺ τὸν καταριοῦνται, εὐεργετῆ αὐτοὺς ποὺ τὸν μισοῦνε· καὶ προσεύχεται γι' αὐτοὺς ποὺ τὸν κυνηγοῦνε καὶ τὸν βλάπτουνε. Κι' ἀπόδειξη καὶ φανέρωμα τῆς τέλει ἀγάπης πρὸς τὸν Θεὸ εἶναι τὸ νᾶχῃς πάντα σου γνήσια καὶ πραγματική συμπάθεια πρὸς τὸν γείτονά σου. Ἀπ' αὐτὸ κι' ἐμεῖς ἐγνωρίσαμε τὴν τέλειαν ἀγάπη του, γιατί θυσίασε τὴ ζωὴ του γιὰ μᾶς· ἔχομε λοιπὸν κι' ἐμεῖς χρέος νὰ θυσιάζωμε τὴ ζωὴ μας γιὰ τ' ἀδέλφια μας.

Ἡ ἀγάπη σκεπάζει κι' ἐξουδετερώνει κάθε ἁμαρτία. Κι' αὐτὴ θὰ μᾶς δώσῃ παρρησία στὴν ἡμέρα τῆς θείας Κρίσης.

Ἐξομολόγησι πιστοῦ

Ὁ Θεὸς εἶναι γιὰ μένα ἡ δόξα μου, τὰ πλούτη μου καὶ ἡ περηφάνεια μου. Ὁ Θεὸς εἶναι ἡ γλυκύτατη καὶ ἡ ἀνώτατη χαρὰ μου. Ὁ Θεὸς εἶναι ὁ στοχασμὸς μου καὶ τὸ ἐντρυφήμά μου. Πνοὴ τοῦ Θεοῦ εἶναι ἡ ψυχὴ μου καὶ πλάσμα του τὸ σῶμά μου. Εἰκόνα τοῦ Θεοῦ εἶμαι καί, μὲ τὴ θεία του χάρη, ἐδημιουργήθηκα παρόμοιός του. Στὸ Θεὸ χρεωστῶ τὴν ὕπαρξή μου καὶ τὸ ὅτι κινοῦμαι κι' ἀναπνέω. Ἀπὸ τὸν Θεὸ πῆρα τὴν φωνή μου· καὶ στὸ Θεὸ ἀνατείνω κάθε ἡμέρα τὸ πνεῦμά μου. Στὸ Θεὸν ὑψώνω, τὴν πᾶσαν ὥρα καὶ τὴν πᾶσαν στιγμή, τὴν προσευχή μου. Γιὰ τὸν Θεὸ ζῶ καὶ δουλεύω καὶ βρίσκομαι στὸν κόσμον αὐτὸν. Καὶ ὁ μέγας, ὁ παντοδύναμος, ὁ ζωοπάροχος Θεὸς ἔχω τὴν καλὴ τὴ μοῖρα, νὰ μοῦ εἶναι βοηθὸς

καὶ συντρέκτης μου στὸ καλὸ. Τὸν παντεπόπτη Θεὸ ἔχω παρατηρητὴ μου, γιὰ τὸ κάθετι ποῦ στοχάζομαι καὶ λέω κι' ἐνεργῶ καὶ πλουτίζω· κι' αὐτὸν περιμένω φοβερό μου κριτὴ γιὰ τὶς πράξεις μου. Τὸν Θεὸ ἔχω ἐξομολόγο μου καὶ σπλαγχνικό μου παραστάτη καὶ συγχωρητὴ. Καὶ τὸν ὁμολογῶ μακρόθυμο καὶ πολυέλεο. Καὶ τὸν ἀνακηρύττω σωτῆρά μου καὶ λυτρωτὴ μου.

Τὸν Θεὸ ξέρω ἀρχὴ τοῦ παντός. Αὐτὸν χαριστὴ καὶ πηγὴ κάθε ἀγαθοῦ. Αὐτὸν προνοητὴ καὶ συστηρητὴ καὶ πάνσοφο καὶ παντογνώστη καὶ γιὰ τὰ παρόντα καὶ γιὰ τὰ περασμένα καὶ γιὰ τὰ μελλούμενα. Τὸν Θεὸ τὸν δίκαιο κι' ἀληθινὸ κι' ἅγιο καὶ πανάγαθο ὑμολογῶ καὶ δοξάζω κι' εὐλογῶ καὶ ὑπερυψώνω. Τὴν ἄκρα φιλανθρωπία του προσκυνῶ καὶ λατρεύω. Στὸ Θεὸ πιστεύω. Στὸ Θεὸν ἐλπίζω καὶ σ' αὐτὸν ἀναθέτω «τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου». Τὸν Θεό, τὴν ἀστείρευτη αὐτὴ πηγὴν ἀγάπης, ἀγαπῶ καὶ ποθῶ. Στὸ Θεὸ προσφέρει σπονδὲς ἢ ψυχὴ μου. Καὶ πρὸς αὐτὸν ἀνυψώνεται κι' ἀναπαύεται ὁ λογισμὸς μου. Τὸν Θεὸ λαχταρᾷ ἡ καρδιά μου. Κι' αὐτὸν κηρύττω μεγαλόφωνα Θεὸ τρισήλιο, τρισυπόστατη θεότητα, Θεὸν ἄναρχον, ἄϊδιο, ὑπερούσιο κι' ἀδιαίρετο. Τὸν ἴδιο καὶ Μονάδα καὶ Τριάδα. Μονάδα ὁμοούσιον, καὶ Τριάδα τρισυπόστατη. Διότι μιὰ θεότητα εἶναι ὁ Πατέρας, ὁ Υἱὸς καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα. Μία δύναμη. Μία σύνταξη. Καὶ μία κι' ἀπαραλάκτῃ κατὰ πάντα εἶναι ἡ φύση καὶ ἡ ὑπόσταση τοῦ Πατέρα καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος.

Αὐτὰ ὁμολογῶ, αὐτὰ πιστεύω κι' αὐτὰ κηρύττω καὶ διδάσκω.

Ἡ δεισιδαιμονία

Δεισιδαιμονία εἶναι ὁ παράλογος φόβος τοῦ Θεοῦ· εἶναι ἡ ἀκρότητα τοῦ μέτρου, τοῦ μέτρου, ποῦ ἡ εὐσέβεια εἶναι ἡ μεσότητά του. Ὁ δεισιδαίμονας ἀπὸ ἔλλειψη μόρφωσης, ἔχει τὴν συνειδήσή του φοβισμένη, καὶ τρέμει τὸν Θεό, παράλογα κι' ἀταίριαστα· γιὰτὶ ἔχει ἀτροφικὴ κι' ἀναιμὴν ἀντίληψη γιὰ τὶς ιδιότητες τῆς θεότητος· καὶ οἱ στοχασμοὶ του εἶναι ταπεινοὶ κι' ἀνάξιοι τοῦ Θεοῦ. Ὁ δεισιδαίμονας ἔχει τὸν νοῦ του παραζαλισμένο καὶ ταραγμένη τὴν σκέψη του.

Ὁ Πλούταρχος λέει γιὰ τὴ δεισιδαιμονία ὅτι «δεινὸν τὸ τῆς δεισιδαιμονίας σκότος ἐμπροσθέντος ἀνθρώπου συγχέει καὶ τυφλῶσαι λογισμούς, ἐν πράγμασι μάλιστα λογισμοῦ δεομένοις». Εἶναι φοβερὸ πρᾶγμα τὸ σκοτάδι τῆς δεισιδαιμονίας, ποῦ συγχίζει καὶ τυφλώνει τοὺς λογισμούς, ὅταν πᾶση

μέσα σ' αὐτὸ ὁ ἄνθρωπος, καὶ μάλιστα σὲ περιστάσεις πού πρέπει νάναί ξάστερος ὁ λογισμὸς του. Ὁ δεισιδαίμονας φοβᾶται γιὰ πράγματα, πού δὲν ὑπάρχει κανένας λόγος φόβου· γι' αὐτὸ καὶ ταραζέται, ἐκεῖ πού θάπρεπε νὰ βρῖσκη γαλήνη. Φαντάζεται, πὼς τὸν καταδιώκει συνεχῶς ὁ Θεὸς καὶ ζητᾶ νὰ σωθῆ, μὲ φυλακτὰ πού τὰ κρεμνᾷ ἀπὸ τὸν λαιμὸ του. Πιστεύει σὲ πλάνους καὶ σὲ ἀγύρτες καὶ δέχεται σὰν ἀλήθειες τὶς μωρολογίαις τους. Ὁ δεισιδαίμονας βλέπει παντοῦ τὴν κυριαρχία δυνάμεων σκοτεινῶν· κι' ἀποδίδει σ' αὐτὲς ἐπιρροή, μεγαλύτερη κι' ἀπὸ τὴν δύναμη τοῦ Θεοῦ. Ὁ δεισιδαίμονας εἶναι ἀνελεύθερος ἠθικά· εἶναι ταπεινωμένος διανοητικά. Εἶναι ἄρρωστος ψυχικά καὶ πάσχει ἀπὸ θρησκόληπτη καὶ μανιακὴ φοβία. Ὁ δεισιδαίμονας εἶναι δυστυχισμένος ἄνθρωπος καὶ περνᾷ μιὰ τρισάθλια ζωή.

Ἡ ἔλλαμψη

Ὁ Κάλλιστος, πού ἔχει ἐρμηνεύσει τοὺς «Ἀναβαθμούς», λέει γιὰ τὴν ἔλλαμψη τὰ ἑξῆς: «ἔλλαμψις δ' ἂν εἴη ἡ μυστικὴ τοῦ νοῦς καὶ ἀστραπής μιμουμένη τάχος φρυκτωρία, διὰ τῆς κτήσεως τῶν ἀρετῶν αὐτῶ ἐπιγινομένη». Ἡ ἔλλαμψη εἶναι, ἡ μυστικὴ καὶ γρήγορη σὰν τὴν ἀστραπή, φώτιση τοῦ νοῦ ἀπὸ τὸν Θεό, πού ἔρχεται στὸν ἄνθρωπο, μὲ τὴν ἀπόκτηση καὶ μὲ τὴν ἔμπρακτον ἄσκηση τῆς ἀρετῆς.

Ἐπίσης καὶ ὁ Ἰωάννης τῆς Κλίμακος λέει: «ὅταν λοιπὸν ὅλος ὁ ἄνθρωπος οἶόν πως συνανακραθῆ τῇ τοῦ Θεοῦ ἀγάπῃ, τότε καὶ ἐκτός, ἐν τῷ σώματι, ὡς δι' ἐσόπτρου τινὸς τὴν τῆς ψυχῆς λαμπρότητα δείκνυσιν· οὕτω δοξάζεται Μωϋσῆς ὁ Θεόπτης ἐκεῖνος». «Ὅταν ὁ ἄνθρωπος, κατὰ κάποιον τρόπο ζυμωθῆ ὁλόκληρος μὲ τὴν ἀγάπῃ τοῦ Θεοῦ, τότε μπορεῖ καὶ φανερώνει κι' ἐξωτερικὰ μὲ τὸ σῶμά του, σὰν μὲ καθρέφτη, τὴν ἐσωτερικὴν του λαμπρότητα. Καὶ μ' ἕνα τέτοιο πρᾶγμα δοξάσθηκεν ὁ Θεόπτης Μωϋσῆς. Καὶ ξαναλέει ἄλλοῦ «ἄβυσσος μὲν πένθους παράκλησιν ἐθεόσατο· καθαρότης δὲ καρδιάς ἔλλαμψιν ἐδέξατο· ἔλλαμψις ἐστὶ ἄρρητος ἐνέργεια, νοουμένη ἀγνώστως καὶ νοουμένη ἀοράτως». Ἡ ἄβυσσος μὲν τοῦ πένθους καταξιώνεται τὴν θεϊκὴν συγκατάβασιν· ἡ καθαρὸτητα δὲ τῆς καρδιάς τὴν θεῖαν ἔλλαμψιν· κι' ἔλλαμψη εἶναι μιὰ ἀνέκφραστη ἐνέργεια, πού τὴν αἰσθανόμεθα κατὰ τρόπον ἄγνωστο, καὶ πού ἀντιλαμβανόμεσθε τὴν ἀόρατη παρουσία της.

(Συνεχίζεται)

Ἐπίδοση ΘΕΟΔΟΣΗ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ

Μεγάλες γυναικείες μορφές τοῦ Χριστιανισμοῦ

Η ΑΓΙΑ ΘΕΚΛΑ

(Β')

Σὲ μικρὴ ἀπόστασι ἔξω ἀπὸ τὴν πόλι τοῦ Ἰκονίου ἕνας ἀνοιχτός χώρος περιφραγμένος ἐχρησίμευε γιὰ ἐκτελέσεις καὶ γιὰ μαρτύρια, στὰ ὁποῖα ὑπεβάλλοντο οἱ ἐχθροὶ τοῦ ἡγεμόνα καὶ τῶν εἰδώλων. Σ' αὐτὸν τὸν χώρο παρακολουθοῦσαν οἱ ἐπίσημοι καὶ ὁ λαὸς τὶς θηριομαχίες μὲ θύματα ἀνθρώπινα πλάσματα, ποὺ καταδικασμένα σὲ θάνατο ἐρρίπτοντο βορὰ τῶν ἀγρίων θηρίων. Ἦταν μιὰ εὐκαιρία θλιβερῆς ἀπολαύσεως καὶ κτηνώδους ψυχαγωγίας τοῦ λαοῦ, ποὺ συνεκεντρώνετο, γιὰ νὰ παρακολουθήσῃ τὶς αἱματηρὲς μάχες μεταξὺ ἀνθρώπων καὶ ἐξαγριωμένην θηρίων. Στὸν χώρο αὐτὸν τῶν μαρτυρίων καὶ τῆς ἀγριότητος ἀνάφθηκε μεγάλη πυρὰ καὶ ὠδηγήθηκε σὲ λίγη ὥρα ἡ Θέκλα σὲ ἐκτέλεσι τῆς διαταγῆς τοῦ ἡγεμόνα. Ἡλιόλουστη ἀνοιξιὰτικὴ ἡ ἡμέρα ἐκείνη· τίποτε δὲν ἐπρόδινε ὅτι ἐσημειώνετο ἀλλαγὴ τοῦ καιροῦ. Ἡ Θέκλα ἐπροχώρησε ἀτάραχη ἀνάμεσα στοὺς φρουροὺς τῆς πρὸς τὸν τόπο τοῦ φλογεροῦ μαρτυρίου τῆς. Μιὰ φωτεινὴ ἔκφρασις στὸ νεανικὸ τῆς πρόσωπο μαρτυροῦσε τὴν χαρὰ ποὺ κατεῖχε τὴν ψυχὴ τῆς, στὴν σκέψι ὅτι θὰ προσέφερε τὴν ἐπίγειο ζωὴ τῆς γιὰ νὰ μεταβῇ στὴν οὐράνιο ζωὴ, ποὺ εἶχε περιγράψει τόσες φορὲς στὶς διδασκαλίας του ὁ ἀπόστολος καὶ διδάσκαλός τῆς Παῦλος. Τὸ πλῆθος ὠρύετο γύρω.

— Θάνατο στοὺς ἀπίστους! Θάνατο στὴν ἄνομη γυναῖκα.

Ἦχησε γιὰ μιὰ στιγμὴ ἕνα σάλπισμα. Καὶ οἱ φρουροῦντες τὴν Θέκλα ὠθήσαν αὐτὴν πρὸς τὴν πυρὰ. Ἐπροχώρησε ἡ Θέκλα πρὸς τὴν πυρὰ καὶ ἐβάδισε ἀτρόμητη, χωρὶς νὰ δοκιμάσῃ καμμιὰ ἐνόχλησι. Τὸ πῦρ, κατὰ τὴν βιβλικὴν ἐκδοχὴ, «οὐχ ἤφατο αὐτῆς» διότι ἀπὸ τὸν ὀλόφοτο οὐρανὸ ἐχύθησαν χάριτι θεῖα κρουνοὶ ὕδατος καὶ ἔσβυσε ἡ τεραστία πυρὰ. Ἡ Θέκλα ἐσώθη καὶ εὐχαρίστησε τὸν Θεὸ κάμωντας τὸ σημεῖο τοῦ Σταυροῦ. Τὸ πλῆθος καὶ οἱ ἐπίσημοι ἐθρομβήθησαν στὸ ἀπροσδόκητο αὐτὸ γεγονός. Καὶ ἕνα δέος κατέλαβε πολλοὺς ἀπὸ τοὺς σκληροὺς καὶ ἀπάνθρωπους θεατάς. Τὸ γεγονός ἐκλόνησε καὶ τὴν πίστι ὅχι λίγων καὶ ἀκούσθησαν ψίθυροι.

— Μήπως εἶναι πράγματι ὁ Θεὸς τῆς ὁ ἀληθινὸς Θεός!»!

Ράχος ἡ μητέρα τῆς ἡ Θεόκλεια ἐπληροφορεῖτο τὴν διάσωσι τῆς Θέκλας καὶ ἐδοκίμασε μιὰ ἐπανάστασι στὴν ψυχὴ τῆς. Κατανόησε γιὰ μιὰ στιγμὴ ὅτι ἐπρόδωσε τὴν στοργὴ καὶ τὴν ὑποχρέωσι τῆς μητέρας καὶ ἔγινε ἡ ὑπαίτιος μιᾶς τέτιας περιπετείας

Ἡ Ἁγία Θεκλα

πού ἐξύψωσε στήν συνείδησι τῶν ὁμοθησκῶν τὴν κόρη της καὶ τὴν πίστι της πρὸς τὸν Θεό, πού ἐδίδασκεν ὁ Παῦλος. Ὁ Θάμυρις εἶχε ἐξαφανισθῆ κι' αὐτὸς ἀπὸ προσώπου γῆς κατηχημένος γιὰ τὴν συμπεριφορά του πρὸς τὴν ἀρραβωνιαστικιά του. Ὁ Παῦλος πού ἐπληροφορεῖτο καὶ αὐτὸς στήν φυλακὴ τὸ θαῦμα εὐχαρίστησε τὸ Θεό του προσευχόμενος. Στὴν ἀτμόσφαιρα τοῦ Ἰκονίου ἐσημειώθηκε μιὰ μεταβολή. "Ὅλοι μιλοῦσαν μὲ συμπάθεια γιὰ τὴν Θέκλα καὶ συζητοῦσαν ἄφοβα πλέον γιὰ τὸν καινούργιο Θεὸ καὶ τὴ θρησκεία του. Ἐνισχυμένη στήν πίστι της καὶ τὴ λατρεία της πρὸς τὸν Χριστὸ ἡ σωθεῖσα ἀπὸ τὴν πυρὰ παρθένα, ἔσπευσε νὰ συναντήσῃ τὸν Παῦλο. Ἦταν συγκινητικὴ ἡ συνάντησις τοῦ ἀποστόλου καὶ τῆς ἀφοσιωμένης ὁπαδῆς του. Καταφιλοῦσε ἐκείνη κλαίοντας τὰ πόδια τοῦ διδασκάλου της κι' ἐκεῖνος χαϊδεύοντας τὰ μαλλιά της τῆς συνιστοῦσε νὰ πνίξῃ κάθε πικρία καὶ μῖσος ἐναντίον τῶν ἀνθρώπων πού τὴν ἔσυραν στὸ μαρτύριό της, πού ἔδειξε γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ τὴν δόξα καὶ τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ. Ἡ Θέκλα ἐδήλωσε στὸ τέλος πρὸς τὸν Παῦλο ὅτι θὰ τὸν ἀκολουθήσῃ ὅπου καὶ ἂν πορευθῆ, ἀδιαφορώντας γιὰ κάθε ἐνδεχόμενη κακουχία της. Ὁ Παῦλος ἐδέχθηκε μὲ ἓνα χαμόγελο ἱκανοποιήσεως τὴν προσφορά καὶ τὴν θυσία αὐτῆ τῆς κόρης. Καὶ ὅταν σὲ λίγες μέρες κατόπιν νεώτερης διαταγῆς τοῦ ἡγεμόνα Καστελίου ἀφέθηκε ἐλεύθερος ὁ Παῦλος μὲ τὴν διαταγὴ νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν πόλι τοῦ Ἰκονίου, παρέλαβε μαζί του τὴν Θέκλα, μὲ κατεύθυνσι τὴν Ἀντιόχεια.

Τὰ κηρύγματα τοῦ ἀποστόλου στήν μεγάλη ἱερὴ αὐτὴ πόλι εὔρισκαν ὀλοένα καὶ περισσοτέρους καὶ φανατικούς ἀκροατάς. Καὶ ἡ παρουσία τῆς Θέκλας, στὸ πλευρὸ πάντοτε τοῦ διδασκάλου της, προκαλοῦσε τὴν συγκίνησιν πολλῶν Ἀντιοχέων. Σὲ κάθε της ἐμφάνισι ἡ Θέκλα ἀκτινοβολοῦσε ἀπὸ εὐγένεια, παρθενικὴ σεμνότητα καὶ ὁμορφιά. Τὴν ὁμορφιά της ἐθαύμασε κάποιος πλούσιος Σῦρος, ὁ Ἀλέξανδρος. Μόλις εἶδε τὴν Θέκλα αἰσθάνθηκε γι' αὐτὴν ἓναν ἔρωτα κεραυνοβόλο. Ὁ ἔρωτας ὅμως αὐτὸς ἦταν καθαρὰ σαρκικός. Ὁ Σῦρος θαυμαστῆς ποθοῦσε νὰ κατακτήσῃ τὴν ὁμορφὴν παρθένα τοῦ Ἰκονίου γιὰ νὰ κορέσῃ τοὺς βδελυροὺς σαρκικούς του πόθους. Βλέποντας τὴν ὑπερφάνεια τῆς Θέκλας κατέφυγε στὸν Παῦλον, τὸν ὁποῖον ἐκλιπαροῦσε προσφέροντας χρήματα καὶ δῶρα νὰ μεσιτεύσῃ γιὰ τὴν ἀπόκτησί της. Ὁ ἀπόστολος ἀπέριψε κάθε προσφορά λέγοντας ὅτι δὲν ἔχει κανένα δικαίωμα στήν γυναῖκα πού δὲν ἀνήκει εἰς αὐτόν. Μετὰ τὴν ἄρνησι αὐτὴν τοῦ Παύλου ὁ Ἀλέξανδρος εἶχε ἀποφασίσει νὰ ἀσκήσῃ βίαν. Ὅταν δὲ κάποτε τὴν συνάντησε χωρὶς τὴν συνοδεία τοῦ Παύλου καὶ ἐπε-

χείρησε νά τῆς ἐκφράσῃ τὸν φλογερὸ πόθο γι' αὐτὴν μὲ πλεῖστες δε-
λεαστικὲς ὑποσχέσεις καὶ μὲ ἄσκησι βίας στὸ τέλος, ἡ Θέκλα τοῦ
ἐπετέθη, περιέσχυσε τὴν χλαμύδα, τοῦ ἀπέσπασε τὸ στεφάνι ποῦ
φοροῦσε στὸ κεφάλι, τὸν ἔπτυσε κατὰ πρόσωπον καὶ τὸν ἐγελοιο-
ποίησε μπροστὰ στὰ ὄμματα τοῦ κόσμου. Ἐβούτιζε ὀλόκληρη ἡ
'Αντιόχεια μὲ τὸ πάθημα τοῦ Ἀλεξάνδρου, ποῦ ἦταν γνωστὸς γιὰ
τὸν πλοῦτό του καὶ τὴν ἐπιμονή του νά ἐκτελῆται κάθε του ἐπι-
θυμία καὶ κάθε θέλημά του. Ἐθεωρήθηκε ὡς καταισχύνη, ὁ ἐξευ-
τελισμὸς του ἀπὸ μιὰ ἀλλόπιστη μάλιστα κοπέλα. Διψώντας ἀπὸ
ἐκδίκησιν ὁ Σῦρος κατέφυγε εἰς τὸν ἡγεμόνα, ζητώντας νά ἀπο-
πλύνῃ μὲ τὴν ἐσχάτη τῶν ποινῶν τὴν ὕβρι ποῦ ἐδέχθηκε ἀπὸ τὴν
Θέκλα. Διστακτικὸς στὴν ἀρχὴ ὁ Καστέλιος ἀπὸ ἓνα περίεργο
καὶ ἀδικαιολόγητο φόβο του πρὸς τὸν ἀπόστολο Παῦλο, ἐδέχθηκε
τελικὰ καὶ καταδίκασε τὴν Θέκλα νά θηριομαχῆσθαι. Ἡ Θέκλα ποῦ
ἄκουσε τὴν καταδίκη της αὐτὴ δὲν ἐδοκίμασε τὴν παραμικρότερη
ταραχή. Ἡ ἐλπίδα ὅτι θὰ τὴν ἔσωζε καὶ πάλιν ὁ Θεὸς ποῦ ἐλά-
τρευε τὴν ἐνίσχυε ὀλοένα. Ὁ Παῦλος τὴν ἐνίσχυε καὶ αὐτὸς μὲ
τὴν πίστι του. Ἀργὰ δὲ τὴν νύχτα ἐπεσεκέφθηκε αὐτὴν μιὰ γυ-
ναῖκα πλούσια ἀπὸ βασιλικὸ γένος μὲ πληγωμένη τὴν καρδιά της
ἀπὸ τὴν ἀπώλεια ἐνὸς μοναχικοῦ της παιδιοῦ. Ἡ γυναῖκα αὐτὴ
ποῦ ὀνομαζότανε Γρύφαινα εἶχε παρακολογήσει τίς περιπέτειες
τῆς Θέκλας καὶ τὴν εἶχε συμπαθήσει.

— Ἥρθα κόρη μου, τῆς εἶπε, γιὰ νά σὲ γνωρίσω ἀπὸ πλησίον,
νά σοῦ ἐκφράσω τὴν συμπάθειά μου καὶ νά σὲ παρηγορήσω.

— Εὐχαριστῶ ἀρχόντισσά μου.

— Μὴ φοβηθῆς διόλου τὰ θηρία. Ἐνα ὄνειρο ποῦ εἶδα ἀπόψε
μὲ ἔπεισε ὅτι καὶ τὴν φορὰ αὐτὴν ὁ Θεὸς θὰ εἶναι βοηθὸς καὶ
σωτήρας σου.

— Δὲν ἔχασα ποτὲ τὴν πίστι μου πρὸς τὸν Θεό. Εἶμαι βεβαία
καὶ ἐγὼ πῶς καὶ τὴν φορὰ αὐτὴ δὲν θὰ μ' ἐγκαταλείψῃ. Δὲν θὰ
ξεχάσω ὡστόσο τὴν καλωσύνη σας αὐτὴ.

— Εἶσαι τόσο ἄξια κάθε καλωσύνης...

Ὁ Θεὸς πράγματι καὶ τὴν φορὰ αὐτὴν δὲν ἐγκατέλειψε τὴν
πιστὴν καὶ ἀφοσιωμένην πρὸς αὐτὸν παρθένα.

Μὲ ἀγωνία πολλὴ τὸ πλῆθος συγκεντρωμένο στὸ στίβο, ὅπου
ἐγίνοντο ἔξω ἀπὸ τὴν πόλι τῆς Ἀντιοχείας οἱ θηριομαχίες, ἀνέμενε
νά παρακολουθήσῃ τὸ φοβερὸ αὐτὸ θέαμα. Ἀνάμεσα στὸ πλῆθος
εἶχε ἀναμιχθῆ καὶ ὁ Σῦρος Ἀλέξανδρος, πασχίζοντας νά μὴ γίνῃ
ἀντιληπτὸς ἀπὸ τοὺς γύρω του κατόπιν τῆς γελοιοποιήσεως ποῦ
ὑπέστη, ἄκουε ὡστόσο μὲ λύσσα τὰ ὅσα ἐλέγοντο γιὰ τὴν Θέκλα
καὶ εἰς βάρος αὐτοῦ· ψίθυροι ἀγωνίας καὶ συμπαθείας ὑπεδέχθησαν

τὴν ἐμφάνισι τῆς «μάρτυρος» στὸ στίβο τῶν θηριομαχιῶν. Ἡ Θέκλα ἀτάραχη καὶ πάλι ἐστάθηκε στὸ μέσο ἀναμένοντας νὰ δεχθῆ τὴν ἐξόρμησιν τῶν θηριῶν. Γιὰ μιὰ στιγμὴ ἐπεκράτησε νεκρικὴ σιγή, πού τὴν ἀκολούθησαν οἱ χτύποι ἐνὸς τυμπάνου. Ἦταν τὸ σύνθημα τῆς ἐξορμήσεως. Τὰ μάτια ὄλων ἐστράφηκαν πρὸς μιὰ κλειστὴ καὶ κιγκλιδόφρακτὴ πόρτα, πίσω ἀπὸ τὴν ὁποίαν βρισκότανε τὰ θηρία. Ἄνοιξε ἡ πόρτα αὐτὴ μὲ τὸν τελευταῖο χτύπο τοῦ τυμπάνου καὶ ἀκούσθηκε ἕνας δυνατὸς βρυχηθμός. Μιὰ φοβερὴ λέαινα πού ὤρμησε στὸν στίβο ἐπροκάλεσε ρίγη στοὺς θεατὰς τοῦ φρικτοῦ αὐτοῦ θεάματος. Μὲ πνιγμένη ἀναπνοὴ ἀνέμεναν ὅλοι νὰ κατασπαράξῃ τὸ θηρίο τὸ θυμὰ του. Γεμᾶτος ἱκανοποίησι ἀλλὰ καὶ δέος ὁ βδελυρὸς Σῦρος καταδότῃς τῆς. Λίγα βήματα ἀπὸ τὴν θέσι πού βρισκότανε ἡ Θέκλα ἐσταμάτησεν ὡσάν κεραυνόπληκτὴ ἡ λέαινα. Μὲ ὀρθάνοιχτα μάτια ἀναμέτρησε τὴν κόρη πού ἀνέμενε τὸν θάνατο ἀπὸ τὸ πειναλέο θηρίο καὶ ἀντὶ νὰ ἐκδηλώσῃ τὴν κτηνώδη ἀγριότητά του ἐπροχώρησε ἤρεμα καὶ λυγίζοντας τὰ πόδια του ἐβόηθησε τὴν Θέκλα ν' ἀνέβῃ ἐπάνω στοὺς ὤμους τῆς. Ἡ παρθένα τοῦ Ἰκονίου ἐσώθη καὶ τὴν φορὰ αὐτὴ. Ἡ χαρὰ ἀπλώθηκε στὰ στήθια τῶν περισσοτέρων θεατῶν καὶ ἕνας ἀλαλαγμὸς ἀντιβούϊσε σὲ ὅλη τὴν ἔκτασι τοῦ στίβου. Στὰ χεῖλια πολλῶν ἀνέβηκε ἀθέλητα τὸ ὄνομα τοῦ καινούργιου Θεοῦ, τοῦ Θεοῦ τῆς κόρης καὶ τοῦ διδασκάλου τῆς Παύλου. Καὶ μὲ τίς φωνές τοῦ πλήθους ἀκούσθησαν καὶ κατάρες γιὰ τοὺς ὑπαιτίους τῆς ἀγωνίας πού ἐδοκίμασε ἡ Θέκλα. Πολλοὶ ἀπὸ τὸν ἀρπυόμενον κόσμον ζητοῦσαν νὰ ριφθοῦν στὰ θηρία καὶ νὰ θανατωθοῦν αὐτοὶ πού στάθηκαν αἷτια νὰ ἐξευτελισθῆ ἡ θρησκεία τῶν εἰδώλων, στὴν ὁποία ἐπίστευε ἡ Ἀντιόχεια.

— Νὰ θανατωθοῦν οἱ πραγματικοὶ ἐχθροὶ τῆς θρησκείας.

Ἡ ὀργὴ τῶν πιστῶν αὐτῶν ἐστρέφετο φανερὴ πλέον κατὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου τοῦ μεγαπλοῦτου βδελυροῦ φίλου τοῦ ἡγεμόνα.

(Συνεχίζεται)

ΒΑΣ. ΗΛΙΑΔΗΣ

Ὁ «Ἐφημέριος» εἶναι πρόθυμος νὰ δίδῃ ἀπαντήσεις εἰς ἐρωτήσεις ἐπὶ ἀποριῶν, ἀναφερομένων εἰς ζητήματα, τὰ ὁποῖα ἔχουν σχέσιν πρὸς τὸ ἔργον τοῦ Ἐφημερίου (ποιμαντικόν, λειτουργικόν κλπ.). Ἐπομένως οἱ εὐλαβέστατοι ἐφημέριοι δύνανται ν' ἀπευθύνουν ἐρωτήματα ἐπὶ τοιούτων ἀποριῶν. Αἱ ἀπαντήσεις θὰ δίδωνται εἰς τὴν σελίδα τῆς ἀλληλογραφίας.

ΠΛΕΙΟΤΕΡΟ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΩΤΕΡΟ ΦΩΣ ΓΙΑ ΤΗ ΝΕΟΛΑΙΑ ΜΑΣ

Είναι ο ίδιος βαρυποινίτης που τὰ γράφει τὰ κατωτέρω. Τὰ φέρω στη δημοσιότητα αὐτούσια. Είναι βγαλμένα ἀπὸ τὴν πείρα τῆς ζωῆς, πὺ τὴν πέρασε μὲ τις δύο ὕψεις τῆς, τὴ τραγικὴ καὶ μὲ τὴ λύτρωσή τῆς, πὺ βρῆκε κοντὰ στὸ «Μεγάλο του Φίλου», ὅπως ἀποκαλεῖ τὸ Σωτῆρα Χριστό. Τὸν ἐγνώρισε μέσα στη φυλακὴ, καὶ γιατί ὄχι; Μήπως δὲν εἶναι καὶ ἐκεῖ ὁ Χριστός, ὅπως μᾶς τὸ εἶπεν ὁ ἴδιος (Ματθ. κε' 36). Καὶ μάλιστα τὸν καλογνώρισε μὲ τὴ Γραφή του, πὺ ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὰ γραφτά του, τὴ μελέτησε πολὺ καὶ τὴν κατέχει.

Καὶ τώρα μὲ πίστι βαθεῖα στὸ Χριστὸ ἀπευθύνεται καὶ σὲ σέ, ἀγαπητὲ μου ἀναγνώστα, καὶ σοῦ τὸν συνιστᾷ, γιατί ἄλλος πολὺ, ἄλλος ὀλίγο, εἴμεθα καὶ ζοῦμε σὲ μιὰ κατάστασι καὶ ἐποχὴ πὺ μᾶς χρειάζεται ὁ φίλος μας Αὐτός, γιατί ὅπως τὸ διεκήρυξε καὶ ὁ ἴδιος «ἀνευ ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν». Εὐτυχῆς ὅποιος τὸν ἔχει Φίλο καὶ Σωτῆρά του.

Γιατί εἶναι Ἐκεῖνος τοῦ Ὁποίου ἡ φιλία καὶ ἡ ἀγάπη δὲν ἔχει χρονικὰ ὅρια γιατί ἀπ' αἰῶνων «ἡ τρυφὴ του ἦτο μετὰ τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων» (Παροιμ. ἡ' 31), οἱ σκέψεις του ἔτρεχον ἐμπρὸς στη ἐποχὴ, πὺ οἱ ἐκλεκτοὶ του θὰ γεννιῶνταν στὸ κόσμο καὶ πὺ τοὺς ἔβλεπε στὸ καθρέπτη τῆς προγνώσεώς του. Ὅπως καὶ γιὰ τοὺς μετὰ ταῦτα, πὺ καὶ σ' αὐτοὺς ἔδωκε τὴ μεγάλη παρήγορη ὑπόσχεσι τῆς ἀγάπης του «καὶ ἰδοὺ ἐγὼ μεθ' ἡμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος» (Ματθ. κη' 20), γιατί ἡ ψυχὴ του εὐρίσκει εὐχαρίστησι σ' αὐτοὺς, δὲν μπορεῖ νὰ μείνη μακριὰ τους, γιατί ἡ καρδιά του τοὺς ποθεῖ. Ὅπως τὸ ἐπιστήθιο, πὺ περιεῖχε τὰ ὀνόματα τῶν φυλῶν τοῦ Ἰσραὴλ, ἦταν τὸ λαμπρότερο στολίδι πὺ φοροῦσε ὁ Ἀρχιερεὺς, ἔτσι καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἐκλεκτῶν τοῦ Χριστοῦ ἦταν τὰ πολυτιμότερά του κοσμήματα πὺ ἄστραπταν στη καρδιά του. Καὶ ἂν εἶσαι καὶ ἁμαρτωλός, καὶ ποιός δὲν εἶναι, εἶναι καὶ δικός σου φίλος. Ὁ Χριστὸς εἶναι ἐκεῖνος πὺ «ἁμαρτωλοὺς δέχεται» (Λουκ. ιε' 7). Στη ἀγάπη τῆς καρδιάς του τοὺς δέχεται ἀφοῦ τοὺς πῆρε ἀπὸ τὸν κοπρῶνα τῆς ἁμαρτίας καὶ ἀπὸ τὴ φωτιά τῶν σαρκικῶν παθῶν καὶ ἐφαμάρτων ἐπιθυμιῶν γιὰ νὰ τοὺς μεταβάλλῃ σὲ διαμάντια πολύτιμα γιὰ τὸ στεφάνι του, δίνοντας μὲ τὴν ἀγάπη καὶ τὴ χάρι του τὴ δικαίωσι, υἰοθεσία, ἁγιασμό, αἰώνια ζωὴ. Εἶναι ὁ καλὸς φίλος, πὺ εἶναι καὶ ὁ καλὸς ποιμὴν, πὺ μὲ τὴν θεϊκὴ του πρόνοια δείχνει τὴ μεγάλη ἀπεριόριστη ἀγάπη του, βασιτώντας τὸ κάθε λογικὸ πρόβατό του, σὰν τὸ βοσκὸ τὸ ἀρνὶ του, στὸ κόρφο του, μ' ὅλη τὴ τρυφερότητα τῆς καρδιάς του, μὲ τὴ τέ-

λεια ασφάλεια και την τέλεια ανάπαυσι και τη πιό γλυκειά παρηγορία. Στην καρδιά του 'Ιησοῦ εἶναι ἀποταμιευμένα ὅλα ὅσα σοῦ χρειάζονται.

Μὴ λησμονῆς ποτέ, λοιπόν, τὸ μεγάλο φίλο σου ἢ μᾶλλον κατάφευγε πρὸς Αὐτόν. Ἀπόλαυε τὰ ἀγαθὰ τῆς φιλίας του. Μὴ στερηθῆς ποτέ ἐνὸς μὲν τὸ καθημερινὸ ψωμὶ τῆς χάριτος εἶναι πάνω στὸ τραπέζι τοῦ ἐλέους. Τέλος μὴ ξεχνᾶς και τὸ ρευστὸ τῆς φιλίας ὅλων τῶν ἄλλων, ὅσο σπουδαῖοι και εἰλικρινεῖς εἶναι οἱ φίλοι σου. Αὐτοὶ δὲν παύουν νὰ εἶναι ἄνθρωποι. Ὁ θάνατος θάττον ἢ βράδιον θὰ σβύσῃ τὸ λυχνάρι τους. Ἀλλὰ τὶ γλυκὸ πρᾶγμα νάχομε ἡλιακὸ φῶς ὅταν σβύσῃ τὸ λυχνάρι. Τὸ βαθὺ ποτάμι γρήγορα θὰ σὲ χωρίσῃ ἀπ' ὅ,τι και ἂν ἔχῃς· γι' αὐτὸ φρόντισε νὰ χαρίσῃς τὴ καρδιά σου σὲ Ἐκεῖνον πού ποτέ δὲν θὰ σ' ἀφίση γιατί διεκήρυξεν, ἡ θεϊκὴ ἀγάπη του «ἐγὼ εἶμαι μαζί σας γιὰ πάντα». Πρέπει νὰ γνωρίζομε τὴ παρουσία πού Θεοῦ πάντοτε μαζί μας και νὰ τὸν αἰσθανώμεθα ἐντὸς μας και στὶς ἀρρώστειες μας, και στὶς χαρὲς και λύπες και δοκιμασίαις και στὰ δεσμά. Αὐτὸ πού εἶναι μιὰ πραγματικότητα μᾶς ἐνισχύει και ἐνθαρύνει, ὥστε πάντοτε νὰ ἔχωμε τὴν ἐνδόμυχον χαράν, διότι δὲν εἴμεθα μόνοι. Τὸ ὅτι δὲ τὸ πιστεύομεν αὐτό, ὅτι δηλ. ἔχομε τὸν καθημερινόν μας Σύντροφον, πρέπει νὰ τὸ ἀποδείξωμε και μὲ τοὺς λόγους μας και μὲ τὰς πράξεις μας και μὲ τὸ σκοπὸ και ἄλλοι νὰ διδασχθοῦν και νὰ πιστεύουν μιαν τοιαύτην ἀλήθειαν.

Χριστιανέ μου, ἂν εἶσαι πραγματικὸς χριστιανός, καλεῖσαι και σὺ, ἀφοῦ δημιουργήσῃς συνειδητὰ και συναισθηματικὰ τὸν δεσμὸν τῆς φιλίας μὲ τὸν Σωτῆρά σου, νὰ τὸν μιμηθῆς συνάμα, ἀντιγράφοντας τὸ παράδειγμά του, γενόμενος και σὺ ἓνα μικρὸς φίλος ἐκείνων πού εἶχε ὁ Χριστὸς φίλους. Ὁ Χριστὸς, πού πρῶτος αὐτὸς ἠγάπησε και τοὺς ἐν φυλακαῖς, σὲ θέλει νὰ πάρῃς μὲ τὴ χριστιανικὴ σου διάθεσι κοντὰ στὸ κρατούμενο, φίλος πρὸς φίλον, φίλος και σὺ τοῦ Χριστοῦ, πρὸς φίλον, ὁποῖος εἶναι ὁ κρατούμενος τοῦ Χριστοῦ. Καὶ νὰ κάμῃς τὸ φιλικὸ σου καθῆκον χάριν και πρὸς δόξαν τοῦ Μεγάλου φίλου Χριστοῦ, πού σὲ ἐλύτρωσε μὲ τὸ Αἷμά του και σὲ θέλει δικὸ του και ἐκτελεστή τῶν βουλῶν τῆς ἀγάπης του, μία δὲ βουλή και θέλησις του εἶναι και τὸ «ἐν Φυλακῇ ἡμῖν και ἤλθατε πρὸς με».

Ἐκ τῆς ὑπερκοσμοετοῦς ἐν ταῖς φυλακαῖς ὑπηρεσίας μου διεπίστωσα ὅτι εἰς τὸ καθῆκον αὐτὸ τῆς φιλίας πρὸς τὸν Χριστὸν ἐν σχέσει πρὸς τὸν κρατούμενον, ἡμεῖς οἱ αὐτοκαλούμενοι χριστιανοὶ χωλαίνομεν και ὅτι ἀποτελεῖ κατ' ἐξαιρέσειν πρᾶξιν και ὄχι κανόνα ἢ πρὸς τοὺς πάσχοντας γενικώτερον και εἰδικώτερον στοὺς ἐν φυλακαῖς πρόνοια και ἔμπρακτος ἀγάπη. Τῶν εὐτυχούντων φίλοι πολλοί, τῶν δὲ δυστυχούντων οὐδεῖς. Μεγάλον ἀτύχημα, ἀλλὰ και

δυστυχημένην εἶναι ἢ ζωὴ μετὰ τὸ κλείσιμο στὴ φυλακὴν. Ἀπὸ τοὺς φίλους του ποὺ εἶχε ἐλεύθερος ὁ κρατούμενος τώρα δὲν φαίνεται κανεὶς στὸ ἐπισκεπτήριο, ποὺ μετὰ τόση λαχτάρα περιμένει κάποιον ναρθῆναι ν' ἀνακουφισθῆ ῥιγάκι στὰ δεσμά του. Καὶ αὐτὴ τὴν ψεύτικη φιλία ἔρχεται νὰ στιγματίσῃ μετὰ τὰ γραφόμενα του ἐδῶ ὁ κρατούμενος καὶ τὸ πόνο ποὺ αἰσθάνεται ἀπὸ τὴ περιφρόνησι, ποὺ θὰ τὸν ἔφερε σὲ ἀπόγνωσι, ἐὰν δὲν ἠσθάνετο τόσο κοντὰ καὶ μέσα του τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ, ποὺ τὸν ἱκανοποιεῖ μετὰ τὴ πληρότητά της, καὶ τιμῶν ἐκ τῶν ὁπαδῶν του.

Εὐτυχεῖς ὅσοι ὑπακούοντες στὸ πρόσταγμα τοῦ Χριστοῦ, εἶτε φίλοι εἶμεθα εἶτε καὶ ἐχθροὶ ἀκόμη τοῦ κρατουμένου, σπεύδουμε καὶ ἐκεῖ κοντὰ του. Τότε ὄχι μόνον ἀπαλύνουμε τὸν πόνο του, καὶ συμβάλλουμε στὴ μετάνοιά του μετὰ τὴν ἀγάπην μας καὶ τὰς συμβουλὰς μας, ἀλλὰ καὶ μποροῦμε ἔτσι σάν χριστιανοὶ νὰ λέμε ὅτι ἔχουμε φίλον τὸ Χριστό, σύμφωνα μετὰ τοὺς λόγους του «Ὑμεῖς φίλοι μου ἐστέ, ἐὰν ποιῆτε ὅσα ἐντέλλομαι ὑμῖν» (Ἰω. ιε' 14), καὶ τὴν ἐντολὴν τῆς ἐπισκέψεως τῶν ἐν φυλακαῖς. Καὶ ἐὰν αὐτό, δόξα τῷ Θεῷ, γίνεται εἰς τὰς ἀνά τὸ κράτος φυλακὰς ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας, ἢ καὶ ἐνώσεων καὶ ὀργανώσεων χριστιανικῶν, καὶ ἀτόμων ἐμφορουμένων ἀπὸ ἰδεώδη τοῦ Εὐαγγελίου καὶ διακαιομένων τὴν καρδίαν ἀπὸ χριστιανικὴν ἀγάπην, τοῦτο πρέπει νὰ γίνεται καὶ εἰς εὐρύτεραν κλίμακα.

Ἄς ἐλπίσωμεν ὅτι καὶ αἱ χαρασσόμεναι ἐδῶ ὀλίγαι γραμμαὶ θὰ εὔρουν ποῖαν τινα ἀπήχησιν καὶ εἰς τὰς καρδίας τῶν ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν, τῶν ὁποίων τὰς εὐσεβεῖς καὶ φιλαδέλφους διαθέσεις, ἐκδηλοῦντας καὶ ἐμπράκτως καὶ ἐξ οἰκονομιῶν πολλὰκις, θὰ κατευθύνουν οἱ ἀρμόδιοι πρὸς τοῦτο καὶ πνευματικοὶ ταγοὶ τοῦ ποιμνίου, μετὰ τὴν λεγογισμένην καὶ ἐκ τῶν περιστάσεων ἐπιβαλλομένην φειδῶ εἰς τὰ μὴ πρῶτης ἀνάγκης, ὡς καλλωπισμῶν καὶ ἐμπλουτισμοῦ τῶν ναῶν διὰ Ἀγιοτοιογραφῶν, καὶ ἄλλας πολυτελεῖς δαπάνας διὰ νὰ ἔχωμεν νὰ ἐπαρκῶμεν πρὸς ἀνακούφισιν τῶν πασχόντων, τῶν πονεμένων ψυχῶν, ὡς καὶ τῶν ἐν τοῖς δεσμοῖς, ποὺ ἔχουν τὴν ἀνάγκην τῆς ἡθικῆς καὶ πνευματικῆς συμπαράστασώς μας καὶ τελικὰ τὴν ψυχικὴν ὠφέλειά των.

Καὶ τελειῶνω καὶ μετὰ ἓνα τρόπον ἐκδηλώσεως τῆς φιλίας ποὺ ὑποδεικνύει ὁ Αἶδης. Χάρριγκτον, ὅστις ζητεῖ ἀνθρώπους, ποὺ νὰ ἤμποροῦν νὰ δεχθοῦν στὸ σπίτι τους ἓνα πρῶην κατάδικον. «Εἶναι, λέγει, ἓνα σπουδαῖον ζήτημα νὰ διορθώσωμεν τὴν εἰκόνα ποὺ ἔχει σχηματίσει τὸ κοινὸν διὰ τοὺς φυλακισμένους. Ὁ κόσμος πιστεύει ἀκόμα ὅτι κάθε φυλακισμένος εἶναι ἐγκληματίας. Ἀλλὰ δὲν εἶναι παρὰ ἓνας συνηθισμένος ἄνθρωπος». Ὁ ἴδιος ἠθέλησε νὰ δώσῃ τὸ παράδειγμα, δεχόμενος πρῶην καταδίκου εἰς τὸ σπίτι του διὰ τὸ τσαῖ. «Εἶχα πάντοτε τὴν ἐντύπωσιν ὅτι

οί φυλακισμένοι πρένει νά γνωρίζουν τὸ περιβάλλον μιᾶς οἰκογενείας. Ἡ σύζυγός μου μὲ ὑποστηρίζει ἀπολύτως εἰς τὸ ζήτημα αὐτὸ καὶ κάποτε κάποιος ἔρχεται μαζί μου εἰς τὸ παρεκλήσιον τῶν φυλακῶν διὰ τὴν πρωϊνὴν λειτουργίαν». (Καθημερινὴ 8.11.1963). Ἡ χριστιανικὴ ἀγάπη, ποῦ εἶναι καρπὸς τοῦ Πνεύματος (Γαλ. ε' 22) ἐφευρίσκει πολλοὺς πρόπους διὰ νὰ καλλιεργηθῇ καὶ ἡ πρὸς τοὺς κρατουμένους ἀγάπη καὶ φιλία ποῦ ἀποτελεῖ καὶ ἐκπλήρωσιν καθήκοντος ἐπ' ἀγαθῶ καὶ τῆς κοινωνίας, εἰς τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ παραδίδονται, ὅταν ἀποφυλακίζονται, ὑγιεῖς σωματικῶς, ἀλλὰ καὶ ψυχικῶς, διὰ νὰ ζήσουν ὡς καλοὶ χριστιανοὶ καὶ ν' ἀποβοῦν καὶ χρηστοὶ καὶ χρήσιμοι πολῖται.

Ἄρχιμ. ΠΡΟΚ. ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΦΙΛΟΣ ΜΟΥ

«Ὁ Κύριος εἶναι πλησίον τῶν συντετριμμένων τὴν καρδίαν καὶ σώζει τοὺς ταπεινοὺς τὸ πνεῦμα». (Ψαλμ. λδ' 18).

Ὡς νέος στὴν Κοινωνία δὲν μοῦ ἔλειψαν οὔτε γλέντια, οὔτε εὐθυμες συντροφίές.

Οἱ φίλοι μὲ ἀγαποῦσαν καὶ μὲ μεγάλην εὐχαρίστησιν δεχόντουσαν νὰ τοὺς κερνώ ἕνα ποτήρι κρασί, νὰ τοὺς καλῶ στὰ διάφορα γλεντάκια!

Ἦμουν ὁ καλύτερός τους φίλος.

Ἐὰν καμμιά φορά γιὰ α' ἢ β' λόγο ἀπουσίαζα ἀπὸ τὴν συντροφιά τους τὸ παράπονό τους ἦταν μεγάλο.

Φαντασθῆτε πόσο καλοὶ φίλοι ἦταν, πόσο πολὺ μὲ ἀγαποῦσαν.

Ὅταν βρέθηκα στὴ φυλακὴ, εὐχαριστῶ τὸν Θεὸν διὰ τὴν σκληρὴν δοκιμασίαν του, τότε κατὰλαβα καὶ ἔνοιωσα στὴν φιλίαν τοῦ κόσμου.

Ὁ χρόνος σιγὰ-σιγὰ ἔφθειρε αἰσθήματα, ὅλοι μὲ ἐλησμόνησαν, ξέχασαν τὴν ὑπαρξί μου.

Δὲν λέγω πιά διὰ τὴν οικονομικὴν ἐνίσχυσίν μου, ἀλλὰ γιὰ λίγα λόγια παρηγοριάς, γιὰ ἕνα γράμμα, γιὰ μιὰ ἐπίσκεψιν...

Ἐλησμονήθηκα ἀπὸ τοὺς φίλους καὶ τίς φίλες, ἐλησμονήθηκα ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς, ἐλησμονήθηκα ἀπὸ τὸν σύντροφον τῆς ζωῆς μου, ποῦ μοῦ δείχνει μιὰ «ἀγγελικὴ ἀγάπη».

Βρέθηκα σ' ἕνα τάφο.

Ἰπῆρχα; Ζοῦσα; ἢ δὲν ἰπῆρχα;

Καὶ τί τοὺς ἔμελλε καὶ τί τοὺς ἔννοιαζε ἐφ' ὅσον δὲν μποροῦσα πιά νὰ εἶμαι χρήσιμος εἰς αὐτούς. Μήπως σκέφθηκε κανεὶς ἀπὸ

αὐτοὺς διὰ τὴν ἔννοια τῆς φιλίας, διὰ τὴν ἔννοια τῆς ἀγάπης, ποὺ ἐκδηλώνανε μὲ τόσο πλοῦσια, ὁμορφα λόγια, μὲ τόση ὑποκρισία.

Τὰ ἀγνά αἰσθήματά μου καταπατήθησαν, οἱ ἐλπίδες μου διαψεύστησαν, ἡ θλίψις καὶ ἡ ἀπογοήτευσίς γέμισε τὴν ψυχὴ μου, ἤμουνα γεμάτος ταραχὴ καὶ πικρία.

Εἶχα ἀνάγκη ἀπὸ ἓναν πραγματικὸ φίλο, φίλο ἀφιλοκερδῆ γιὰ νὰ μὲ βοηθήσῃ στὶς δύσκολες στιγμὲς ποὺ βρέθηκα ἄθελά μου.

Ἔμεινα ὀλομόναχος...

Ἦ, πόσο ἤθελα νὰ ἔχω ἓναν φίλο νὰ μὲ νοιώθῃ, νὰ μὲ συμπονεῖ καὶ νὰ ἀνακουφίξῃ τὸν πόνο μου.

Ὁμολογῶ, ὅτι πολλὰς θλιβερὰς σκέψεις πέρασαν ἀπὸ τὸ νοῦ μου. Γιατὶ ἐδημιουργήθην; Μήπως ἐδημιουργήθη ὁ ἄνθρωπος νὰ ἀπατᾷ τὸν συνάνθρωπό του; Νὰ τὸν γελά καὶ νὰ γελιέται καὶ ὁ ἴδιος; Μήπως δὲν ὑπάρχει τίποτε τὸ ἱερόν, εἰς τὸν κόσμον; Καὶ ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι μιὰ περαστικὴ περιπέτεια; Ἀξίζει κανεὶς νὰ ζῆ;

Αὐτὰ καὶ πολλὰ ἄλλα ἐρωτήματα δὲν μὲ ἄφησαν νὰ ἡσυχάσω.

Ἡ λύπη μου αὐτὴ εἶχε περάσει τὴν φιλοσοφίαν τοῦ Σοπενχάουερ, τὴν φιλοσοφίαν τῆς ἀρνήσεως καὶ τοῦ πόνου καὶ εἶμωνα ἔτοιμος νὰ ἀναφωνήσω μαζί του, ὅτι ὁ θάνατος εἶναι ἡ μοναδικὴ ἀπολύτρωσις τοῦ ἀνθρώπου.

Ἡ ἀνθρώπινη πλάνη μὲ ὠδήγησε στὴν φυλακὴ, τώρα ἐρχότανε ἓνα νέο κύμα τῆς ἀπελπισίας, μιὰ νέα πλάνη νὰ μὲ ὠδηγήσῃ στὴν ὀλοκληρωτικὴ καταστροφὴ.

Σὰς βεβαιῶ, ὅτι δὲν ἦταν ἀπλῶς ἡ ἀπελπισία μου καὶ ἡ δυστυχία ποὺ μὲ ὠδήγησαν νὰ ἀναζητήσω ἄλλοῦ κἀντὶ τὸ ὠραῖον, τὸ ἰδεῶδες, ἀλλὰ ἡ ἐπιθυμία μου νὰ ἐξηγήσω γιατί ζῶ ὡς ἄνθρωπος, γιατί ἀγωνίζομαι καὶ παλαίω στὴ ζωὴ, ἐφ' ὅσον ὁ κόσμος εἶναι τόσο ψεύτικος καὶ τόση κακότητα ἐπικρατεῖ στὰς σχέσεις μεταξὺ τῶν συνανθρώπων.

Ἀλλὰ ἅς εἶναι δοξασμένο τὸ ὄνομα τοῦ Πανάγαθου Θεοῦ, ποὺ δὲν θέλει νὰ ἀπολεσθῆ κανεὶς ἀπὸ τὰ πρόβατά Του, δὲν λησμονεῖ (Ἦσ. μθ' 13) καὶ σὲ κάθε μελετητῆ τῆς Ἀγ. Γραφῆς προσφέρει τὸ ποθοῦμενο βάλσαμο τῆς ψυχῆς (Ματθ. ια' 29).

Πῶς λοιπὸν νὰ μὴν δοξάζω καὶ νὰ εὐχαριστῶ τὸν Κύριον, ὁ ὁποῖος διὰ τῆς ὁδοῦ τῆς θλίψεως (Ψαλμ. ριθ' 67, 71) μοῦ φανέρωσε τὴν πηγὴν τῆς ζωῆς (Ἰωάν. δ' 14) καὶ τῆς χαρᾶς (Γαλ. ε' 22) καὶ μοῦ λέγει ρητῶς γιατί Ζῶ (Ματθ. κβ' 37-40. Β' Κορ. ε' 18-19), ποὺς εἶναι ὁ προορισμὸς μου (Ἦσ. μγ' 7).

Πῶς λοιπὸν νὰ μὴ αἰνῶ τὸν Κύριον, ποὺ μὲ προφύλαξε ἀπὸ μιὰ νέα τελικὴ καταστροφὴ, καὶ ἤρθε κοντά μου καὶ ἀνακούφισε τὸν πόνο μου. Μοῦ προσέφερε τὴν παρηγορία του (Α' Ἰωάν. β'

1-2), τὴν φιλίαν τοῦ (Ἰωάν. ιε' 13, 14. Παρ. ιη' 14) τὴν ἀγάπην τοῦ (Ἰωάν. γ' 16).

Ἀγάπη εἰλικρινής, ἀγάπη πραγματική, ἀγάπη ποντοτεινὴ καὶ ὄχι ψεύτικη. Ἀγάπη ποῦ δὲν συγκρίνεται μὲ τὴν ἀγάπην τοῦ κόσμου, μὲ ἀγάπην παροδικὴν καὶ ἐπιπόλαιαν. Ἡ ἀγάπη ποῦ ἐνώνει ὅλους τοὺς ἀγαπῶντας αὐτόν. Ἐνώνει μὲ ἀδελφικὴν φιλίαν, φιλίαν ἀνυπόκριτον, γεμάτη ζωή, στοργή καὶ θυσία... Καὶ οἱ φίλοι τοῦ εἶναι καὶ οἱ φίλοι μου, ἀσχέτως ὅσον καὶ ἂν μακριὰ βρῖσκονται ἀπὸ μένα, ἀσχέτως ἐθνικότητος καὶ φυλῆς.

Ἀγάπη εἰλικρινής.. Εἶναι ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ Πατρός, ποῦ ἐθυσίασε τὸν Υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ διὰ νὰ μὴν ἀπωλεσθῆ, πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτόν, ἀλλὰ νὰ ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον (Ἰωάν. γ' 16). Εἰς εἰς τὴν λέξιν «πᾶς» συμπεριλαμβάνομαι καὶ ἐγώ. Μοῦ ἔδειξε τὸν δρόμον τῆς Σωτηρίας μου (Πραξ. ιε' 13-31. Α' Κορ. β'), μὲ ἀνακούφισε ἀπὸ τὸν πόνο τῆς λησμονιάς. Διότι ὁ Χριστὸς ποῦ μὲ λύτρωσε διὰ τοῦ αἵματος τοῦ, μοῦ λέγει: «Σεῖς εἶσθε φίλοι μου, ἐὰν κάμνητε ὅσα ἐγὼ σᾶς παραγγέλλω» (Ἰωάν. ιδ' 14). Μεγαλύτεραν ταύτης ἀγάπην δὲν ἔχει οὐδεὶς, ποῦ νὰ βάλῃ εἰς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ». (Ἰωάν. ιδ' 13).

Νά, φίλος, ποῦ δὲν λησμονεῖ κανένα, δὲν ξεχνᾷ κανένα, δὲν ἐγκαταλείπει κανένα. Εἶναι πάντα ἔτοιμος νὰ βοηθήσῃ ὅποιον τὸν ἐπικαλεσθῆ. Εἶναι ὁ μόνος ἰσχυρὸς καὶ πάντα πρόθυμος προστάτης, χωρὶς φιλοδοξίας, χωρὶς ὑπερηφάνεια καὶ μὲ τὴν γλυκεῖά του φωνὴ καλεῖ τοὺς πάντας: «Ἐλθετε πρὸς με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι καὶ ἐγὼ θέλω σᾶς ἀναπαύσῃ» (Ματθ. ια' 28).

Μὲ ἀγαπᾷ, μὲ ἀγαπᾷ ὄχι μὲ κοσμικὴ, ψεύτικη, ὑποκριτικὴ καὶ συμφεροντολογικὴ ἀγάπη, ἀλλὰ εἰλικρινά, «Ὁ Θεὸς δεικνύει τὴν ἑαυτοῦ ἀγάπην εἰς ἡμᾶς, διότι ἐνῶ ἡμεῖς ἡμεθα ἔτι ἁματωλοὶ ὁ Χριστὸς ἀπέθανε ὑπὲρ ἡμῶν (Ρωμ. ε' 8).

Ἡ ἀγάπη τοῦ μὲ ἐδικαίωσε (Ρωμ. ε' 6) μὲ ἀνεβίβασε ἐκ λάκκου τῆς ταλαιπωρίας (Ψαλμ. μ' 2,3) μοῦ ἔδωσε μεγαλύτεραν ἀξίαν ἀπὸ τοὺς κοσμικοὺς φίλους μου, καὶ μοῦ δίδει καὶ τὴν δύναμιν νὰ προσεύχωμαι δι' αὐτούς.

Διότι ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ «ὁ Χριστὸς» δύναται νὰ σώζῃ ἐντελῶς τοὺς προσερχομένους εἰς τὸν Θεὸν δι' αὐτοῦ, ζῶν πάντοτε διὰ νὰ μεσιτεύῃ ὑπὲρ ἡμῶν».

Σήμερον ὁ Χριστὸς εἶναι κοντά μου καὶ εἶμαι εὐτυχής!

Δι' ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τὸν «Ἐφημέριον» ἀπευθυντέον :
Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιοδικοῦ ΕΚΚΛΗΣΙΑ
ἽΟδὸς Φιλοθέης 19, Ἀθῆναι - Τηλ. 227.689.

«ΦΙΛΟΘΕΟΥ ΑΔΟΛΕΣΧΙΑΣ»

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟΝ

ΨΥΧΩΦΕΛΕΙΣ ΕΠΙΣΤΑΣΙΣ ΑΠΟ ΤΟ «ΔΕΥΤΕΡΟΝΟΜΙΟΝ»

Ἰπὸ ΕΥΓΕΝΙΟΥ ΤΟΥ ΒΟΥΛΓΑΡΕΩΣ

**Οἱ πατέρες, στήν συμπεριφορά τους πρὸς τὰ παιδιά τους
πρέπει νὰ μιμοῦνται τὸν οὐράνιο Πατέρα μας.**

Ὁ Μωϋσῆς θύμησε στοὺς Ἰσραηλιῆτες, ὅταν πλέον ἦταν ἔτοιμοι νὰ μποῦνε στὴ γῆ τῆς ἐπαγγελίας, αὐτὰ πού τοὺς συνέβηκαν στὰ σαράντα χρόνια τῆς περιπλάνησης των μέσα στήν ἔρημο, ὕστερα ἀπὸ τὴν ἐξοδὸ τους ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο, ὡς ἐκείνη τὴ στιγμή. Τὸ κάθετι πού γίνηκε τοὺς τὸ ξαναθύμισε καὶ τοὺς τὸ ξαναπαράσθησε, τόσο τὰ καλὰ, ὅσο καὶ τὰ κακὰ πού ἐδοκίμασαν. «Καὶ μνησθήση πᾶσαν τὴν ὁδόν, ἣν ἤγαγέ σε Κύριος ἐν τῇ ἐρήμῳ». Καὶ θὰ ξαναθυμηθῆς ὅλη τὴν περιπέτεια, πού μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ δοκίμασες μέσα στήν ἔρημο. (Δευτ. κ', 2).

Νά, λέει, λαὸ τῶν Ἑβραίων γνῶρισες κακουχίες, μὰ καὶ ἀνέσεις. Πείναςες, μὰ κι' ἐχόρτασες, μὲ τὸ μάννα πού σοῦστειλε ὁ οὐρανός. Ἐδίψασες, μὰ κι' ἐποτίσθηκες, ἔδροσοφορήθηκες, κι' ἀναζωογονήθηκες, μὲ τὸ νερὸ πού ἀνάβρυσε ἀπὸ τὸ γυμνὸ κι' ἀπότομο βράχο. Σ' ἔφαγαν τὰ θανατερὰ φίδια, μὰ κι' ἐσώθηκες καὶ γιατρεύθηκες, ἀπὸ τὸ χάλκινο φίδι πού ἀναστήλωσες. Καταβασανίσθηκες σὲ μακρινές, πολυκαιρινές καὶ κουραστικὲς ὁδοιπορίες, μὰ καὶ τὸ ρουχισμό σου διαφύλαξες ἄβλαβο, καὶ τὰ ὑποδήματά σου δὲν ἐκαταλύθησαν, καὶ τὰ πόδια σου βαστοῦνε ἀκόμη. «Τὰ ἱμάτιά σου οὐκ ἐπαλαιώθη ἀπὸ σοῦ, τὰ ὑποδήματά σου οὐ κατετρίβη ἀπὸ σοῦ, οἱ πόδες σου οὐκ ἐτυλώθησαν· ἰδοὺ τεσσαράκοντα ἔτη». (Δευτ. κ', 4).

Ἀπ' αὐτὰ ὅλα, σημειώνομε καὶ βγάζομε τὸ συμπέρασμα, πὼς ὁ ἄνθρωπος εἶναι εὐκολομετάβλητος· κι'

ἄλλοτες μὲν χαίρεται κι' ἀπολαβαίνει τὰγαθὰ καὶ τὰ καλὰ τῆς εὐτυχίας καὶ τῆς καλομοιριάς, κι' ἄλλοτες πάλι δοκιμάζει κακοτυχιές καὶ στενοχώριες, κι' ἔτσι φθάνει σ' ἓνα καλὸ τέλος. Ταξιδευτῆς θαλασσομάχος εἶναι κι' αὐτός· καὶ γιὰ νὰ φθάσῃ στὸ λιμάνι πότε ταξιδεύει μὲ καλοκαιριὰ καὶ μὲ οὐριους ἄνεμους, πότε κυματοδέρνεται ἀπὸ τοὺς ἀντίπνοους ἀγέρηδες, πὺ ἀναστατώνουν καὶ φουρτουνιάζουν τὴ θάλασσα. Ἡ θλίψη μονάχα τὸν καταβάλλει καὶ τὸν ἐξουθενώνει· καὶ ἡ ἀνάλλαξη κι' ἀδιάκοπη τρυφή καὶ ἀπόλαυση, τὸν ἀποχαυνώνει καὶ τὸν ἀρρωσταίνει. Ἡ ταπεινὴ φτωχοζωὴ μονάχα τὸν ἐξευτελίζει καὶ τὸν ἐκηδεύει· καὶ τ' ἀξιώματα μόνον καὶ οἱ τιμὲς τὸν γεμίζουν ἀπὸ φύσα κι' ἀπὸ ψωροῦπερηφάνια καὶ τοῦ σηκῶνουν τὰ μυαλά. Καὶ μονάχα ἡ ἀλλαγὴ καὶ ἡ μετάπτωσις ἀπὸ τὴν μιὰ κατάστασις στὴν ἄλλη, μὲ τὴν ἐναλλαγὴν τοὺς αὐτῆ, τὸν παιδαγωγοῦνε καὶ τὸν διορθῶνουνε.

Λένε λοιπὸν τὰ ἱερὰ γράμματα, πὺς ὁ Θεὸς διηθύθυνε τὸν ἀγαπημένο του λαὸ τοῦ Ἰσραὴλ πάνσοφα, μὲ τίς χρήσιμες καὶ σοφὲς αὐτὲς ἐναλλαγές· καὶ πὺς ἔτσι πρέπει νὰ παιδαγωγοῦνε τὰ παιδιὰ τοὺς καὶ οἱ φρόνιμοι γονεῖς· «ὡς εἴ τις ἄνθρωπος παιδεύσει τὸν υἱὸν αὐτοῦ, οὕτω Κύριος ὁ Θεὸς σου παιδεύσει σε». (Δεῦτ. η', 5-6).

Μαθαίνομε λοιπὸν ἀπ' αὐτὰ, μὲ ποιὸ τρόπο πρέπει νὰ συμπεριφέρεται στὰ παιδιὰ τοῦ ἑνὸς φρόνιμος ἀνθρώπος. Μήτε νᾶναι πάντα τοῦ δηλαδὴ φουρτουνιασμένη θάλασσα, κι' ἀπότομος, ἄγριος καὶ σκληρὸς καὶ πιεστικός ὑπερβολικά· μήτε πάλι νᾶναι γελαστὸς πάντα καὶ ἥρεμος καὶ μαλακός, κι' ἔτσι μὲ τὴν ἀσυδοσίαν καὶ τὸ πολὺ θάρρος πὺ τοὺς δίνει νὰ τ' ἀποχαυνώνῃ, καὶ νὰ τὰ κἀνῃ ἀτίθασσα. Ἀλλὰ πρέπει νὰ ἀλλάξῃ τὴν ψυχικὴν τοῦ διαθέσει· κι' ἄλλοτες, ὅπως γίνεται μὲ τίς χορδές, νὰ τὴν τεντώνῃ κι' ἄλλοτες νὰ τὴν χαλαρώνῃ. Ἡτοι, κάθε φορὰ κι' ἀνάλογα στὴν περίστασις, νὰ τροποποιῇ τὴν συμπεριφορὰν του, γιὰ νὰ τὰ κἀνῃ ν' ἀλλάζουεν πο-

ρεία, όταν ξεφεύγουν από τον ίδιο δρόμο, και να γίνονται σωστοί και τίμιοι άνθρωποι. Ο πατέρας μας ο ουράνιος ανυψώνει και μιμείται τους γήινους πατέρες, λέγοντας: «Ὡς εἶ τις ἄνθρωπος παιδεύσει τὸν υἱὸν αὐτοῦ, οὕτω Κύριος ὁ Θεός σου παιδεύσει σε». Καὶ σύ, πατέρα ἐπίγειε, διστάζεις νὰ μιμηθῆς τὸν ἀληθινὸ κι' οὐράνιό σου πατέρα;

Πῶ, πῶ! Τὰ ἔθνη ἐκεῖνα εἶναι ἰσχυρά, καὶ εἶναι πολὺ μεγάλα! Καὶ τὰ κάστρα τους καὶ τὰ ὀχυρώματα πού προστατεύουνε τὶς πολιτεῖες τους στηλώνονται ψηλά καὶ μετέωρα καὶ φθάνουν ὡς τὸν οὐρανό. Καὶ οἱ πολεμιστάδες τους οἱ Ἐνακίδες εἶναι γιγαντόσωμοι καὶ φοβεροί· «Ἄνδρες ὑπερμήχεις». (Ἀριθ. ιγ' 33). Κι' ὁ στρατὸς εἶναι ἀμέτρητος καὶ μυρμηγκιά· «Τὶς ὑποστήσεται κατὰ πρόσωπον υἱῶν Ἐνάκκα;» Ποὺς μπορεῖ ν' ἀντισταθῆ καὶ ν' ἀντιπαραταχθῆ στοὺς Ἐνακίδες; (Δευτ. θ', 2).

Τὶ λοιπὸν νομίζανε οἱ ἀνόητοι Ἰσραηλῖτες; Νομίζανε πῶς ὁ ἀφανισμὸς τῶν Ἐνακαίων καὶ ἡ κατάκτηση τῆς Χαναὰν θάτανε δικό τους κατόρθωμα κι' ἔργο τῆς δυνάμεώς τους; Τέτοια σφαιερὴ κι' ἀστήρικτην ἰδέα φαίνεται πῶς εἶχανε οἱ Ἰσραηλῖτες, καὶ γι' αὐτό, προτοῦ νὰμποῦνε στὴν χώρα ἐκεῖνη, τοὺς προλαβαίνει ὁ Προφήτης τους κι' ὁδηγός τους, καὶ τοὺς συμβουλεύει νὰ τὴν βγάλουνε ἀπὸ τὸν νοῦ τους μιὰ τέτοια ἐντελῶς ἀνόητη κι' ἀπατηλὴ γνώμη. «Νὰ ξέρετε, τοὺς λέει, πῶς τὸ ἔργο καὶ τὸ κατόρθωμα αὐτό, θὰ εἶναι ἔργο τοῦ παντοδύναμου Θεοῦ, κι' ὄχι δικό σας. Καὶ πῶς ὅταν, μαζὶ μὲ τὴν προστασία καὶ τὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ συντρέχει καὶ ἡ προθυμία τοῦ ἀνθρώπου, τότε γίνονται εὐκολοκατόρθωτα καὶ τοῦ χεριοῦ μας καὶ τὰ πιὸ δύσκολα ἀκόμα καὶ τὰ πλέον φοβερά καὶ παράδοξα. Σὺ βέβαια, θὰ πατᾶς τὸ ποδάρι σου, Ἰσραηλίτη μου, στὴν χώρα ἐκεῖνη· μὰ μπροστά σου θὰ προπορεύεται ὁ Θεός· καὶ οἱ Χανααῖοι τότε, σὰν νᾶναι φωτιά, θ' ἀναλυθοῦνε μπροστά

σου καὶ θ' ἀφανισθοῦνε. «Καὶ γνώση σήμερον, ὅτι Κύριος ὁ Θεός σου προπορεύεται πρὸ προσώπων σου. Πῦρ καταναλίσκοι ἐστὶν· οὗτος ἐξολοθρεύσει αὐτούς, καὶ οὗτος ἀποστρέψει αὐτούς ἀπὸ προσώπου σου» (Δευτ. θ', 3).

Χωρὶς τὴ δύναμη τοῦ Θεοῦ τίποτα δὲν μπορεῖ νὰ κατορθώσῃ ὁ ἄνθρωπος.

᾿Ω ἄνθρωπε, μηδαμινὲ κι' ἀνύπαρκτε! ᾿Οτι εἶσαι, κι' ὅτι ἔχεις, κι' ὅτι μπορεῖς, ὅλα πέρα ὡς πέρα καὶ εἶσαι, καὶ τάχεις καὶ τὰ μπορεῖς ἀπὸ τὸν Θεό. ᾿Εχεις πλοῦτη καὶ δόξα κι' ἀξιώματα; ᾿Εχεις ὁμορφιά καὶ δύναμη καὶ υἰγεία; ἔχεις ἐξυπνάδα, κι' ἀντίληψη καὶ ἰκανότητες; ἔχεις σύνεση καὶ γνώσεις καὶ σοφία; ἔχεις, ἐκτὸς ἀπ' αὐτά, καὶ φρονιμάδα καὶ δικαιοσύνη καὶ θεοσέβεια καὶ ἀνδρία; ἔχεις ἀκόμη καὶ τὴν ὑψηλότερην ἀρετὴ, καὶ τὴν πλέον ἀνεπίφογη συμπεριφορὰ, καὶ τὴν πλέον καθαρὴ καὶ ἀκηλίδωτην ἀγιότητα;

Κι' ἂν τάχῃς ὅλα αὐτά, ἀπὸ ἐκεῖνον τάχεις, γιατί ἀπὸ ἐκεῖνον τὰ πῆρες· πές μου τί ἔχεις, πὺ νὰ μὴν τὸ πῆρες; ᾿Ας μὴν περάσῃ ποτὲ ἀπὸ τὸν νοῦ σου ἓνας τέτοιος λογισμὸς, ὅτι μπόρεσες, ἢ ὅτι μπορεῖς νὰ κάνῃς κάτι τὸ σπουδαῖο καὶ ἀξιόλογο καλὸ, μικρὸ ἢ μεγάλο μονάχος σου κι' ἀφ' ἑαυτοῦ σου. «Μὴ εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου, ἢ ἰσχύς μου καὶ τὸ κράτος τῆς χειρὸς μου ἐποίησέ μοι τὴν δύναμιν τὴν μεγάλην ταύτην». Μὴν πῆς μέσα σου ποτέ σου πῶς στὰ δυνατά σου χέρια καὶ στὴν ἀξιάδα σου τὴν χρωστᾷς τὴν μεγάλη σου δύναμη. (Δευτ. ἡ', 17). ᾿Αυναμία σου εἶναι κι' αὐτὸ πὺ λογαριάζεις δύναμή σου, ἂν δὲν σὲ βοηθήσῃ ὁ Θεός σου. «Αὐτός, αὐτὸς σοὶ δίδωσι ἰσχύν τοῦ ποιῆσαι δύναμιν»· αὐτὸς, ναὶ αὐτὸς σοῦ δίνει δύναμη γιὰ νὰ κάνῃς κι' ἐσὺ δική σου δύναμη. (Δευτ. ἡ', 18).

᾿Ἐχω ὅμως ἐλεύθερη θέληση, κι' ἔχω αὐτεξουσιότητα καὶ προαίρεση δική μου, καὶ εἶμαι αὐτόβουλος

κι' αὐτοθέλητος κι' αὐτενεργός. Ναί, τὸ παραδέχομαι· κι' ὅλα αὐτὰ εἶναι ἀληθινά. Καὶ τὴν ἐλευθερὴν ὅμως θέλησή σου καὶ τὴν αὐτεξουσιότητά σου καὶ τὴν ἀδέσμευτη προαίρεσή σου κι' αὐτενέργειά σου ἀπὸ τὸν Θεὸ τᾶχεις κι' αὐτά· «Παρ' αὐτοῦ γὰρ καὶ τὸ ἐνεργεῖν καὶ τὸ θέλειν (Φιλιπ. β', 13).

Ἄλλοίμονό μου τοῦ δυστυχισμένου! Ἐγὼ δὲν εἶμαι τίποτα ἀφ' ἑαυτοῦ μου. Θεὲ τῶν ὄλων. Σὺ κάμε με, σὺ δημιούργησέ με, ὅτι εἶναι τ' ἅγιό σου θέλημα. Σὺ, πού εἶσαι φιλάγαθος καὶ πανάγαθος, κάμε με κι' ἐμένα καλὸ κι' ἀγαθὸ· πρέπει ὅμως νὰ τὸ θελήσω κι' ἐγώ. Τὸ ξέρω· δὲν τ' ἄρνούμαι· τὸ παραδέχομαι. Ἄλλὰ γι' αὐτὸ ἀκριβῶς σὲ παρακαλῶ καὶ σὲ καθικετεύω, μὲ δάκρυα θερμὰ ὅπως βλέπεις, πολυεύσπλαγγνε Θεέ μου! Ἐπειδὴ πρέπει κι' ἐπειδὴ εἶναι ἀνάγκη νὰ θελήσω κι' ἐγώ, κάμε με καὶ καταξιώσέ με, νὰ τὸ θελήσω· «Δός μοι ἰσχύν τοῦ ποιῆσαι δύναμιν». Κύριέ μου, μαζὶ μ' ἓνα θεῖο Πατέρα μας στρέφω τὴν στιγμὴν αὐτὴν τὴν ψυχὴ μου πρὸς Ἑσένα. Ἄν τὸ θέλης, Κύριέ μου, μπορεῖς νὰ μὲ σώσης. Ἐγὼ μονάχος, κι' ἂν θελήσω νὰ σώσω τὸν ἑαυτό μου δὲν τὸ μπορῶ. Τόση μεγάλη εἶναι ἡ ἀθλιότητά μου καὶ ἡ κατάντια μου! Γιατὶ στὰ χέρια μου βέβαια εἶναι νὰ τὸ θελήσω. Δὲν εἶναι ὅμως παρόμοια καὶ νὰ τὸ ἐκτελέσω. Ἄλλὰ καὶ τὴν ἀγαθὴ προαίρεση δὲν ἔχω, χωρὶς νὰ τὸ θέλης ἐσύ· μὰ κι' αὐτὸ πού θέλω, δὲν τὸ μπορῶ, ἂν δὲν μ' ἐνισχύση ἡ δύναμή σου. Καὶ συχνὰ κάτι πού τὸ μπορῶ, δὲν τὸ θέλω, ἂν δὲν γίνῃ τὸ θεῖό σου θέλημα καὶ στὴ γῆ μας αὐτὴν, ὅπως γίνεται στὸν οὐρανό. Κι' αὐτό, πού τὸ θέλω καὶ τὸ μπορῶ, δὲν τὸ ξέρω, ἂν δὲν μὲ φωτίσῃ ἡ σοφία Σου. Μὰ κι' ἂν τὸ μάθω, ὑπάρχει μὲν αὐτὸς πού θέλει καὶ πού μπορεῖ, εἶναι ὅμως ἄτελη, μάταιη ἡ σοφία μου, ἂν δὲν μὲ βοηθήσῃ ἡ σοφία σου.

Μὲ τὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ τὰ πάντα δύναται ὁ ἄνθρωπος.

Εἶδατε ποιά τρομάρα καὶ φόβο δοκίμασαν οἱ Ἰσραηλι-

Ἔνα θαῦμα τῆς Παναγίας

ΤΟ ΤΡΙΣΥΠΟΣΤΑΤΟ ΠΛΑΤΑΝΙ

Κατὰ τὰ μέσα τοῦ Δ' αἰῶνος, ζοῦσαν δύο ἅγιοι μοναχοί, πού ἦταν ἀδέλφια. Κατάγονταν ἀπὸ τὴν πολιτεία τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, τῆ δοξασμένη Θεσσαλονίκη. Τὰ ὀνόματά τους ἦταν Συμεὼν καὶ Θεόδωρος.

Κάποτε, πού εἶχαν πάει γιὰ προσκύνημα στοὺς Ἁγίους Τόπους, εἶδαν χωριστὰ ὁ καθένας σὲ ἐνύπνιο τὴν Κυρία Θεοτόκο καὶ γύρω τῆς τοὺς Ἀποστόλους Παῦλο, Ἀνδρέα καὶ Λουκᾶ. Ἡ Παναγία μίλησε καὶ τοὺς πρόσταξε νὰ γυρίσουν στὴν Ἑλλάδα καὶ νὰ κατευθυνθοῦν στὴν Ἀχαΐα, ὅπου ἐπρόκειτο νὰ βροῦν μιὰ θαυματουργή εἰκόνα τῆς.

Πραγματικά, οἱ δυὸ ἀυτάδελφοι συμμορφώθηκαν μὲ τὴν οὐράνια ἐντολή. Πῆραν τὸν δρόμο τοῦ γυρισμοῦ κι' ἔφτασαν, ὕστερα ἀπὸ μακρὸ καὶ κοπιαστικὸ ταξίδι, στὸ Αἴγιο.

Ἀπὸ ἐκεῖ, ἀκολουθῶντας τὴν κοίτη τοῦ ποταμοῦ Κερυνίτη, κατάληξαν στὸ κατοπινὸ χωριὸ Κλαπατσούνα, πού βρίσκεται δώδεκα χιλιόμετρα βορειοδυτικὰ ἀπὸ τὰ Καλάβρυτα. Ἐκεῖ, τοὺς τράβηξαν τὴν προσοχὴ τρία μεγάλα πλατάνια κι' ἀποκαμωμένοι ἀπὸ τὴν ὁδοιπορία ἔπεσαν νὰ κοιμηθοῦν κάτω ἀπ' αὐτά.

Λίγο πιὸ πέρα, ὀλομόναχο καὶ σὰν ἀκατάδεχτο, ὑψωνόταν ἓνα ἀκόμα πιὸ μεγάλο πλατάνι. Ὁ κορμὸς του, πρὸς τὴ βᾶσι του, εἶχε περιφέρεια κάπου δεκαπέντε μέτρα καὶ σχημάτιζε μιὰ τεράστια κουφάλα. Στὴν πραγματικότητα, ὁμως, δὲν ἦταν ἓνα, ἀλλὰ τρία δέντρα, πού βρίσκονταν πολὺ κοντὰ τὸ ἓνα στὸ ἄλλο.

Οἱ δυὸ ὄσιοι, στὸν ὕπνο τους, ἐκείνη τὴ νύχτα, εἶδαν πάλι τοὺς Ἀποστόλους Ἀνδρέα καὶ Λουκᾶ, πού τοὺς σύστησαν νὰ προχωρήσουν ἀνατολικά.

τες, ὅταν γυρίζοντας οἱ κατὰσκοποὶ τους ἀπὸ τὴν γῆ τῆς Χαναάν τοὺς εἶπανε, τί λογῆς ἦσαν οἱ τόποι, πού ἦσαν ἔτοιμοι νὰμποῦνε, καὶ τί εἶδους ἄνθρωποι αὐτοί, μὲ τοὺς ὁποίους θὰ πολεμοῦσαν; Τοὺς εἶδατε τότε; (Ἐξοδ. ιζ', 6). Τοὺς ἐκόπηκεν ἡ πνοή τους κι' ἀπονεκρωθήκανε σχεδὸν ἀπὸ τὸ φόβο τους κι' ἐπέσανε στὴν ἀπελπισία καὶ σὲ τέλεια ἀπόγνωση.

(Συνεχίζεται)

Ἀπόδοση ΘΕΟΔΟΣΗ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ

Τὴν ἄλλη μέρα, λοιπόν, ἀκολουθώντας αὐτὴ τὴν ὑπόδειξι, ξεκίνησαν καὶ περτάτησαν στὴν κατεύθυνσι, πού τοὺς ἔδωσαν οἱ Ἀπόστολοι τοῦ Χριστοῦ. Εἶχαν κάνει κάπου δυὸ ὥρες δρόμο, ὅταν συναπάντησαν μιὰ ἀπλοϊκὴ κι' ἀγνή βοσκοπούλα, τὴν Εὐφροσύνη, πού τοὺς ὠδήγησε κοντὰ στὴ Ζαχλωροῦ καὶ τοὺς ἔδειξε, μέσα σὲ μιὰ σπηλιά, τὴν εἰκόνα τῆς ἀγκαλοφορούσας τὸν Κύριο Θεοτόκου.

Ἡ ἡμέρα ἐκείνη ἦταν ἡ 23ῃ Αὐγούστου τοῦ ἔτους 362. Ἡ μέρα ἀληθινὰ ἀξιωματιμὸνευτη, γιατί κατ' αὐτὴ βρέθηκε ἡ ἀρχαιότατη καὶ θαυματουργὴ εἰκόνα τῆς Παναγίας, μιὰ ἀπὸ ἐκεῖνες, πού καθὼς ἔλεγε ἡ παράδοσις, ζωγράφησε ὁ ἱερώτατος εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς.

Κατὰ τὸ ἔτος 840, ὅταν ἡ αἵρεσις τῆς εἰκονομαχίας εἶχε ξαναφουντώσει κι' ἡ Ὁρθοδοξία βρισκόταν σὲ ἀπηνῆ διωγμὸ στὰ ὄρια τῆς βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας, πυρπολήθηκε τὸ περίφημο μοναστήρι τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου, ἀλλὰ ἡ σεπτὴ εἰκόνα, πού φυλαγόταν ἐκεῖ, διασώθηκε. Οἱ μοναχοὶ τότε τὴν περιέφεραν στὰ γύρω χωριά, γιὰ νὰ στηρίξουν μὲ τὴ θεά της τὴν πίστι τῶν πιστῶν ὀρθοδόξων.

Κάποτε, λοιπόν, ἔφτασαν καὶ στὸν τόπο, ὅπου εἶχαν περάσει τὴ νύχτα τους, πρὶν ἀπὸ αἰῶνες, οἱ ἀρχαῖοι μοναχοὶ Συμεὼν καὶ Θεόδωρος. Κρέμασαν τότε τὴν εἰκόνα στὸ ἐσωτερικὸ τῆς κουφάλας, πού ἄνοιγε στὴ βάσι τοῦ μεγάλου πλατανιοῦ, καὶ τὴν ἄλλη μέρα, καθὼς πῆγαν νὰ τὴν παραλάβουν, εἶδαν μὲ ἐκπληξι ὅτι ἡ εἰκόνα εἶχε ἀποτυπωθῆ στὸ ξύλο.

Τὸ πλατάνι αὐτό, ὅπως εἶπαμε, δὲν ἦταν ἓνα, ἀλλὰ τρία κοντινὰ τὸ ἓνα στὸ ἄλλο πλατάνια, πού ἔσιμιζαν μὲ τὸν καιρὸ κι' ἀποτελέσαν ἓνα τρισυπόστατο πλατάνι. Ἔτσι σώζεται ὡς σήμερα. Τὰ τρία δέντρα ἐνώνονται ἀπόλυτα πάνω ἀπὸ τὸ εὐρύχωρο κοίλωμα κι' ἀνεβαίνουν σὰν ἓνας καὶ μοναδικὸς κορμὸς σὲ ὕψος κάπου εἰκοσιπέντε μέτρων πάνω ἀπὸ τὴ γῆ.

Ἡ κουφάλα σήμερα εἶναι ἐκκλησιτίσα. Μέσα της χωροῦν κάπου δεκαεφτά μὲ εἰκοσι ἄτομα.

Τὸ ἱερὸ ἀποτύπωμα τῆς εἰκόνας βρίσκεται δεξιά, καθὼς μπαίνουμε στὸ φυσικὸ αὐτὸ ναῦδριο, μέσα σὲ μιὰ κόγχη βάθους, τριάντα πόντων κι' ὕψους ἑβδομήντα, πού ἀνοίγεται τρία περίπου μέτρα πάνω ἀπὸ τὸ δάπεδο. Πίσω ἀπὸ τὴν εἰκόνα, τὸ ξύλο εἶναι νεκρὸ, ἐνῶ τριγύρω εἶναι χλωρό, βγάζει δὲ ἀκόμα καὶ βλαστούς.

Σύμφωνα μὲ μιὰ ἄλλη παράδοσι, ἡ ἀποτύπωσις τῆς εἰκόνας στὸ ἱερὸ πλατάνι δὲν ἔγινε τὸν Θ' αἰῶνα, ἀλλὰ τὸ ἔτος 362, ὅταν ἀκριβῶς ὁ Συμεὼν κι' ὁ Θεόδωρος βρῆκαν τὴ θαυματουργὴ

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΟΥ Τ.Α.Κ.Ε.

‘Ο Προϋπολογισμός του TAKE

(β')

β) ‘Ως πρὸς τὸν Κλάδον τῆς Ἀρωγῆς.

Σκοπὸς τοῦ Κλάδου ἡ παροχὴ, ἐφ’ ἅπαξ, βοηθήματος εἰς τοὺς ἐξερχομένους.

Δοθέντος ὅτι οἱ πόροι τοῦ Κλάδου ἀποτελοῦνται ἀποκλειστικῶς ἀπὸ τὰς εἰσφορὰς τῶν ἠσφαλισμένων (ἐκ 2% ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν των), ἐπεταί, ὅτι, τὸ βοήθημα ἐκάστου ἠσφαλισμένου πρέπει νὰ εὐρίσκεται, κατ’ ἀρχὴν, ἐντὸς τῶν ὀρίων τῶν καταθέσεων τοῦ ἠσφαλισμένου. Ἐπὶ τῆς θέσεως τοῦ Κλάδου τούτου καὶ τῶν παροχῶν του ἀνεφέρετο, σὺν τοῖς ἄλλοις ἡ κατὰ τὸ ἔτος 1957 γενομένη ἀναλογιστικὴ μελέτη. Ἐν τούτοις καὶ χωρὶς νὰ ληφθῆ ὑπ’ ὄψιν τὸ πῦρσιμα καὶ αἱ ὑποδείξεις ταύτης καὶ ἐγκαταλειφθέντος τοῦ ἰσχύοντος τότε τρόπου ὑπολογισμοῦ τοῦ βοηθήματος, καθωρίσθη, διὰ τοῦ νόμου 3801/57, τρόπος ἕτερος ὑπολογισμοῦ, συμφώνως πρὸς τὸν ὅποιον τὸ βοήθημα ἰσοῦται πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῆν μηνιαίων μισθῶν ὅσα καὶ τὰ ἔτη συμμετοχῆς (ἔτος συστάσεως τοῦ Κλάδου 1947).

Τὰ ἔσοδα τοῦ Κλάδου καὶ αἱ παροχαὶ αὐτοῦ, ἀπὸ τοῦ 1957 καὶ ἐξῆς ἐκινήθησαν ὡς ἀκολούθως:

	ΕΣΟΔΑ	ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ		
		Περιπτώσ.	Σύνολον παροχῶν	Μέσος ὄρος κατὰ περίπτωσιν
1957	1.203.222	151	519.400	3.450
1958	2.450.913	223	2.245.148	10.607
1959	2.628.249	187	2.239.215	11.974
1960	3.062.392	221	2.907.941	13.158
1961	3.107.094	176	2.743.490	15.588
1962	3.308.000	182	3.092.127	16.989
1963	3.910.969	161	3.089.330	19.070

Ἡ συνεχὴς πρὸς τὰ ἄνω πορεία τῶν παροχῶν τοῦ Κλάδου Ἀρωγῆς,

ἀγιογραφία τοῦ εὐαγγελιστῆ Λουκά, ἡ ὁποία ἀποτέθηκε κατόπιν στῆ μονὴ τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου.

Κατὰ τὸ ἐνύπνιο, στὸ ὅποιο τοὺς ἐμφανίστηκαν οἱ Ἀπόστολοι Ἀνδρέας καὶ Λουκάς, ὁ δεῦτερος τοὺς ἔδειξε τὸ μεγάλο πλατάνι, λέγοντάς τους νὰ πᾶνε καὶ νὰ δοῦνε στὴν κουφάλα του τὸ ἀποτύπωμα τῆς εἰκόνος, ποὺ ἐπρόκειτο νὰ βροῦν.

Μόλις, λοιπόν, οἱ δυὸ μοναχοὶ ξύπνησαν, εἶδαν ἕνα φῶς νὰ βγαίνει ἀπ’ ἀνατολικά καὶ νὰ κατευθύνεται στὸν κορμὸ τοῦ πλατάνιου. Ἔτρεξαν ἐκεῖ κι’ εἶδαν τὸ ἀποτύπωμα τῆς εἰκόνος κι’ ἔπεσαν στὰ γόνατα καὶ τὸ πρόσκύνησαν.

Κατὰ τὴν παρὰ πάνω παράδοσι, τότε ἀκριβῶς ἔσμιξαν τὰ τρία πλατάνια, ποὺ ὡς ἐκείνη τῆ στιγμὴ ἦταν σχεδὸν ὀλότελα χωριστά.

ΒΑΣ. ΜΟΥΣΤΑΚΗΣ

εὐρισκομένη ἐν καταφανεί δυσαναλογία πρὸς τὸ ὕψος τῶν εἰσφορῶν, τείνει, διὰ τῆς παρόδου τοῦ χρόνου καὶ διὰ τῆς αὐξήσεως τῶν μισθῶν, νὰ δημιουργήσῃ ἀνοίγματα καὶ νὰ καταστήσῃ καὶ τὸν Κλάδον τοῦτον τῆς Ἀρωγῆς παθητικόν, διὰ τὸν αὐτὸν λόγον δι' ὃν κατέστησεν ἐλλειμματικὸν καὶ τὸν Κλάδον τῆς Ἀσθενείας, τῆς θεσπίσεως δηλονότι ἢ τῆς αὐξήσεως τῶν παροχῶν ἄνευ τῶν ἀπαιτουμένων οικονομικῶν μέσων. Καὶ ὅπως συνήθως προκειμένου περὶ ἀσφαλιστικῶν θεμάτων συμβαίνει, αἱ συνέπειαι, ἐκ τῆς συστάσεως παροχῶν, διαρκείας ἄνευ τῶν πρὸς τοῦτο οικονομικῶν προϋποθέσεων, ἐκτιμωμένων κατὰ τὸν, ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης, παραδεδεγμένον τρόπον, ἀρχίζουσι νὰ ἐμφανίζωνται πάντοτε μετὰ ἀνάλογον βραδύτητα ἢ πολλακίς καὶ εἰς χρόνον ἀνυπόπτον.

Τελούμεν ἐν ἀναμονῇ τῆς περατώσεως τῆς ἀναλογιστικῆς μελέτης καὶ τῶν πορισμάτων αὐτῆς καὶ διὰ τὸν Κλάδον τοῦτον τῆς Ἀρωγῆς. Ἄλλ' ὅμως, διότι, ἀπὸ ἐτῶν, διεκρίναμεν τὴν ἐμφάνισιν ἀνοιγμάτων εἰς τὸν Κλάδον τοῦτον καὶ διότι ἔχομεν ὑπ' ὄψιν τὸ δύσκολον τῆς ἀνακλήσεως τῶν τοιούτου εἶδους παροχῶν, εἴχομεν εἰσηγηθῆ πρὸς πρόληψιν ἀνοιγμάτων τοῦ Κλάδου, τὴν λήψιν μέτρων, ὡς λ.χ. τὴν μικρὰν αὐξήσιν τοῦ ἀσφαλιστροῦ, τὴν ἐφ' ἅπαξ εἰσφορὰν τῆς διαφορᾶς ἐκ τῆς αὐξήσεως τοῦ μισθοῦ καὶ τὸν περιορισμὸν εἰς 20 ἔτη τοῦ, ὡς ἀνωτάτου ὀρίου, ἰσχύοντος χρόνου συμμετοχῆς τῶν 25 ἐτῶν.

Διὰ τὸ ἔτος 1965 (18ου ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Κλάδου) τὸ βοήθημα θὰ ἀνέρχεται ἐπὶ τῆ βάσει τῶν κειμένων μισθῶν, διὰ τοὺς ἱερεῖς:

τῆς α' μισθολ. κατηγορίας εἰς δραχμὰς 44.406

» β'	»	»	»	»	36.702
» β'	»	»	»	»	31.248
» δ'	»	»	»	»	25.596

Μετὰ δὲ τὸν συνυπολογισμὸν εἰς τὸν σημερινὸν μισθὸν καὶ τοῦ 500 δρχ. ἐπιδόματος τοῦ ἐξαγγελθέντος ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, τὸ βοήθημα διὰ τοὺς δικαιοῦχος τοῦ ἐπιδόματος θ' ἀνέλθῃ κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1965, εἰς δρχ. 48.816 ἢ 41.202 ἢ 35.748 ἢ 30096 ἀναλόγως τῆς μισθολογικῆς κατηγορίας ἐκάστου.

γ) Ὡς πρὸς τὸν Κλάδον Ἀσθενείας

Σκοπὸς ἡ παροχὴ νοσοκομειακῆς περιθάλψεως (εἰς Γ' θέσιν).

Ὁ μοναδικὸς πόρος τοῦ συνίσταται ἐξ εἰσφορᾶς 3% ἐπὶ τῶν μισθῶν τῶν ἐν ἐνεργείᾳ ἠσφαλισμένων, τῶν συνταξιούχων ἀπαλαγέντων, ὡς μὴ ἴφειλε, πάσης εἰσφορᾶς ἀπὸ 10ετίας περίπου. Αἱ ἐτήσια δαπάναι τοῦ Κλάδου Ἀσθενείας, ἀστάθμητοι λόγῳ τῆς συνεχοῦς αὐξήσεως τῶν τιμῶν νοσηλείας, ἀνέρχονται διαρκῶς, δημιουργουμένων οὕτω μόνιμων ἀνοιγμάτων καλυπτομένων παρὰ τοῦ Κλάδου Συντάξεων. Τὰ ἔσοδα καὶ ἐξοδα τοῦ Κλάδου Ἀσθενείας ἀνῆλθον κατ' ἔτος εἰς:

Ἔτη	Ἔσοδα	Ἐξοδα	Ἐλλειμμα ἢ περίσσειμα
1948-49	—	165.153	— 165.153
1949-50	—	1.249.900	— 1.249.900
1950-51	—	2.248.757	— 2.248.757
1951-52	972.115	2.861.793	— 1.889.678
1952-53	1.558.294	3.442.499	— 1.884.205
1953-54	2.707.629	2.968.484	— 250.855
1954-55	2.584.178	2.839.529	— 255.351
1955-56 (18μηνον)	4.539.539	4.324.413	+ 215.126
1957	3.055.288	3.123.858	— 68.570
1958	3.151.734	3.287.713	— 135.979

1959	3.514.500	3.719.013	—	204.818
1960	3.851.657	4.570.942	—	719.285
1961	4.748.253	5.955.533	—	1.207.280
1962	5.055.447	5.697.573	—	642.125
1963	5.216.967	7.246.912	—	2.030.215
1964	5.710.000	6.500.000		
(ώς έγγιστα)		(ώς έγγιστα)		

Πρός ανάσχεσιν τών ανοιγμάτων και του Κλάδου τούτου έχει από έτών προταθή ή λήψις όρισμένων μέτρων ως π.χ. ή επαναφορά του ασφαλίστρου τών συνταξιούχων εκ ποσοστού 3%, αύξησις κατά 1% του ασφαλίστρου τών εν ενεργεία μετόχων κ.λ.π. περι τών οποίων σχετική πρόνοια ελαμβάνετο και διά του από έτών εκκρεμούντος παρά τῷ έποπτεύοντι Υπουργείῳ Νομοσχεδίου. Άλλ' επειδή, διά τῆς παρόδου του χρόνου κατέστη πλέον φανερόν ότι βελτίωσις τών ὄρων τῆς παρεχομένης νοσηλείας δέν είναι δυνατή, είτε εκ λόγων ανεπαρκείας τών πόρων, είτε εκ τών συντρεχουσῶν δυσχερειῶν ὀργανώσεως και ἐλέγχου τών κατά τόν Κλάδον τούτον, εισηγήθημεν διά τῆς Ἐραῆς Συνόδου τήν υπαγωγήν τῆς νοσηλείας τών ἐφημερίων εἰς τὸ σύστημα ὑγειονομικῆς περιθάλψεως τών Δημοσίων ὑπαλλήλων, ἐκχωρουμένου, ἄμα, εἰς τὸ Κράτος του εἰσπραττομένου ασφαλίστρου εκ 3% ἐπὶ τών μισθῶν τών ἡσφαλισμένων.

ΕΞΟΔΑ

(Ἀνάλυσις τών κυριωτέρων πιστώσεων)

A) ΚΛΑΔΟΥ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ

Κεφ. 1ον Συντάξεις

Οἱ συνταξιούχοι ἀνέρχονται εἰς 3.229, ἔναντι 3.200 τῆς ἀντιστοίχου περυσινῆς ἐποχῆς, και διακρίνονται:

		Ἀμέσου ἀπονομῆς Μεταβιβ. Συν.		
α) Γήρατος	561	398	959	
β) Ἀναπηρίας	342	226	568	
γ) Πολυετοῦς ὑπηρεσίας	166	32	198	
δ) Προώρου θανάτου	1.451	—	1.451	
ε) Πολεμοπαθῶν	47	—	47	
στ) Προσωποπαγοῦς βοθηήματος	6	—	6	
	2.573	656	3.229	

Ἐξελίχθη δὲ ὁ ἀριθμὸς τών συνταξιούχων κατά τήν τελευταίαν ἑπταετιάν ὡς ἐξῆς:

Τέλη του έτους	1959	περιπτώσεις	2.992
» » »	1960	»	3.121
» » »	1961	»	3.173
» » »	1962	»	3.197
» » »	1963	»	3.200
» » »	1964	»	3.229

Ἐκτός τῆς, μεταξύ τῶν ἐτῶν 1959-1960, παρατηρουμένης ὑψηλοτέρας του συνήθους διαφορᾶς, ή, κατά τὰ ἐπόμενα ἔτη, αύξησις του ἀριθμοῦ τῶν συν/χων κινεῖται περίξ τήν 25 περίπου περιπτώσεων. γλιπίζομεν, ὅτι, συμπληρουμένης μετ' οὔ πολὺ τῆς 35ετίας ἀπὸ τῆς συστάσεως του Ὁργανισμοῦ ὁ ἀριθμὸς τῶ συν/χων θέλει σταθεροποιηθῆ ἐγγύς πρὸς τὰ ὑπάρχοντα ἐπίπεδα.

Αἱ καταβαλλόμεναι συντάξεις εἰς τοὺς ὑπάρχοντας, σήμεραν, 3.229 συνταξιούχους, εἶναι:

Περιπτώσεις Μην. Παροχῶν Μέση μηνιαία

α) Συνταξιοδοτηθέντες μέχρι 30.6.51 (Παλ.ύπολογισμού)	1.318	791.500	600
β) Συνταξιοδοτηθέντες από 1.7.51 (νέου ύπολογισμού)	1.858	1.424.030	766
γ) Πολεμοπαθῶν	47	39.756	845
δ) Προσωποπαχοῦς βοθηήματος	6	3.600	600
	3.229	2.258.886	700

Σημειοῦται, ὅτι ἡ ἀνωτέρω, ὑπὸ στοιχεῖον α' κατηγορία τῶν 1318 συν/χων περιλαμβάνει τοὺς, μέχρι 30.6.51, συνταξιοδοτηθέντας, κατὰ τὸ ἴσχυον τότε σύστημα τῶν συντελεστῶν, ἡ δέ, ὑπὸ στοιχεῖον β', κατηγορία τοὺς ἀπὸ 1.7.51 συνταξιοδοτηθέντας, ἀναλόγως τοῦ χρόνου συμμετοχῆς καὶ τοῦ ὕψους τοῦ συνταξίου μισθοῦ συνισταμένου ἐκ ποσοστοῦ 80% τῶν ἀποδοχῶν ἐνεργείας. γις τοὺς τελευταίους τούτους καταβάλλεται, ἐκτὸς τῆς μηνιαίας συντάξεως, καὶ ἐπίδομα ἐκ δρχ. 375 (ἢ δρχ. 409 διὰ τοὺς ἐφημερίους τῆς 4ης μισθολογικῆς κατηγορίας), ὕπερ ὅμως ἀπὸ τῆς 1ης Φεβρουαρίου 1961, τροποποιηθέντος τοῦ Καταστατικοῦ, συμφηφίζεται πρὸς τὰς ἐπερχομένας αὐξήσεις τῶν συντάξεων, κατόπιν τῆς βελτιώσεως, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης, τῶν μισθῶν ἐνεργείας.

Αἱ καταβλητέαι κατὰ τὸ 1965 συντάξεις ὑπολογίζονται:

α) συντάξεις κατὰ μῆνα	2.258.886 X 12	.....δρχ. 27.106.632
β) Δῶρα ἐορ ῶν	2.258.886 X 1,1/2	..... » 3.388.329
		δρχ. 30.494.961
Πιθαναὶ νέαι ἀπονομαὶ (προσδευτικῶς) 144 ἐπὶ μέση παροχῆ		
700 δρχ. (ἄρος προόδου 936 X 700).....		» 655.000
		δρχ. 31.149.961
Ἐπίδομα λουτροθεραπείας (ὑπολογισθὲν).....		» 1.125.950
Πιθαναὶ διαγραφαί, λόγῳ θανάτου (προσδευτικῶς)		
περιπτώσεις 120 X μέση παροχῆ δρχ. 650.....		» 435.911
		δρχ. 31.840.000

Σημειοῦται ὅτι ὡς πιθαναὶ νέαι ἀπονομαὶ καὶ διαγραφαὶ ἐκ θανάτων λαμβάνονται αἱ, ἐκ τῶν ἐνδείξεων τῶν τελευταίων ἐτῶν, προκύπτουσαι.

Ἡ μέση σύνταξις τῶν τελευταίων ἐτῶν ἐξελίχθη ὡς ἀκολούθως:

	1960	1961	1962	1963	1964
α) Παλαιοῦ ὑπολογισμοῦ	515	516	514	514	600
β) Νέου »	705	728	738	742	766
γ) Πολεμικαὶ	829	862	858	852	845
δ) Προσωπ.βοθηήματος	426	400	400	600	600
γενικὸς μέσος ἄρος	610	627	639	645	700

Ὡς γνωστὸν ἀπὸ τοῦ 1964 ἐπῆλθον αὐξήσεις εἰς ὀρισμένας κατηγορίας συντάξεων καὶ ὡς κατώτατον ὄριον συντάξεως ὠρίσθη τὸ ποσὸν τῶν 600 δραχμῶν. Οὕτω ἡ σύνταξις παλαιοῦ ὑπολογισμοῦ ἀφορῶσα τὸ 41% τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐν γένει συνταξιούχων ηὔξηθη, ὡς φαίνεται καὶ ἐκ τοῦ ἀνωτέρω πίνακος ἐκ δρχ. 514 εἰς 600 δραχμάς, ἤτοι κατὰ 17% ὡς ἐγγιστα. Γενικῶς ἡ μέση σύνταξις αὐξήθησα ἐκ 645 δρχ. εἰς 700 βελτιώθη κατὰ 9% περίπου.

Εἰς τὰ ἀνωτέρω ποσά, σημειωτέον, δὲν περιλαμβάνονται τόσον τὰ δῶρα Χριστουγέννων καὶ Πάσχα, ἕκ μιᾶς καὶ ἡμισείας συντάξεως, ὅσον καὶ τὸ ἐπίδομα λουτροθεραπείας.

ΔΙΑΡΘΡΩΣΙΣ ΤΩΝ ὙΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ

Ἡ σύνθεσις τῶν ὀργανικῶν θέσεων τοῦ προσωπικοῦ, προβλεπομένη ὑπὸ τοῦ Β.Δ. τῆς 5ης Δεκεμβρίου 1946 ἀπερὶ ὀργανικῆς συνθέσεως τῶν Ὑπηρεσιῶν τοῦ ΤΑΚΕ καὶ καταστάσεως τῶν ὑπαλλήλων αὐτοῦ » ὀρίζεται ἐξ 26 προσώπων. Ἀλλὰ διὰ τῆς παρόδου τοῦ χρόνου καὶ τῆς διευρύνσεως ἔκτοτε τῶν ἀρμοδιοτήτων καὶ τῆς δραστηριότητος τοῦ Ὁργανισμοῦ ἢ σύνθεσις αὕτη ὄλως ἀνεπαρκῆς, μὴ ἀνταποκρινομένη πλέον εἰς τὰς ὑπηρεσιακὰς ἀνάγκας.

Ἡ Διοίκησις τοῦ Ταμείου, πρὸς ἐξυπηρέτησιν τούτων, προέβη κατὰ καιροῦς, εἰς τὴν πρόσληψιν ἐκτάκτων ὑπαλλήλων, ὑπὸ τὴν ιδιότητα τοῦ νεωκόρου, ὁ ἀριθμὸς δὲ τούτων ἀνέρχεται σήμερον εἰς 27. Ἀλλὰ τὸ θέμα τοῦτο τῆς διαρθρώσεως τῶν ὑπηρεσιῶν ἐξακολουθεῖ νὰ παραμένῃ καὶ πάλιν ἄλυτον καὶ δύνατον εἶναι νὰ προσλάβῃ προσεχῶς μορφὴν ὀξείαν, ἕνεκα τῆς συνεχιζομένης φυσιολογικῆς ἐξόδου μονίμων καὶ πεπειραμένων ὑπαλλήλων, ἕνεκα τῆς παρτιθήσεως ἄλλων, τρεπομένων πρὸς ἀναζήτησιν καλλιτέρας σταδιοδρομίας (ὑπάρχουν σήμερον 5 κενὰ ὀργανικὰ θέσεις ἢ πλήρωσις τῶν ὁποίων καθυστερεῖται ἐκ λόγων γραφειοκρατικῶν διατυπώσεων), τέλος δὲ καὶ διὰ τῆς καθηλώσεως ἐπὶ 15 ἢ καὶ 20 ἔτη μονίμων ὑπαλλήλων εἰς τὴν θέσιν τοῦ εἰσηγητοῦ, ἔλλειψις ὀργανικῶν θέσεων.

Εἶναι ἀναμφισβήτητον, νομιζομεν, ὅτι, ὑπὸ συνθήκας τοιαύτας, δὲν δύναται νὰ ἀναμένηται ἀξιόλογος ἀνάπτυξις καὶ προγραμματισμὸς τῆς δράσεως τῶν ὑπηρεσιῶν, τινῶν τῶν ὁποίων ὅς εἶναι λ.χ. τῆς ἐπιθεώρησεως, τῆς Στατιστικῆς κ.λ.π. ἢ ἀποστολῆ καὶ τὸ ἔργον καθίστανται ἀνεκπλήρωτοι ἐκ τῶν ἄνω λόγων καὶ ἐπομένως καὶ τὸ ζήτημα τοῦτο τῆς ἀναδιαρθρώσεως τῶν ὑπηρεσιῶν, τὸ ἀπὸ πολλοῦ χρονίζον, θὰ πρέπει νὰ τύχῃ πλέον τῆς ἐνδεδειγμένης λύσεως.

Περαίνοντες, δυνάμεθα, ἐκ τῆς γενικῆς θεωρήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ τῆς κατ' ἰδίαν ἀναλύσεως τῶν Κλάδων αὐτοῦ νὰ συνοψίσωμεν εἰς τὰ ἐξῆς κύρια χαρακτηριστικὰ αὐτοῦ: α) εἰς τὴν ἀδυναμίαν τοῦ προϋπολογισμοῦ νὰ βαστάσῃ, διὰ τῶν κειμένων πόρων, νέας παροχάς, β) εἰς τὴν ἔλλειψιν ἐλαστικότητος τῶν πόρων, ἐπιτρέπουσαν οὐσιαστικὴν αὐξήσιν τῶν παροχῶν, γ) εἰς τὴν μόνιμον παθητικότητα τοῦ κλάδου Ἀσθενείας, ἐξ ἧς ὄχι μόνον ἐπιβαρύνεται ὁ Κλάδος Συντάξεων, ἐπὶ ζημίᾳ τῶν κυρίων σκοπῶν αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ σοβαρῶς παρακωλύεται ἡ μελέτη τοῦ κλάδου τούτου τῶν Συντάξεων, ἕνεκα τῶν ἀσθαμιῶτων ἀλλὰ καὶ μονίμων πάντοτε ἐλλειμμάτων τῆς Ἀσθενείας, καὶ δ) εἰς τὴν ἐμφάνισιν ἀρχομένων ἀνοιγμάτων εἰς τὸν Κλάδον Ἀρωγῆς.

Περὶ τοῦ ἐπιτρεπομένου ὕψους τῶν παροχῶν καὶ τῆς οἰκονομικῆς θέσεως τοῦ Ἰδρύματος, ἀναμένομεν ὅπως ἀποφανθῇ ἀκοιβέστερον ἢ διεξαγομένη ἀναλογιστικὴ μελέτη, τῆς ὁποίας ἢ ἐκπόνησις μετὰ τὴν ἐνεργηθεῖσαν πρὸς τὸν σκοπὸν τούτου ἀπογραφῆν, ἔχει ἀνατεθῆ εἰς εἰδικὸν Καθηγητὴν τῆς Α. Σ.Ο.Ε.Ε.

Πρὸς τούτοις ὅμως πιστεύομεν ὅτι παραλλήλως δύναται καὶ πρέπει νὰ ἐπιδιωχθῆ ἡ λήψις τῶν ἀναφερομένων ἐν τῇ παρουσίᾳ μέτρων, ἧτις θὰ συντελέσῃ ἀμέσως εἰς τὴν βελτίωσιν τῶν ὀρων, καί, κατ' ἀκολουθίαν, εἰς τὸν περιορισμὸν ἢ καὶ τὴν ἐξάλειψιν τῶν παρατηρουμένων ἐλλειμμάτων.

Ὁ Διευθύνων Σύμβουλος
Καθηγ. Π. ΣΤΕΡΓΙΩΤΗΣ

Ὁ Δ/ντῆς Οἴκου. Ὑπηρεσ.
ΖΑΦ. ΚΕΠΕΤΖΗΣ

Α Λ Λ Η Λ Ο Γ Ρ Α Φ Ι Α

Αἰδ ε σ. Ν ε ο φ. Ζ. Ἡ σύνταξις σας θά ἀνέλθῃ εἰς 1040 δραχμὰς περιπου, τὸ δὲ ἐφ' ἀπαξ εἰς τὸ ποσὸν τῶν 25.000 δρχ. περιπου. Τὰ ἀπαιτούμενα διὰ τὴν συνταξιοδότησιν σας δικαιολογητικά εἶναι τὰ ἐξῆς: 1) Αἴτησις. 2) Ἀπολυτήριο γράμμα τοῦ Ἱεράρχου σας. 3) Πιστοποιητικὸν τοῦ Προέδρου τῆς Κοινότητος περὶ ἐγγραφῆς σας εἰς τὰ μητρώα, ἐμφαίνον ὡσαύτως τὸ ἔτος γεννήσεώς σας καὶ τὴν οικογενειακὴν σας κατάστασιν. 4) Φύλλον διακοπῆς μισθοδοσίας ἐκ τοῦ οἰκείου Δημοσίου Ταμείου. 5) Βεβαίωσιν τοῦ Μητροπολίτου σας, ἐπὶ χαρτοσήμου καὶ κληροσήμεου, ἐμφαίνουσαν τὸν χρόνον χειροτονίας σας, ἀρχικοῦ διορισμοῦ καὶ τυχόν μεταθέσεως σας εἰς ἄλλας ἐνορίας κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν καὶ διάρκειαν χρόνου παραμονῆς ἐκάστην ἐνορίαν μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἐξόδου σας ἐκ τῆς ὑπηρεσίας, τὰς τυχόν ἐπιβληθείσας ποινὰς ἀργίας μετὰ στερήσεως ἢ μὴ τῶν ἀποδοχῶν, τὴν μισθολογικὴν κατηγορίαν εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκετε μετὰ τοῦ ἀκριβοῦς χρόνου κατατάξεώς σας εἰς αὐτὴν καὶ τὴν ἡμερομηνίαν κοινοποιήσεως τοῦ ἀπολυτηρίου ἐγγράφου, καὶ 6) Βεβαίωσιν τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου, ἐμφαίνουσαν τὴν καταβολὴν ἢ μὴ δώρου ἑορτῶν Χριστουγέννων καὶ Πάσχα, ἀπὸ τοῦ ἔτους 1958 καὶ ἐφεξῆς, ἀναλυτικῶς μετὰ τῶν κατὰ περίπτωσιν καταβληθέντων εἰς ὑμᾶς ποσῶν. Τὰ δικαιολογητικά πρέπει νὰ ὑποβληθοῦν εἰς τὸ Τ.Α.Κ.Ε. μέσῳ τῆς Ἱ. Μητροπόλεώς σας. Διὰ νὰ ἀποφύγετε καθυστέρησιν προσέξτε τὴν πληρότητα τῶν ἐγγράφων αὐτῶν, ἄλλως δημιουργεῖται ἀλληλογραφία μεταξὺ τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. καὶ ἡμῶν, ἢ ὁποία συνεπάγεται ἀντίστοιχον καθυστέρημα. Δεδομένου ὅτι δύνασθε νὰ λάβετε σύνταξιν λόγῳ γήρατος, εἶναι περιττὸν ν' ἀκολουθήσετε τὴν διαδικασίαν συνταξιοδότησεως λόγῳ ὑγείας.

Αἰδ ε σι μ. Ἄνα γ ν ω σ τ ὀ π ο υ λ ο ν Σ τ έ φ α ν ο ν, Οἰνοῦσαι Χίου. Ἐγένετο ἡ ἀλλαγὴ εἰς τὴν διεύθυνσιν σας καὶ σᾶς ἀπεστείλαμεν ἅπαντα τὰ ζητηθέντα τεύχη.— Ἱεράν Μητρόπολιν Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας. Διεκόψαμεν τὴν ἀποστολὴν τῶν τευχῶν εἰς τὸν Αἰδεσιμ. Παναγ. Νταλάκου λαβόντα ἀπολυτήριο κανονικὸν γράμμα· εὐχαριστοῦμεν.— Αἰδ ε σι μ. Πά σ σ α ρ η ν Σ π υ ρ ῖ δ ω ν α, Ἱ. Μοῆν Χοζωβιωτίσσης Ἀμοργοῦ. Ἐγένετο ἡ ἀλλαγὴ εἰς τὴν διεύθυνσιν σας καὶ ἀποστέλλομεν τακτικῶς τὰ τεύχη.— Αἰδ ε σι μ. Κ λ ε ο μ έ ν η ν Σ τ α υ ρ ά κ η ν, ὁδὸς Καλαμῶν, Σάρτην. Ἐτακτοποιήθησαν αἱ διευθύνσεις σας καθὼς ὑποδεικνύετε εἰς τὴν ἐπιστολήν σας, καὶ ἐλήφθη ἡ ἐπιταγὴ σας τῆς 28.1.65· εὐχαριστοῦμεν.— Αἰδ ε σι μ. Χ ρ ι σ τ ὀ π ο υ λ ο ν Ἡ λ ῖ α ν, Καλτεζαί Ἀρκαδίας. Ἐγένετο ἡ ἀλλαγὴ εἰς τὴν διεύθυνσιν σας καὶ ἀπεστάλησαν εἰς ὑμᾶς τὰ ἀπὸ 1.8.1964 ἕως νῦν κυκλοφορήσαντα τεύχη, διὰ τὰ ὁποία οὐδὲν ὀφείλετε. Ἐστέλλομεν τὰ τεύχη εἰς Καλτεγγὴν Βλαχοκρασιᾶς. Ἐκ τῆς ἐπιστολῆς σας ἐπληροφορήθημεν νῦν τὴν νέαν διεύθυνσιν σας. Εἶναι ὅθεν ἀναγκασίον πᾶσα μεταβολὴ διευθύνσεως νὰ μᾶς γνωστοποιῆται ἐγκαίρως.— Ostkirchen Institut der Universität Münster Am Stadtgraben. 13/15. Ἐστάλη εἰς ὑμᾶς ζητηθέν τεύχος. Αἰδ ε σ. Τ σ ι ά π ρ α ν Π α ν., Γραφεῖα Ἱεράς Μητροπόλεως Τρίκκης καὶ Σταγῶν. Τρίκιλλα. Ἐστάλησαν εἰς ὑμᾶς τὰ ζητηθέντα τεύχη πλὴν τοῦ 13 τεύχους τοῦ «Ἐφημερίου» 1962 ὅπερ δυστυχῶς ἔχει ἐξαντληθῆ.— Αἰδ ε σι μ. Κ α λ α ῖ τ ζ ά κ η ν Ἐ μ μ. Ποταμοὶ Πεδιάδος Ἡρακλείου Κρήτης. Ἐστάλησαν εἰς ὑμᾶς ζητηθέντα τεύχη.— Αἰδ ε σι μ. Γ ε ώ ρ γ ι ο ν Π α π α ν ι κ ο λ ό ν, Γερακιῶν Κυκλάς. Ἐλήφθη ἡ ἐπιστολὴ σας καὶ σᾶς ἀπεστείλαμεν ἅπαντα τὰ ζητηθέντα τεύχη πλὴν τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 6 τοῦ «Ἐφημερίου» τοῦ 1961 ὅπερ ἔχει ἐξαντληθῆ. Εἶναι ἀναγκαῖον εἰς τὸ τέλος ἑκάστου ἔτους νὰ μᾶς ζητᾶνται τὰ τυχόν ἐλλείποντα τεύχη πρὸς συμπλήρωσιν τῶν τόμων, διότι ἐξαντλοῦνται.— Αἰδ ε σι μ. Ο ἰ κ ο ν ό μ ο ν Χ α ρ ά λ α μ π ο ν Ἡ ρ ω ῖ δ η ν,

Θεσσαλονίκη. Σᾶς ἐνεγράψαμεν ἐκ νέου καὶ σᾶς ἀπεστείλαμεν τὰ ἀπὸ 1.1.1964 τεύχη ἕως νῦν. Εἴχομεν διακόψει τὴν ἀποστολὴν κατόπιν τῆς ἐπιστροφῆς τῶν τευχῶν ἀπὸ 15.3.1960 κ.έ. ἔκτοτε οὐδεμίαν ἐξ ὑμῶν ὑπόμνησιν εἴχομεν παρεκτός τῆς ἀνά χεῖρας μας νῦν ἐπιστολῆς σας.— **Α ἰ δ ε σ ἰ μ ὠ τ α τ ο ν Ἄ ν τ.** Ἄ ν υ φ α ν τ ῆ ν, Ἐρέτριαν Εὐβοίας. Ἐλήφθη ἡ ἐπιστολή σας καὶ σᾶς ἀπεστείλαμεν τὸν ζητηθέντα τόμον 1961, διὰ τὸν ὁποῖον μᾶς ὀφείλετε δραχμὰς 20.— **Α ἰ δ ε σ ἰ μ.** Ρ ά κ α ν Χ ρ υ σ ό σ τ ο μ ο ν, Γ α λ α τ ε ἰ ν ῆ ν Σ ι α τ ῖ σ τ η ς. Ἐλήφθη ἡ ἐπιστολή σας καὶ σᾶς ἀπεστείλαμεν τὸ βιβλίον. Ἐπὶ τοῦ ζητήματός σας θὰ ἔχετε ἰδιαιτέραν ἀπάντησιν συντόμως.— **Α ἰ δ ε σ.** Λ α γ ο υ β ά ρ δ ο ν Ἰ ω σ ῆ φ, Ἐφημ. Ἀποστόλων Ν. Ἀμαρίου Κρήτης. Ἐνεγράφητε καὶ ἀπεστάλησαν ὑμῖν τὰ ἀπὸ 1.1.65 φύλλα. Ἐκ τῆς ἐπιστολῆς σας ἐπληροφορήθημεν τὴν ἐφημερίαν σας.

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Τὸ νόημα τῆς πνευματικῆς ἐλευθερίας.— **Φωτίου Κόντογλου**, Ἡ ὄνος τοῦ Βαλαάμ ὁμιλοῦσα με φωνὴν ἀνθρωπίνην.— **Ἀνθίμου Θεολογίτη**, Ὁ Σαμουήλ.— **Ἀρχιμ. Χριστοφόρου Καλύβα**, Ἱεροκ. Ἰ. Μητροπόλεως Χαλκίδος, Γυμνοὶ καὶ ντυμένοι.— Ὁρησκευτικὲς καὶ ἠθικὲς μελέτες τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρὶς ἡμῶν **Νεκταρίου Αἰγίνης** «Γνώρισε τὸν ἑαυτό σου». Ἀπόδοσις **Θ. Σπεράντσα**.— **Β. Ἡλιάδης**, Ἡ Ἁγία Θέλια (β').— **Ἀρχιμ. Προκοπίου Παπαθεοδώρου**, Πλειότερο καὶ καθαρότερο φῶς γιὰ τὴ νεολαία μας.— «Φιλοθέου Ἀδολεσχίας», μέρος πέμπτον. Ψυχοφελεῖς ἐπιστάσεις ἀπὸ τὸ «Δευτερονόμιον», ὑπὸ **Εὐγενίου τοῦ Βουλγάρεως**. Ἀπόδοσις **Θεοδότη Σπεράντσα**.— **Βασ. Μουστάκη**, Τὸ τρισυπόστατο πλατάνι.— Εἰδήσεις τοῦ TAKE.— Ἀλληλογραφία.

Παρακαλοῦνται τὰ Ἐκκλ. Συμβούλια τῶν Ἰ. Ναῶν, οἵτινες λαμβάνουν τὸ περιοδικὸν «Ἐκκλησία», ὅπως καταβάλουν εἰς τὸ Τοπικὸν TAKE τῆς περιφέρειας των τὴν τυχὸν ὀφειλομένην συνδρομὴν των, ἥτις ἀπὸ τοῦ ἔτους 1957 καθωρίσθη εἰς δρχ. 30 ἐτησίως, ἐκτὸς τῶν Ἰ. Ναῶν τῶν περιφερειῶν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς, τῶν ὁποίων ἡ συνδρομὴ καθωρίσθη εἰς δρχ. 50, 75 ἢ 100, ἀναλόγως τῆς κατηγορίας ἐκάστου.

Τύποις : ΤΣΙΡΩΝΗ (Μονοτυπικὰ Συγκροτήματα)

Ὁδὸς Μενάνδρου 4, Ἀθῆναι — Τηλέφ. 533.805.

Ἐπεύθυνος Τυπογραφείου : Γ. Σ. Χρυσάφης, Ἰασωνίδου 22, Σούρμενα